

ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

J E L E N T É S

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata pénzügyi
helyzetének ellenőrzéséről (43/3)

1136

2011. december

Számvevői Iroda

Iktatószám: V-3043-11/2011.

Témaszám: 1015

Vizsgálat-azonosító szám: V056032

Az ellenőrzést felügyelte:

Dr. Varga Sándor

számvevő igazgató-helyettes

Az ellenőrzést vezette:

Renkó Zsuzsanna

számvevő tanácsos

Az ellenőrzést végezték:

Ujvári Józsefné
számvevő tanácsos

**Mokánszkiné Mengyi
Andrea**
számvevő tanácsos

Dr. Szűcs Zoltán
számvevő tanácsos

Tótfalusi Zoltán
számvevő tanácsos

Hadházy Sándor
számvevő tanácsos

A témához kapcsolódó eddig készített számvevőszéki jelentések:

címe	sorszám
Jelentés a helyi önkormányzatok gazdálkodási rendszerének 2009. évi ellenőrzéséről	0936

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS	5
I. ÖSSZEGZŐ MEGÁLLAPÍTÁSOK, KÖVETKEZTETÉSEK JAVASLATOK	16
II. RÉSZLETES MEGÁLLAPÍTÁSOK	27
1. Az Önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatai	27
2. A pénzügyi egyensúlyi helyzet alakulása	34
2.1. A működési és a felhalmozási egyensúly alakulása	34
2.2. Az Önkormányzat bevételeinek alakulása	40
2.3. Az Önkormányzat kiadásainak alakulása	44
3. Kötelezettségek bemutatása	48
3.1. A pénzintézetek felé fennálló kötelezettségek alakulása	48
3.2. Szállítók felé fennálló kötelezettségek alakulása	54
3.3. Egyéb kötelezettségek alakulása	55
4. A pénzügyi egyensúly megteremtése érdekében hozott intézkedések	58
5. A helyi önkormányzatok gazdálkodási rendszerének 2007. évi ellenőrzése során a pénzügyi egyensúly javítására tett szabályszerűségi és célszerűségi javaslatok hasznosulása	63

MELLÉKLETEK

1. számú melléklet A működési és felhalmozási hiány/többlet alakulása az Önkormányzat rendeleteiben
2. számú melléklet Kimutatás az Önkormányzat 2007-2010. évi bevételeinek és kiadásainak alakulásáról
- 3.a számú melléklet Az Önkormányzat 2007-2010 években megvalósított, 2010. december 31-ig befejezett fejlesztésének forrásösszetételéről
- 3.b számú melléklet Az Önkormányzat 2010. december 31-én folyamatban levő fejlesztési feladataihoz kapcsolódó kötelezettségeinek összegzéséről
- 3.c számú melléklet Az Önkormányzat 2010. december 31-én folyamatban levő fejlesztési adataihoz kapcsolódó 2010. évet követő kötelezettségvállalásainak összegzéséről
- 3.d számú melléklet Az Önkormányzat beadott, elbírálás alatti pályázati forrásból megvalósuló fejlesztéseihez kapcsolódó kötelezettség-vállalásainak összegzéséről
4. számú melléklet Az önkormányzati feladatok ellátásában résztvevő gazdasági társaságokról
5. számú melléklet Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzat Polgármesterének észrevétele
6. számú melléklet Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzat Polgármesterének észrevételére adott válasz

RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE

Törvények

Áht.	az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény
ÁSZ tv.	az Állami Számvevőszékről szóló 1989. évi XXXVIII. törvény (2011. július 1-jétől az Állami Számvevőszékről szóló 2011. LXVI. törvény)
Htv.	a helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint egyes centrális alárendeltségű szervek feladat- és hatásköreiről szóló 1991. évi XX. törvény
Számv. tv.	a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény
Ötv.	a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény

Rendeletek

SzMSz ₁	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának 6/1999. (III. 1.) számú rendelete az Önkormányzat és Szervei Szervezeti és Működési Szabályairól
SzMSz ₂	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának 9/2011. (III. 10.) számú rendelete a Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése és Szervei Szervezeti és Működési Szabályzatáról
2007. évi költségvetési rendelet	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának 6/2007. (II. 13.) számú rendelete 2007. évi költségvetésről és a költségvetés vitelének szabályairól
2008. évi költségvetési rendelet	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának 4/2008. (II. 12.) számú rendelete 2007. évi költségvetésről és a költségvetés vitelének szabályairól
2009. évi költségvetési rendelet	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának 4/2009. (II. 17.) számú rendelete 2009. évi költségvetésről és a költségvetés vitelének szabályairól
2010. évi költségvetési rendelet	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának 2/2010. (I. 19.) számú rendelete 2010. évi költségvetésről és a költségvetés vitelének szabályairól
2011. évi költségvetési rendelet	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának 3/2011. (II. 11.) számú rendelete 2011. évi költségvetésről és a költségvetés vitelének szabályairól
2006. évi zárszámadási rendelet	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának 15/2007. (IV. 27.) számú rendelete az Önkormányzat 2006. évi költségvetési gazdálkodásának végrehajtásáról
2007. évi zárszámadási rendelet	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának 22/2008. (IV. 29.) számú rendelete az Önkormányzat 2007. évi költségvetési gazdálkodásának végrehajtásáról
2008. évi zárszámadási rendelet	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának 13/2009. (IV. 28.) számú rendelete az Önkormányzat 2008. évi költségvetési gazdálkodásának végrehajtásáról

2009. évi zárszámadási rendelet	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának 12/2010. (IV. 27) számú rendelete az Önkormányzat 2009. évi költségvetési gazdálkodásának végrehajtásáról
2010. évi zárszámadási rendelet	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának 17/2011. (IV. 29.) számú rendelete az Önkormányzat 2010. évi költségvetési gazdálkodásának végrehajtásáról

Szóróvidítések

APEH	Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal
áfa	általános forgalmi adó
ÁSZ	Állami Számvevőszék
BM	Belügyminisztérium
EDP hiány/egyenleg	Uniós módszertan szerinti maastrichti kritériumoknak megfelelő számítás szerinti hiány/egyenleg
EU	Európai Unió
főjegyző	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának címzetes főjegyzője
Ivóvízminőség-javító Társulás	Nyírségi Ivóvízminőség-javító Önkormányzati Társulás
Közgyűlés	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlése
Hulladék-gazdálkodási Társulás	Nyíregyháza és Térsége Hulladék-gazdálkodási Társulás
KSH	Központi Statisztikai Hivatal
MÁK	Magyar Államkincstár
NAV	Nemzeti Adó és Vámhivatal
NGM	Nemzetgazdasági Minisztérium
OEP	Országos Egészségbiztosítási Pénztár
Önkormányzat	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata
ÖNHIKI	önhibáján kívül hátrányos helyzetben lévő önkormányzatok támogatása
PPP konstrukció	Public Private Partnership (Partnerségi együttműködés közfeladatok ellátására a magánszektor bevonásával)
polgármester	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzat polgármestere
Polgármesteri hivatal	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzat Polgármesteri Hivatala
szja	személyi jövedelemadó
Kistérségi társulás	Nyírségi Többcélú Önkormányzati társulás

JELENTÉS

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata pénzügyi helyzetének ellenőrzéséről

BEVEZETÉS

Az Állami Számvevőszék 2011. évtől érvényes stratégiája új irányt szabott a helyi önkormányzatok gazdálkodásának ellenőrzésében is. Az ÁSZ – küldetése és jövőképe szerint – szilárd szakmai alapokra támaszkodva értékteremtő ellenőrzéseivel és helyzetelemzéseivel az államháztartás egészében, így a helyi önkormányzati alrendszerben is elő kívánja segíteni a közpénzek és a közvagyon szabályos, gazdaságos, hatékony és eredményes hasznosítását. Ennek részeként – a 2010. évi államháztartási hiány alakulásának összetevőire is figyelemmel – folyamatban van az önkormányzati alrendszer pénzügyi helyzetelemzése.

Az NGM 2011 áprilisában közzétett adatai szerint¹ a 2010. évi 1036,2 milliárd Ft összegű 3,8%-os EDP (maastrichti kritériumok szerinti, Túlzott Hiány Eljárás keretében kimutatott) hiánycél nem volt tartható, az önkormányzati alrendszer tervezett meghaladó hiánya miatt a GDP arányában kifejezett államháztartási hiány 4,2%-ra emelkedett.

Az önkormányzatok 2010 első három negyedévi költségvetési jelentése szerinti pénzforgalmi hiány 97 milliárd Ft-os összege nem indokolta az önkormányzati alrendszer 190 milliárd Ft-ra becsült hiányának 2010. évi végi felülvizsgálatát. A helyi önkormányzatok 2011. januári gyorsjelentése alapján a pénzforgalmi hiány már 247,7 milliárd Ft-ot tett ki. Az alrendszer hiánya így a tervezett 0,7%-kal szemben magasabb, 0,9%-os szinten realizálódott. Az 57,7 milliárd Ft hiánytöbblet alakulásában – a Tájékoztató szerint – az iparüzési adó elmaradása, a gépjárműadó, az illetékek és más bevételek tervezettnél alacsonyabb összegben való teljesülése volt a meghatározó.

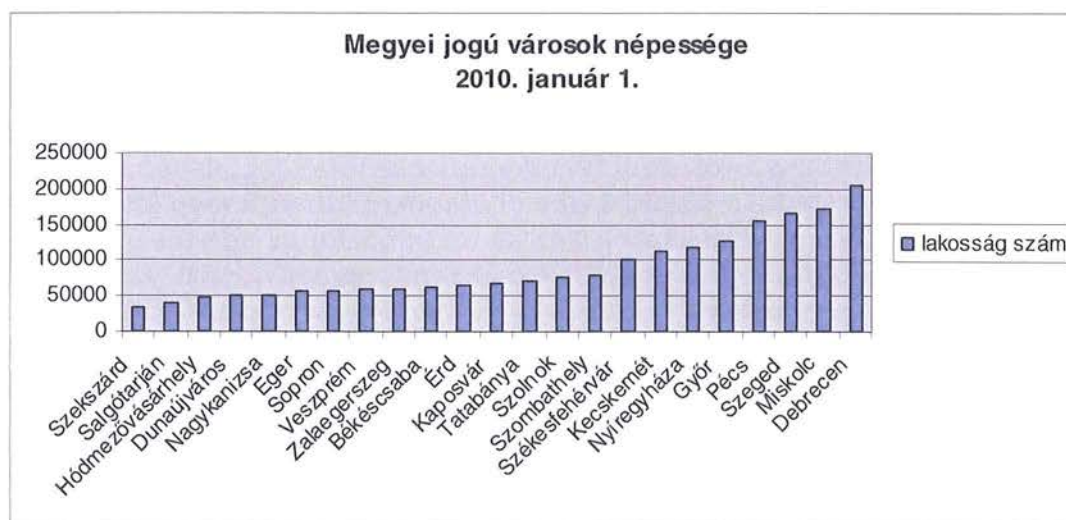
Magyarország a Széll Kálmán Terv célkitűzései alapján² aktualizált Konvergencia Programjában a középtávú (2011-2015. évek) költségvetési pálya kijelölése

¹ NGM Tájékoztató Magyarország Strukturális Reformprogramjának végrehajtásáról (2011. április 1). A Tájékoztató évente két alkalommal – április és október hónapban – jelenik meg.

² Az államháztartás 2011. évi egyenlege – a magán nyugdíjpénztárakból az állami nyugdíjpillérbe való visszatérés egyszeri vagyongátása következtében – 4%-os többletet mutatna. A Széll Kálmán Tervben foglalt egyszeri intézkedések – a MÁV, a BKV adósságrendezése, a PPP projektek kiváltása – összességében a GDP 2%-ával csökkentik a várható többlet mértékét.

során 2011-re a kormányzati szektor EDP módszertan szerinti egyenlegét + 2%-ban jelölte meg. Az egyenlegcél megfogalmazásakor az önkormányzati alrendszer tervezett hiányát a 2011. évi költségvetésben szereplő 0,3%-kal szemben 0,5%-os arányban határozták meg³. A hiánycélok meghatározása jelzi, hogy az önkormányzati alrendszerben 2011-ben fokozott figyelmet kell fordítani a pénzügyi egyensúlyi helyzet alakulására.

Az államháztartás helyi szintjén a 23 megyei jogú városi önkormányzatnak az általuk ellátott közszolgáltatások volumenére való tekintettel kiemelt szerepe van, e települések népessége összességében meghaladja a kétmillió főt⁴. A települések népességét az alábbi diagram szemlélteti:

A **megyei jogú városi önkormányzatok**⁵ kötelező feladatellátását többlépcsős törvényi előírások határozzák meg. A feladatokra vonatkozó szabályozás első szintjét az Ötv.⁶, a második szintet a hatásköri⁷, a harmadik szintet a további ágazati, szakmai (egyebek mellett az oktatási, egészségügyi, szociális és egyéb ágazati feladatok ellátásának szakmai szabályait rögzítő) törvények adják.

³ A Magyar Köztársaság 2011. évi költségvetéséről szóló 2010. évi CLXIX. törvény Általános indoklásának III. fejezete, valamint Magyarország Konvergencia Programja 2011–2015. (2011. április) Táblázatok rész, 2. táblázat Államháztartás összefoglaló adatai szerint.

⁴ A megyei jogú városok népességét a 4/2011. (I. 31.) NGM rendelet 1. sz. mellékletében foglalt 2010. január 1-i adatok alapján vettük figyelembe.

⁵ Az Ötv. 61. § (1) bekezdése alapján a megyeszékhely város a törvény erejénél fogva megyei jogú, ugyanakkor az Országgyűlés az ötvenezernél nagyobb népességű városokat a képviselőtestület kérelmére megyei jogú várossá nyilváníthatja. Ez utóbbi körbe 5 város tartozik, közülük 2 (Hódmezővásárhely, Dunaújváros) népessége 2010. január 1-ére már ötvenezer fő alá csökkent.

⁶ az Ötv. 8. és 61. §-ában foglaltak szerint

⁷ a Htv.

A megyei jogú városi önkormányzatok – az Ötv-ből közvetlenül levezethető – települési feladatok mellett körzeti közszolgáltatásokat is ellátnak. A megyei jogú városi cím elsősorban többlet kötelezettségekkel jár, a megyei jogú városnak önmagának kell gondoskodnia mindazokról a feladatokról, amelyek más települési önkormányzatok esetében a megyei önkormányzat feladatát képezik. Ide sorolható többek közt a középfokú oktatási intézmények fenntartása, a közművelődési, könyvtári és levéltári szolgáltatás, a társadalombiztosítás finanszírozása mellett a kórházi és a rendelőintézeti szakellátás, a szociális és egyes gyermekvédelmi feladatok ellátása. Ezeket a feladatokat (intézményeket) a megyei jogú város - más városoktól eltérően - nem adhatja át a megyei önkormányzatnak, azonban az Ötv. lehetőséget biztosít arra, hogy a megyei önkormányzattal megállapodják a feladatellátás megosztásában.

Az önkormányzat, így a megyei jogú város is, maga határozza meg, hogy – a lakosság igényei alapján, anyagi lehetőségei függvényében – mely feladatokat, milyen mértékben és módon, mely szervezeti keretek közt lát el. A **szervezet-alakítás szabadsága** a megyei jogú városok esetében azzal járt, hogy mind a kötelező közszolgáltatásoknál (különösen a településüzemeltetés, vagyongazdálkodás), mind pedig az önként vállalt feladataik ellátásában – elsősorban a sport és kulturális szolgáltatások területein – a gazdasági társaságok kiemelt fontosságú szerephez jutottak. Ily módon a gazdálkodás, a pénzügyi helyzet kockázatai közvetlenül kikerültek ugyan az önkormányzati alrendszerből, azonban sérülhet az ellátási felelősség figyelemmel kísérése és érvényesítése, a közpénzek felhasználásának transzparenciája. Mindezek együttvéve – a beszámolók **konzolidálásának hiányában** – növelik a megyei jogú városok pénzügyi helyzetének megítélésében rejlő kockázatokat.

Az áttekintett időszakban az önkormányzati feladatok ellátásának keretét biztosító **forrásszabályozás elvei** lényegesen nem változtak.

A megyei jogú városok önkormányzatainak mozgásterét, az önkormányzatok feladatellátásra vonatkozó döntéseit a központi költségvetéstől való függőség mellett jelentősen befolyásolja a helyi **adókivetési jog** gyakorlása⁸. A helyi adók rendszere a közszolgáltatások finanszírozásához szükséges források megteremtésének, bővítésének eszköze, amely a gazdasági válság, a jogszabályi környezet, az adópolitika változása, az adóhatóságok tevékenysége következtében differenciáltan érinti a települési önkormányzatokat⁹.

A települési önkormányzatok saját folyó bevételeinek keretében elszámolt, különböző jogcímenek kivetett **helyi adók** – iparüzési adó, építmény és telekadó, idegenforgalmi adó, vállalkozók és magánszemélyek kommunális adója – 2007-2010 között eltérő módon emelkedtek. A helyi adókból származó bevételek realizált összege országos szinten 2007-2009 között folyamatosan, 505,3 milliárd Ft-ról 566,3 milliárd Ft-ra emelkedett, majd a gazdasági válság hatásai következtében 2010-re 542,6 milliárd Ft-ra esett vissza. A helyi adók részesedése

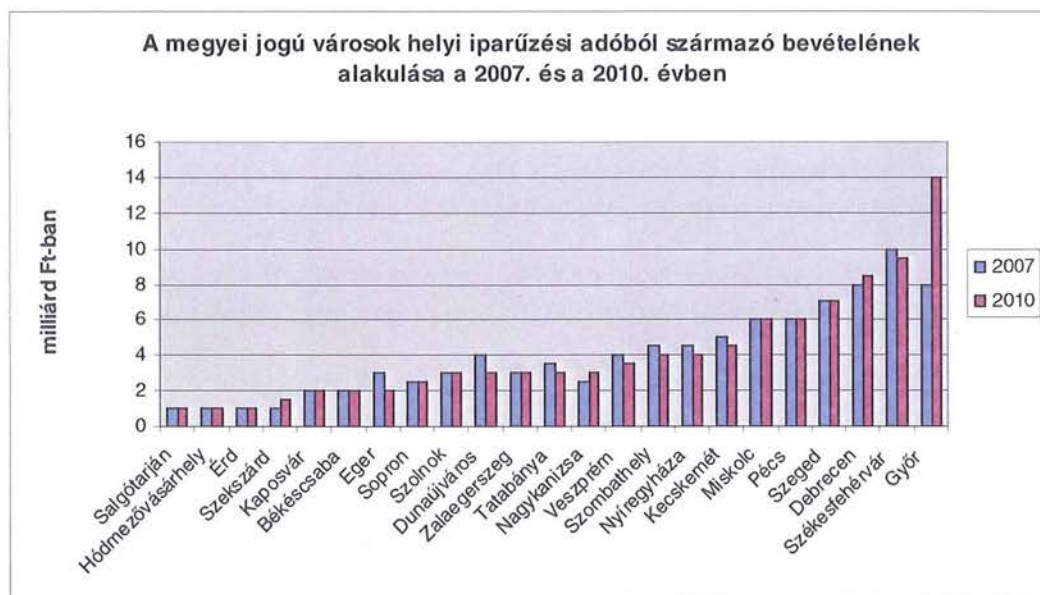
⁸ a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény szabályai szerint

⁹ Az Állami Számvevőszék 2010 decemberében közzétett 1031. számú jelentésében értékelte a helyi adók rendszerében a hatékonyság és az eredményesség érvényesülését.

az önkormányzatok saját folyó bevételein belül 2007-2010 között 2,5 százalékponttal csökkent¹⁰.

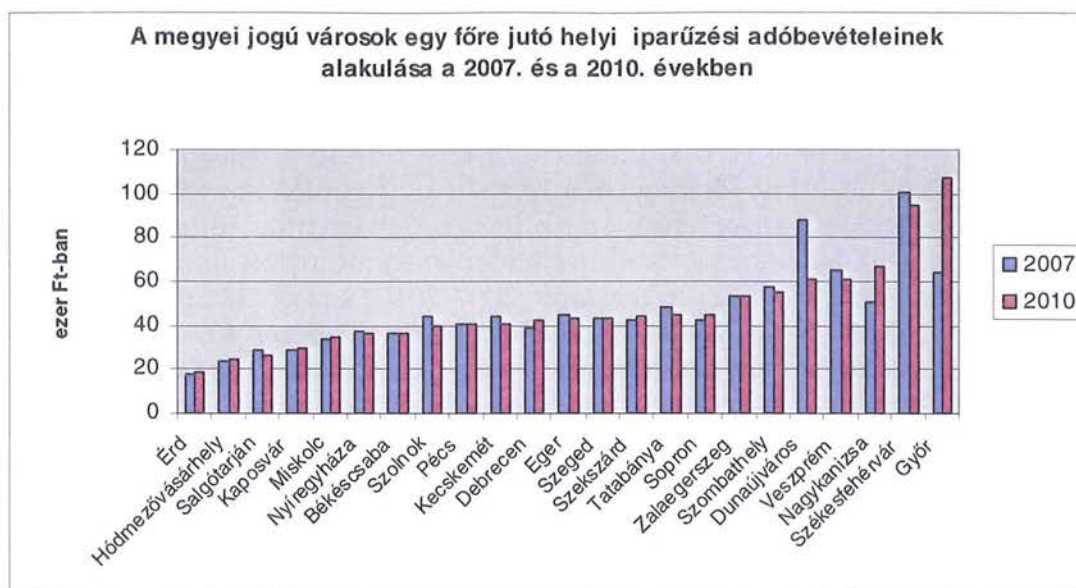
A megyei jogú városok saját folyó bevétele 2007-ben 191,5 milliárd Ft volt, 2008-ban 223,1, 2009-ben 225,4, 2010-ben 223,5 milliárd Ft-ot tett ki. A helyi adóbevételekből való részesedésük 2007-ben 110,5 milliárd Ft (21,9%), 2008-ban 128,3 milliárd Ft (23,2%), 2009-ben 124,4 milliárd Ft (22%), 2010-ben 118,7 milliárd Ft (részaránya a 2007. évvel azonosan 21,9%) volt. E realizált adóbevételek a megyei jogú városok saját folyó bevételeinek 2007-ben 57,7, 2008-ban 57,5, 2009-ben 55,2, 2010-ben 53,1%-át jelentették. A helyi adóbevételek 2007-ről 2010-re kimutatott 4,6 százalékpontos csökkenése annak ellenére következett be, hogy a megyei jogú városok saját folyó bevétele 2010-ben 16,7%-kal haladta meg a 2007. évit.

A helyi adókon belül a települések gazdasági helyzetének egyik fokmérője az elért helyi **iparúzési adóbevétel**, amely a megyei jogú városok körében erőteljes – a település nagyságrendtől is függő¹¹ – különbségeket mutat. A helyi iparúzési adóbevétel és annak egy lakosra vetített összegének 2007. és 2010. évi alakulását az alábbi diagramok szemléltetik:

¹⁰ A helyi adó bevételek saját folyó bevételekből való részesedése országosan 2007-ben 55,3%, 2010-ben 52,8% volt.

¹¹ A 100 ezer fő feletti népességű megyei jogú városok csoportjába Debrecen, Miskolc, Szeged, Pécs, Győr, Nyíregyháza, Kecskemét, Székesfehérvár tartozik. Nem megyeszékhely megyei jogú város Érd, Sopron, Nagykanizsa, Dunaújváros, Hódmezővásárhely.

A megyei jogú városi önkormányzatok saját bevételein belül második legjelentősebb elem az **illetékbevétel**. A **2010. évben** befolyt **39,2 milliárd Ft** illetékbevétel a 2006. évben realizált 71,1 milliárd Ft illetékbevétel alig több mint 55%-a. A jelentős visszaesést döntően az ingatlanpiac stagnálása, majd visszaesése, illetve egyes illetékkezdvezmények bevezetése okozta. A kieső bevételek pótlására az önkormányzati alrendszer szintjén történtek intézkedések, 2010-ben 5 milliárd Ft-ot, 2011-ben 1,2 milliárd Ft-ot ellentételezett a központi költségvetés. A megyei jogú városok önkormányzatai az önkormányzati alrendszer szintjén realizált illetékbevételből 2007-ben 13,6 milliárd Ft-tal (23,3%-kal), 2008-ban 15,3 milliárd Ft-tal (22,7%-kal), 2009-ben 12,6 milliárd Ft-tal (21,5%-kal), 2010-ben 7,9 milliárd Ft-tal (20,2%-kal) részesedtek¹². Az összes befolyt illetékbevételből a megyei jogú városok részesedése 2009-ről 2010-re mindössze 1,3 százalékponttal csökkent, ugyanakkor a realizált illetékbevétel csökkenése a 37,3%-ot (4,7 milliárd Ft) is elérte.

Az önkormányzati alrendszer átengedett bevételei közül a **személyi jövedelemadóból** való részesedés makroszintű szabályozása a vizsgált időszakban nem változott. A települési önkormányzatokat a településre kimutatott személyi jövedelemadó 8%-a közvetlenül, míg 32%-a külön szabályozott visszaosztási rendben illeti meg. A visszaosztás a jövedelem differenciálódás mérséklésével párosul, rendje a lakóhelyen maradó személyi jövedelemadóhoz és az iparűzési adó-erőképességhez¹³ igazodik, annak részletszabályait a mindenkori költségvetési törvény 4. számú melléklete határozza meg. A jövedelem differenciálódás

¹² Az illetékek kivetésének és beszedésének joga 2006. december 31-ig a megyei önkormányzatok feladata volt, amelyet a 2007. évtől az APEH (2011. január 1-jétől NAV) vett át. Az önkormányzati illetékrészesedési szabályok változatlanok maradtak, azonban az illetékbeszedés költségeit az önkormányzatok illetékbevételeiből átlagos (a megyei jogú városoknál 8,5%-os) kulcsot alkalmazva vonták le.

¹³ Az iparűzési adóerő-képesség egy potenciális, átlagos erőfeszítés mellett elérhető (a települési önkormányzat iparűzési adóelőlegét meghatározó adóalap 1,4%-ának megfelelő számított) bevétel.

szabályai kétirányúak, a kiegészítés és a visszatartás feltételeit egyaránt meghatározták:

- Amennyiben az önkormányzatot közvetlenül megillető személyi jövedelemadó bevétel és a számított iparüzési adóerő-képesség együttesen számított, egy főre jutó összege nem érte el a település méretéhez kapcsolódóan az évenkénti szabályozás szerinti változó összeget, a költségvetés a részesedést – település nagyság szerint eltérően meghatározott szintig – kiegészítette¹⁴. A kiegészítés fajlagos összege 2007-2010 között 37 500 Ft-ról 48 010 Ft-ra (10 510 Ft-tal, 28%-kal) emelkedett. Az előzőeken túl a jövedelem differenciálódás szabályozása egyes térségi (középiskolai, szakiskolai, szakképző intézményi, kollégiumi) feladatok ellátásának függvényében további kiegészítő hozzájárulást biztosított.
- Amennyiben az egy főre számított személyi jövedelemadó és az iparüzési adóerő-képesség együttes összege a település nagyságrendjéhez rendelt értékhatárt több mint 25%-kal (2010-től 20%-kal) meghaladta, az egy főre jutó összeg sávonként differenciált módon¹⁵ visszavonásra került az önkormányzatot megillető normatív állami hozzájárulás összegéből.

Az önkormányzatok személyi jövedelemadó bevétele 2007-ben 494,3 milliárd Ft, 2008-ban 558,6 milliárd Ft, 2009-ben 639,5 milliárd Ft, 2010-ben 681,2 milliárd Ft volt, az időszak alatt összegében 186,9 milliárd Ft-tal, 37,8%-kal emelkedett, miközben az szja bevétel átengedett bevételeken belüli részesedése 1,8 százalékponttal emelkedett.

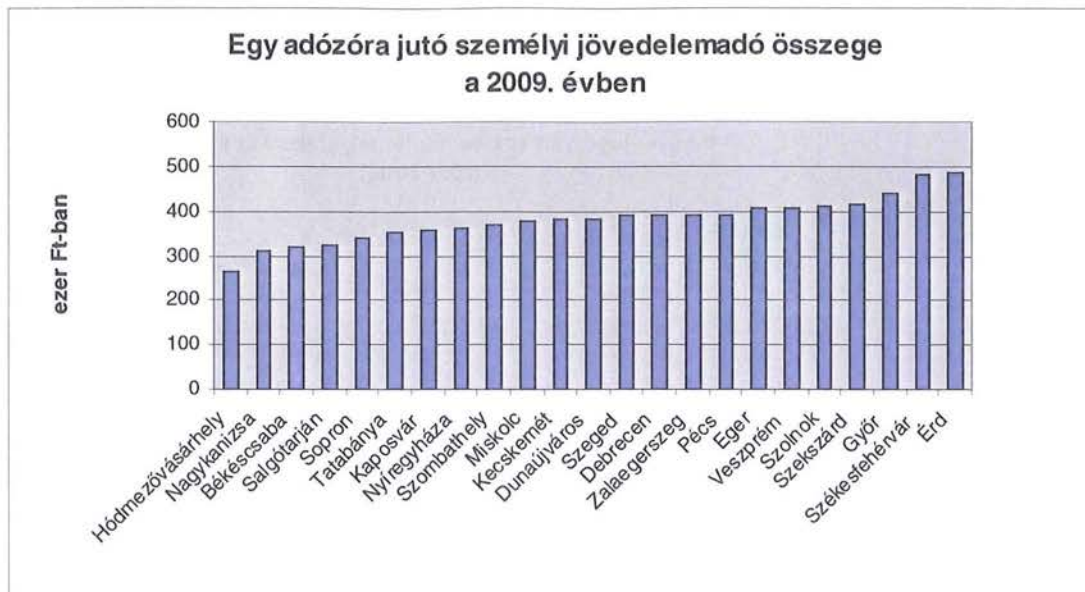
A megyei jogú városok önkormányzatainak személyi jövedelemadó részesedése az alrendszer átengedett személyi jövedelemadó bevételeiből 2007-ben 77,6 milliárd Ft-ot (15,7%-ot), 2008-ban 105,4 milliárd Ft-ot (18,9%-ot), 2009-ben 122,9 milliárd Ft-ot (19,2%-ot), 2010-ben 136,6 milliárd Ft-ot (20,1%-ot) tett ki. A realizált **szja bevétel a megyei jogú városoknál** az időszak alatt folyamatosan emelkedett, a 2010-ben realizált adóbevétel 59,0 milliárd Ft-tal (76%) volt magasabb a 2007. évinél, az átengedett bevételeken belüli részesedése 2010-re 5,1 százalékponttal haladta meg a 2007. évi részarányt¹⁶. A részesedés alapjául szolgáló szja településenként eltérő, az egy adózóra jutó szja 2009. évi adatait¹⁷ a következő ábra szemlélteti.

¹⁴ A megyei jogú városok esetében a jövedelemkülönbségek mérséklésénél figyelembe veendő lakosonkénti értékhatár 2007-ben 37 500 Ft, 2008-ban 42 385 Ft, 2009-ben 45 933 Ft, 2010-ben 48 010 Ft volt.

¹⁵ A sávós értékhatár 2010-től 20%-os intervallumonként, 120% felett a visszatartást 25%-tól 90%-os mértékig rögzíti. Amennyiben a település nagyságrendhez rendelt értékhatár összege az önkormányzatnál eléri vagy meghaladja a 200%-ot, az egy főre jutó összeg 90%-a levonásra kerül. Az értékhatár sávjai 2010 előtt 25%-os léptékűek voltak, a levonási arányok az ellenőrzött időszakban nem változtak.

¹⁶ E bevételek a megyei jogú városok átengedett bevételeiben 2007-ben 84,7%, 2008-ban 87,7%, 2009-ben 89,7%, 2010-ben 89,8% részarányt jelentettek.

¹⁷ Adatforrás: KSH Megyei Jogú Városok a Közép Dunántúlon 2009. kiadványa, 4.1. sz. összehasonlító tábla.

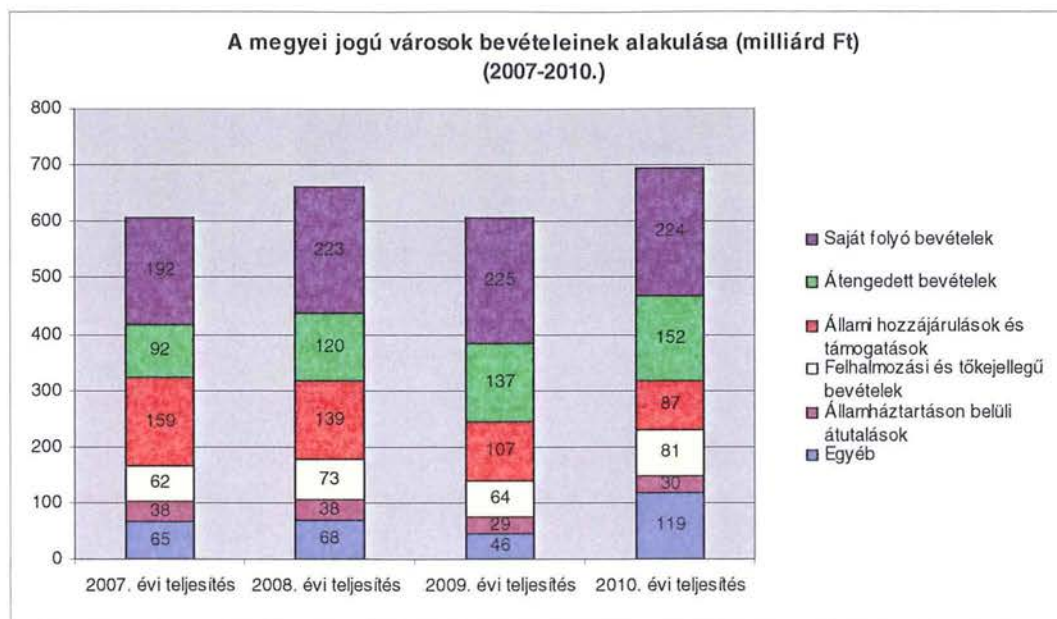

Az átengedett bevételek második legjelentősebb eleme a **gépjárműadó**, amelynek bevételi szabályozása az ellenőrzött időszakban nem változott, az adóbevétel teljes összege az önkormányzatot illeti meg. A gépjárműadó alapját, mértékét¹⁸ és egyes mentességi kategóriákat érintő módosítások 2010. január 1-től következtek be, amelyek az egyes adótételek esetében átlagosan 15%-os emelkedéssel jártak.

A gépjárműadó beszedéséből származó bevétel az önkormányzati alrendszer szintjén 2007-ben 62,4 milliárd Ft, 2008-ban 65,7 milliárd Ft, 2009-ben 63,8 milliárd Ft, 2010-ben 71,1 milliárd Ft volt, az adóbevétel egésze 2007-hez képest 8,7 milliárd Ft-tal, 13,9%-kal emelkedett. A gépjármű-adóztatás szabályainak változása 2010-ben 7,3 milliárd Ft többletet eredményezett. A megyei jogú városok gépjárműadó bevétele a 2007. évi 14,0 milliárd Ft-ról 2010-re 15,5 milliárd Ft-ra, 10,7%-kal emelkedett. A bevételnövekedés összegéből 1,4 milliárd Ft a 2010. évi adózási szabályok következménye.

¹⁸ A gépjárműadóról szóló 1991. évi LXXXII. törvény 7. § (1) bekezdésében foglalt adómértékek változása.

A megyei jogú városok önkormányzatai 2007-2010 között rendelkezésre álló forrásainak alakulását a következő ábra szemlélteti:

A megyei jogú városok **saját folyó bevételeinek** – amelyek főbb elemei: a helyi adók, az illetékbevételek, az intézményi térítési díjak, a kamatbevételek – részaránya a 2007. évi összbevételen (608 milliárd Ft) belül 32% volt. A 2010. évi összbevétel 693 milliárd Ft-os összegéből a saját folyó bevételek aránya – miközben összege 2007-ről 2010-re 32 milliárd Ft-tal emelkedett – nem változott.

Az **átengedett bevételek**, amelyek a megyei jogú városok önkormányzatainál döntően a személyi jövedelemadó és a gépjárműadó részesedést jelenti, az összbevételen belül a 2007. évi 92 milliárd Ft-ról (15%) 152 milliárd Ft-ra nőtt, részesedése 7 százalékponttal emelkedett. A 60 milliárd Ft-os növekedésből 59 milliárd Ft-ot az szja részesedés emelkedése okozott.

Az **állami hozzájárulások és támogatások** – amelyek főbb elemei: főként az ellátotti létszámhoz kötődő normatív állami hozzájárulások, központosított előirányzatok – a 2007. évi 159 milliárd Ft-ról (26%-os részarányról) 2010-re 87 milliárd Ft-ra (13%-os részarányra) estek vissza.

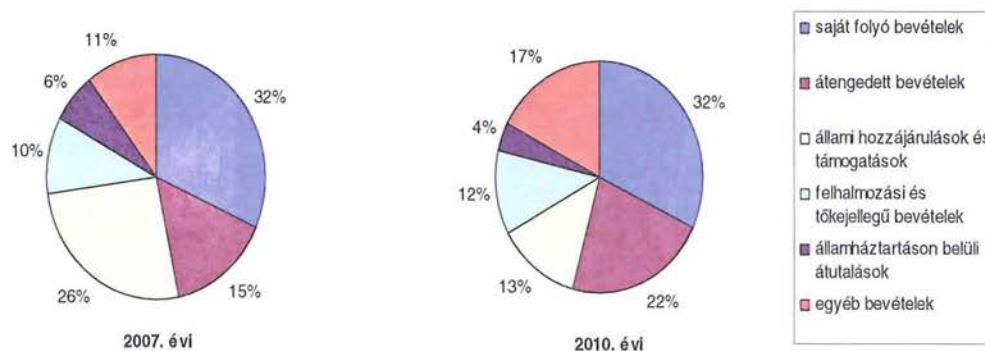
A **felhalmozási és tőkejellegű bevételek** – tárgyi eszközök (ingatlanok és ingóságok), föld és immateriális javak, részesedések értékesítése, EU-tól átvett pénzeszközök – a 2007. évi 62 milliárd Ft-ról (10%-os részarányról) 2010-re 81 milliárd Ft-ra (12%-os részarányra) emelkedtek.

Az **államháztartáson belüli átutalások** részesedése 2007-ben 38 milliárd Ft volt. 2010. év végére 8 milliárd Ft-tal csökkent, részaránya 6%-ról 2010-ben 4%-ra változott. Ez a bevételi kategória tartalmazza az Egészségbiztosítási Alaptól és más elkülönített állami pénzalapoktól átvett forrásokat. A 2010-ben e címen elszámolt bevétel a megyei jogú városoknál 22 milliárd Ft-ot tett ki.

Az **egyéb**, pénzmaradványból, vállalkozási bevételekből, államháztartáson kívülről származó átutalásokból, a hitelekből, a hosszú és rövid lejáratú értékpapírok értékesítéséből származó **bevételek** részesedése a 2007-2010. évek viszonylatában 11%-ról 17%-ra emelkedett. Ez utóbbiak 2010. évi beszámoló szerinti összevont teljesítése 119 milliárd Ft volt¹⁹.

Mindezeket figyelembe véve a megyei jogú városok 2007. és 2010. évi forrásösszetételének megoszlását az alábbi ábra szemlélteti:

A megyei jogú városok 2007. és 2010. évi forrásösszetétele

Az önkormányzati alrendszer **pénzügyi helyzetértékelése** során **új elemzési módszereket alkalmaz az ellenőrzés**. A hagyományos költségvetési szerkezet helyett az önkormányzat pénzügyi helyzetét a CLF módszerrel mutatjuk be, amelynek lényegét és számításának módszerét a 2.1. pontban, és a jelentés 2. számú mellékletében ismertetjük részletesen.

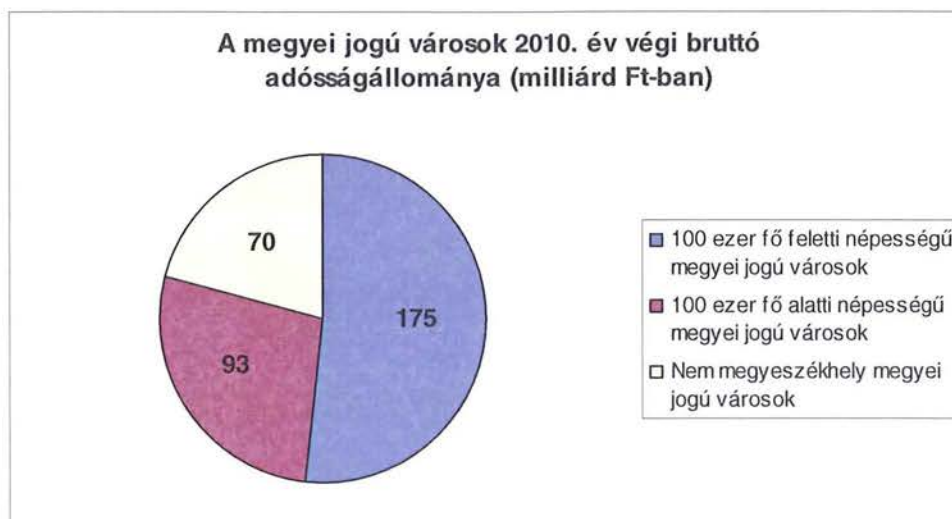
Az új módszereken alapuló helyzetértékelés fontosságát az adja, hogy a helyi **önkormányzatok bruttó adósságállománya**²⁰ a 2010. évi költségvetési beszámoló alapján 1248 milliárd Ft-ot tett ki. Az adósságállomány koncentráltságát jelzi²¹, hogy ebből a 23 megyei jogú város részesedése 338 milliárd Ft volt, amely a fővárosi és kerületi önkormányzatok adósságának figyelmen kívül hagyásával számított 2010. évi 977 milliárd Ft összegű bruttó adósságállomány 34,6%-át jelentette. Az adósságállomány több mint fele – 501 milliárd Ft – a 19 megyei önkormányzatnál és a 23 megyei jogú városonál jelentkezett.

¹⁹ Az egyéb bevételek összege 2007-2010 között eltérő módon változott, 2007-ben 65 milliárd Ft, 2008-ban 68 milliárd Ft volt, 2009-ben 46 milliárd Ft-ra esett vissza, majd 2010-ben több mint két és félszeresére, 119 milliárd Ft-ra emelkedett.

²⁰ A bruttó adósságállomány 2010. év végi összege magában foglalja a fejlesztési és a működési célú kötvénykibocsátásokat, a beruházási és fejlesztési hitelek, a működési célú hosszú lejáratú hitelek, a rövid lejáratú hitelek, váltótartozások miatti kötelezettségek teljes (2011-ben, illetve az azt követő években esedékes) állományát.

²¹ A megyei jogú városok adósságállománya összegében ugyan elmarad az egyéb városok összesített adósságától [(ez utóbbiak részesedése 382,6 milliárd Ft (39,2%)], azonban az egyéb városok száma 304. A fővárosi és a kerületi önkormányzatok nélküli adósságállományból a 19 megyei önkormányzat 163 milliárd Ft-tal (16,8%-kal), míg a nagyközségek, községek együttesen 93 milliárd Ft-tal (9,5%-kal) részesednek.

A megyei jogú városok 338 milliárd Ft-os adósságállományából 175 milliárd Ft (51,8%) a 8 legnagyobb, 100 ezer fő feletti népességű város tartozása. Az 5 nem megyeszékhely megyei jogú város bruttó adósságállománya 70 milliárd Ft-ot (20,7%-ot), az előző két csoportba nem tartozó további 10 megyei jogú város adóssága 93 milliárd Ft-ot (27,5%-ot) tett ki.

A mérlegben kimutatott bruttó adósságállomány mellett az önkormányzatok számára az eszközállomány műszaki állapotának megőrzése is kötelezettségekkel jár. Az elhasználódott eszközök pótlására forrást biztosító amortizációs (felújítási) alap képzésének²² elmaradása maga után vonhatja a feladatellátást kiszolgáló tárgyi eszközök állagának erőteljes romlását. Emellett a 2007-2013-as időszakra meghirdetett, vissza nem térítendő EU-s fejlesztési forrásokhoz való hozzájutás lehetősége felerősítette az önkormányzati alrendszer fejlesztési igényeit, amelyek a felhalmozási költségvetési hiány folyamatos emelkedésén túl – az előírt jövőbeni fenntartási kötelezettség miatt – tovább terhelhetik az önkormányzatok költségvetését²³.

Az ÁSZ a 2011. évi ellenőrzési tervében 43. számú, az *Önkormányzatok gazdálkodási rendszerének ellenőrzése* részeként egy időben, egymással párhuzamosan tekinti át, és elemzi a 23 megyei jogú városi önkormányzat pénzügyi helyzetét. A gazdálkodás szabályszerűségét az ÁSZ az előző évek során ebben az önkormányzati körben is ellenőrizte, ezért jelen vizsgálatunk erre nem tér ki. A jelentés a megyei jogú városok sajátos feladatellátási és forrásszabályozási helyzeté-

²² Erre a jelenlegi szabályozási környezetben nem kötelezi semmilyen előírás az önkormányzatokat.

²³ Az Állami Számvevőszék 2011 júniusában közzétett 1108. számú, a helyi önkormányzatok fejlesztési célú támogatási rendszerének ellenőrzéséről szóló jelentésében feltárta a fejlesztési folyamatok problémáit. A helyi önkormányzatok elsősorban azokat a fejlesztéseket valósították meg, amelyekhez támogatást lehetett igényelni. A fejlesztési célok közül a magasabb támogatás intenzitású pályázatokat részesítették előnyben. A fejlesztéssel megvalósuló létesítmények jövőbeni üzemeltetésének várható ráfordításait az önkormányzatok 71,9%-a nem mérte fel.

re tekintettel az önkormányzatok pénzügyi helyzetét, illetve az ezzel összefüggő korábbi ÁSZ javaslatok megvalósítását mutatja be.

Az ellenőrzés a 2007. január 1. – 2010. december 31. közötti időszakot öleli fel.

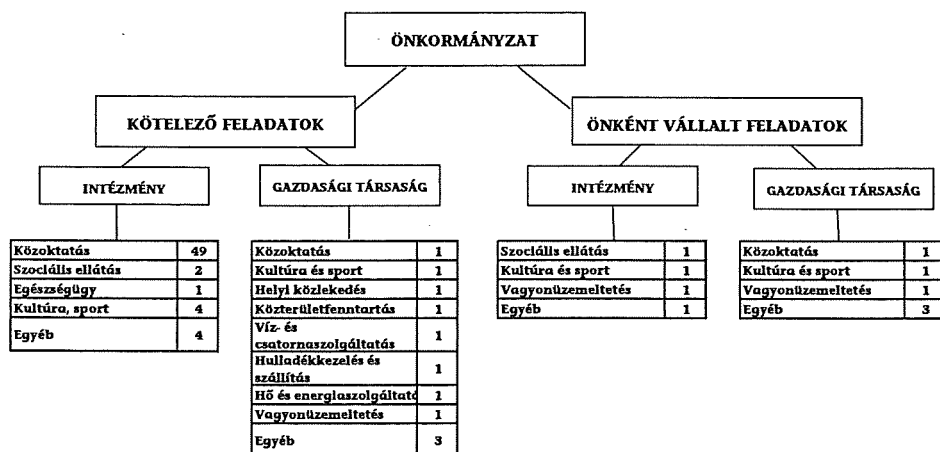
A vizsgálat jogszabályi alapját az Állami Számvevőszékről szóló 1989. évi XXXVIII. törvény 2. § (3), (5), (6) és (9) bekezdései²⁴, az Ötv. 92. § (1) bekezdése, az Áht. 104. § (3), és 120/A. § (1) bekezdése előírásai képezik.

²⁴ 2011. július 1-jétől az Állami Számvevőszékről szóló 2011. évi LXVI. törvény 5. § (2)-(5) bekezdései.

I. ÖSSZEGZŐ MEGÁLLAPÍTÁSOK, KÖVETKEZTETÉSEK JAVASLATOK

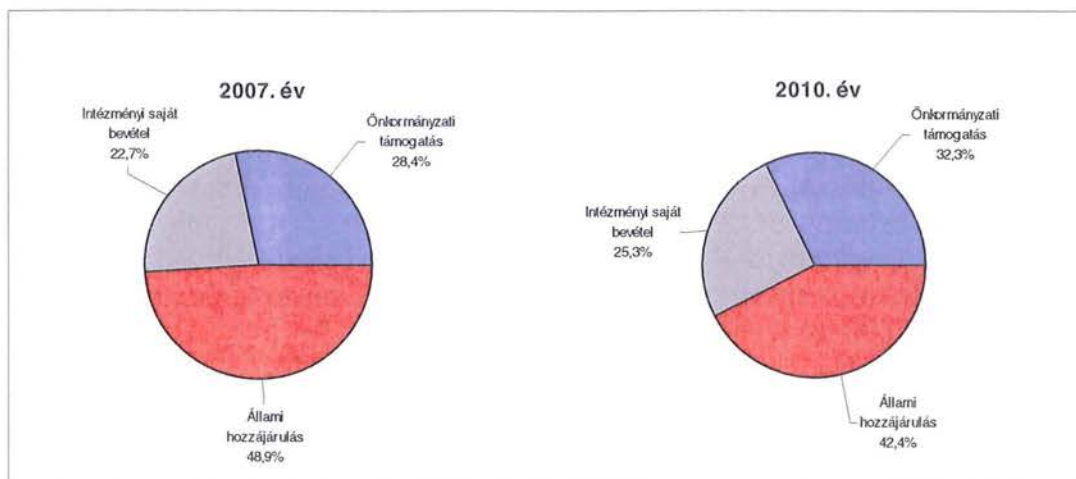
Az Önkormányzat – adatszolgáltatása szerint – 24 503 millió (92%) a kötelező feladatok, 2133 millió Ft-ot (8%) az önként vállalt feladatok ellátására fordított. A **kötelező és önként vállalt feladatok részarányának megállapítása** az Önkormányzat SzMSz szerinti besorolásának megfelelően készült. Az Önkormányzat önként vállalt feladatai közé sorolta a lakosság önszerveződő közösségei tevékenységének támogatását, a méltányossági szempontok alapján fizetett szociális juttatások, támogatások folyósítását, a kultúra, a verseny- és élsport támogatását, drogmegelőzési program működtetését. Az Önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatainak ellátására fordított kiadások arányában a 2007-2010. évek között nem volt jelentős változás, az önként vállalt feladatelátásra fordított kiadások aránya 1,2 százalékponttal csökkent.

Az Önkormányzat **feladatellátásának szervezeti struktúráját** a következő ábra szemlélteti:

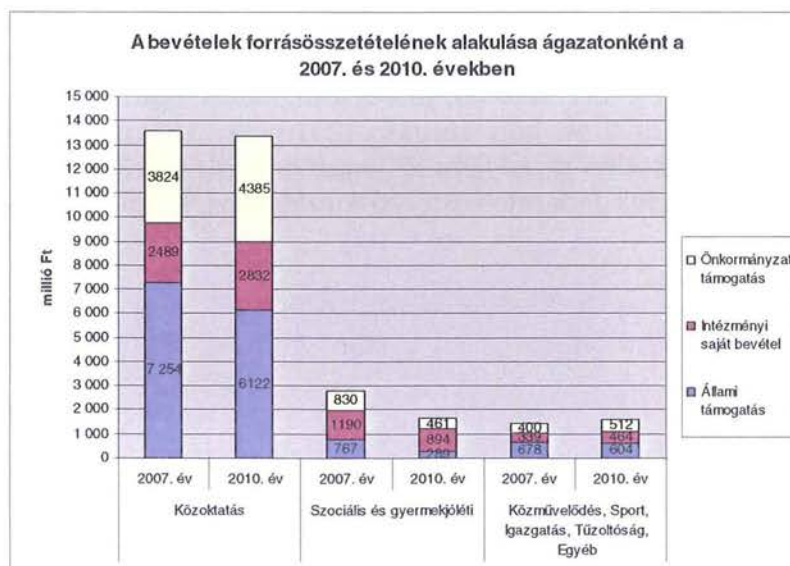
Az Önkormányzat feladatait 2010. december 31-én (a Polgármesteri hivatallal együtt) 59 költségvetési szervvel és 14 db 25% feletti tulajdoni hányadú gazdasági társaságával, továbbá két – az önkormányzattól tulajdonosi szempontból független – gazdasági társaság közreműködésével látta el. A vizsgált időszakot megelőzően megkötött feladatellátási szerződés alapján a szociális és gyermekjóléti kötelező és önként vállalt feladatokat láttak el egyesületek, alapítványok és egyházi szervezetek. Az Önkormányzat az áttekintett időszakban három intézmény által ellátott közszolgáltatási feladatát (szociális és gyermekvédelmi feladatokat) – az intézmények irányítási jogának átadásával – integrálta a Kistérségi társulásba. Az intézményszervezeti átalakítások és intézményi összevonások következtében a feladatellátást végző intézmények száma a 2006. évi 67-ről 2010-re 59-re csökkent, míg a feladatellátás telephelyeinek száma 250-ről 257 nőtt.

Az Önkormányzat működési kiadásokra 2010-ben 26 636 millió Ft-ot fordított, amely 395 millió Ft-tal (1,5%-kal) haladta meg a 2007. évi ráfordításokat. A működési kiadások 57,8%-át az intézményi körben realizálták. E kiadások fedezetéül szolgáló bevételi források 2007. és 2010. években jellemző összesített arányait a következő ábra szemlélteti:

Az intézményi feladatellátást finanszírozó 2010. évi bevételeken belül – a 2007. évi bevételek összetételéhez hasonlítva – 6,5 százalékponttal csökkent a normatív hozzájárulás aránya, ezzel szemben 2,6 százalékponttal az intézményi saját bevételek, 3,9 százalékponttal az önkormányzati támogatások aránya növekedett.

Az egyes közszolgáltatások feladatellátásában részvevő ágazati intézménycsoportok forrásösszetételének bevételi jogcímenkénti alakulását a következő ábra szemlélteti:

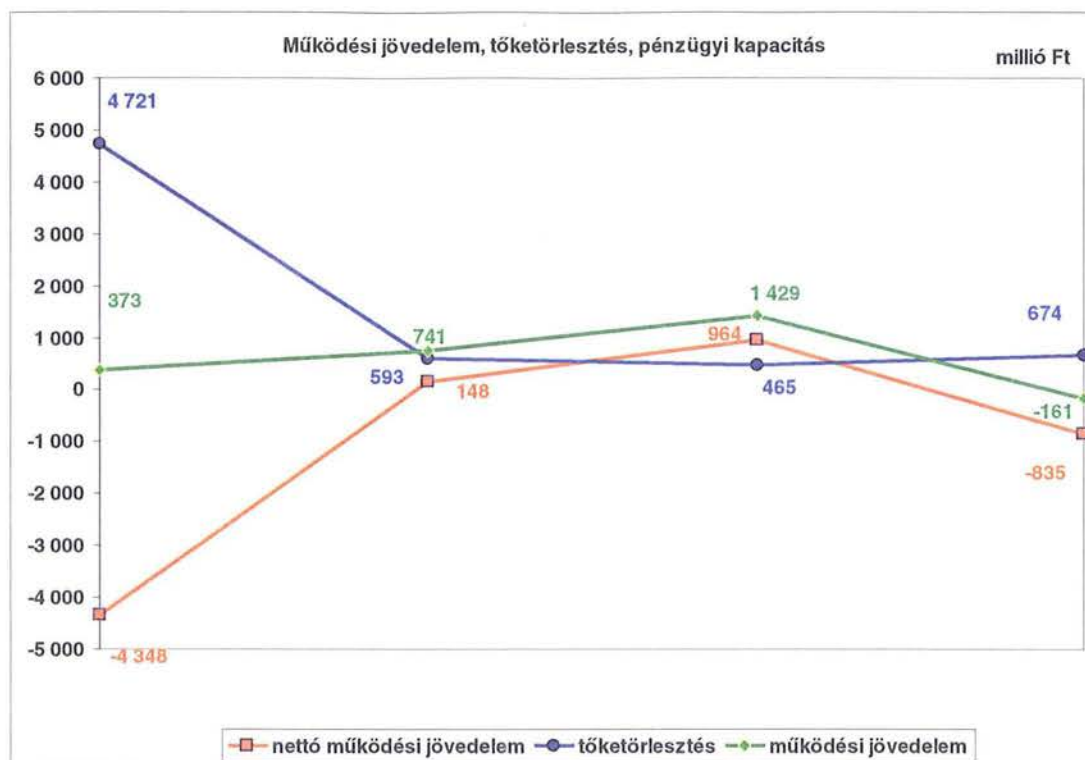

Az Önkormányzat kilenc **gazdasági társaságban** kizárólagos tulajdonnal, egy gazdasági társaságban 75% feletti, kettő gazdasági társaságban 50-75% közötti, kettőben 25-50% közötti tulajdoni hányaddal rendelkezett. A gazdasági társaságok hő- és energiaszolgáltatás, hulladékkezelés és szállítás, adatfeldolgozás, sportlétesítmények működtetése, ivóvíz- és csatornaszolgáltatás, vagyionkezelés, fizikai közérzetet javító szolgáltatás, növény- és állatkert működtetés, televíziós műsorszolgáltatás, turisztikai feladatok, temetkezési szolgáltatás nyújtásában, szakmai középfokú oktatásban kaptak szerepet az Önkormányzat feladatellátásában. A gazdasági társaságok működését a 2010. évben összesen 1107 millió Ft rendszeres működési, 75 millió Ft eseti működési pénzeszközátadással és 369 millió Ft fejlesztési célú pénzeszközátadással segítette az Önkormányzat. A működési támogatás 50%-át (593 millió Ft-ot) közhasznú foglalkoztatásra a városüzemeltetést és vagyionkezelést végző, 20%-át (241 millió Ft-ot) a sportlétesítmények üzemeltetését végző kizárólagos önkormányzati tulajdonban levő társaság kapta.

Az Önkormányzat minősített többségi és többségi tulajdonában levő gazdasági társaságok saját tőkéjének együttes összege meghaladta a jegyzett tőkéjük összegét, a saját tőke/jegyzett tőke aránymutató a 2007. évi 1,5-ről a 2010. évben 1,3-ra változott. Stabil volt a gazdálkodása a hő- és energiaszolgáltatást nyújtó gazdasági társaságnak a jegyzett tőke összegét többszörösére növelte. A fizikai közérzetjavító szolgáltatásokat nyújtó gazdasági társaságnál veszteséges tevékenység miatt 245 millió Ft vagyionvesztés következett be, 2010. december 31-én a saját tőke a jegyzett tőke felét tette ki, a gazdasági társaság 2008. évben részesült 100 millió Ft tőkepótlásban.

A **folyó költségvetés egyenlege (működési jövedelem)** 2007-2009. között működési forrástöbbletet mutatott, 2010-ben azonban, az Önkormányzat működési forráshiányos volt²⁵. A 2008-2009. években a működési megtakarítások fedezni tudták a tárgyévben jelentkező törlesztési kötelezettségeket, így az Önkormányzat **pénzügyi kapacitása (nettó működési jövedelme)** is pozitív értékű volt. A 2006. évben és a 2010. évben a pénzügyi kapacitás negatív volt (2010. évben -835 millió Ft), mivel működési megtakarítás hiányában nem volt fedezet a törlesztési kötelezettség (2010-ben 358 millió Ft) összegére. A 2010. évben a működési jövedelem is negatívvá vált (-160 millió Ft), a folyó bevételek nem nyújtottak fedezetet a folyó kiadásokra, a működési egyensúly nem volt biztosított.

²⁵ 2007-ben a folyó bevételek 1,4%-át (373 millió Ft-ot), 2008-ban 2,5%-át (741 millió Ft-ot), 2009-ben 5,1%-át (1428 millió Ft-ot) jelentette, 2010-ben azonban a folyó kiadások 0,6%-át tette ki (160 millió Ft) a negatív működési jövedelem.

A 2007-2010. években az Önkormányzat **felhalmozási költségvetésének egyenlege** folyamatosan negatív összegű volt, amely 2007-2010. között összesen 8209 millió Ft felhalmozási forráshiányt okozott.

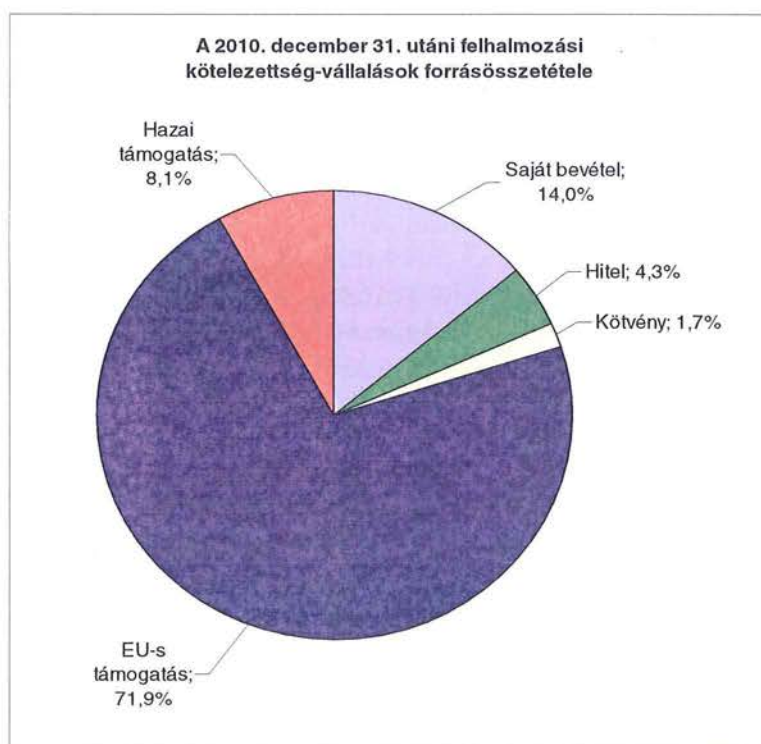
A pénzügyi egyensúly fenntartása külső források bevonásával volt biztosítható. A 2007-2010. években 6137 millió Ft hitelt törlesztettek, továbbá 317 millió Ft volt a kötvény beváltása miatt fizetendő kötelezettség. Az adósságszolgálat, továbbá a felhalmozási forráshiány 2007-2010. között 15 477 millió Ft-ot tett ki, amelyre az időszakban képződő 2382 millió Ft működési megtakarítás (működési jövedelem), valamint a 2007. január 1-jén rendelkezésre álló 254 millió Ft pénzkészlet szolgált fedezetül. A további pénzeszközöket – a rendelkezésre álló 7288 millió Ft hitelkertből 5644 millió Ft hitel felvételével, továbbá 7640 millió Ft kötvény kibocsátásával teremtették meg. A kialakult pénzügyi helyzet **pozitív nettó működési jövedelmet eredményező gazdálkodás mellett teszi elkerülhetővé további külső források bevonását, az eladósodás növekedését.**

A vizsgált időszakban Önkormányzatnál helyi iparűzési adó, építményadó, vendégéjszakák utáni idegenforgalmi adó és luxusadó volt megállapítva, csökkentették az iparűzési adó kedvezményeit, és 2008. évben 100%-kal, 2010-ben további 50%-kal emelték meg a vendégéjszakák utáni idegenforgalmi adó mértékét. A **helyi adókból és pótlékokból** származó bevételek aránya 2007-2010. között 20,3% és 24,0% között alakult a folyó (működési) bevételekben. A pótlékkal, bírsággal növelt helyi adó bevétel a 2007. évi 5738 millió Ft-ról a 2009. évben 17,5%-kal (6745 milli Ft-ra) nőtt, majd a 2010. évben 6066 millió Ft-ra (előző évhez képest 10,1%-kal, 679 millió Ft-tal) csökkent. A helyi adóbevételek 2007-2010. között összességében (5,7%-kal 329 millió Ft-tal) növekedtek. A helyi adóbevételek közel háromnegyed részét az iparűzési adó tette ki,

amelynek mértéke a helyi adókról szóló törvényben rögzített maximális mértékben került megállapításra. Az iparűzési adó 101 millió Ft-os csökkenését az építményadónál tapasztalható növekedés ellensúlyozta. Új helyi adónemet a vizsgált időszakban az Önkormányzat nem vetett ki.

A **befejezett fejlesztések** jelentős részét pénzügyi forrásokból finanszírozták. A 2007-2010. évek időszakában 9337 millió Ft értékű fejlesztés és felújítás forrása 1457 millió Ft kötvényből származó bevétel (15,6%), 501 millió Ft (5,3%) hitelfelvétel, 3464 millió Ft (37,1%) saját bevétel, 2005 millió Ft (21,5%) hazai támogatás és 1910 millió Ft uniós támogatás (20,5%) volt. A 2010. december 31-én **folyamatban lévő fejlesztési feladatok** végrehajtására 3439 millió Ft kiadást teljesítettek, amelyre a kötvény bevételéből 551 millió Ft-ot (16,0%), hitelből 93 millió Ft-ot (2,7%), saját bevételből 664 millió Ft-ot (19,3%), uniós támogatásból 2098 millió Ft-ot (61,0%) és hazai támogatásból 33 millió Ft-ot (1,0%) fordítottak.

Az Önkormányzat 2010. december 31-én **folyamatban lévő fejlesztési feladatok kötelezettség-vállalásainak összege** 17 848 millió Ft volt, amelyből 2503 millió Ft-ot saját forrásból, 12 820 millió Ft-ot EU-s támogatásból, 308 millió Ft-ot kötvény kibocsátásából, 766 millió Ft-ot hitelfelvételből és 1451 millió Ft-ot hazai támogatásból terveznek biztosítani. A 2010. december 31-én a kötvénykibocsátásból rendelkezésre álló összeg, valamint a megkötött, de le nem hívott hitelkeretből biztosíthatók a tervezett idegen források. A tervezett saját források rendelkezésre állását azonban az Önkormányzat jelenlegi pénzügyi helyzete nem igazolja. Mindez kockázatot jelent a vállalt fejlesztések jövőbeni finanszírozhatósága szempontjából.

Az Önkormányzat által beadott, elbírálás alatt álló pályázatok tervezett teljes bekerülési költsége 8088 millió Ft volt, amelyhez 262 millió Ft idegen forrást kí-

vánnak bevonni, mivel a működési költségvetésben megtakarítást 2010-ben nem sikerült elérni. Az Önkormányzat vállalt kötelezettségeit – a saját bevételeken túl – a fennálló követelésállományból származó forrásai felhasználásával (1417 millió Ft) és a jelzáloggal nem terhelt forgalomképes ingatlanvagyon szükség szerinti értékesítéséből származó bevételből kívánja előteremteni.

Az Önkormányzat mérleg szerinti **pénzügyi kötelezettsége** a 2006. év végéről a 2010. év végére, 7073 millió Ft-ról 18 347 millió Ft-ra nőtt, amelyből az árfolyamváltozás miatti különbözet 3257 millió Ft volt. A fennálló pénzügyi kötelezettségek két kötvény kibocsátásból, 14 hosszú lejáratú hitelből és folyószámlahitel és munkabérhitel igénybevételéből keletkeztek. A vizsgálat ideje alatt folytatták le egy 700 millió Ft összegű, hosszú lejáratú hitel közbeszerzési eljárását, a hitelszerződés megkötésének időpontja 2011. július 5-e volt.

Az Önkormányzat kötelezettségvállalásaira közgyűlési döntés alapján került sor, az előterjesztésekben bemutatták a várható kamat és tőkefizetési kötelezettséget, a visszafizetés forrásait, azonban nem mutatták be a kamat- és – a devizaalapú kötelezettségeket érintő – árfolyamkockázatot.

Az Önkormányzat kötvényeket korábbi hiteleinek törlesztése, beruházások és felújítások finanszírozása, felhalmozási célú pénzeszközátadások céljából bocsátott ki. Fejlesztési hiteleiből panelházak felújításához biztosított önerőt, valamint közmű beruházásokat, iskola és egyéb intézményi rekonstrukciókat finanszírozott.

Az Önkormányzat a devizában fennálló pénzügyi kötelezettségeiből 48 975 ezer CHF (1038 millió Ft) tőkét törlesztett, kamatot és egyéb költséget fizetett. A HUF-ban fennálló kötelezettségekből 918 millió Ft tőkét, kamatot és egyéb költséget teljesített. Az Önkormányzat a kötvények kibocsátásából és a hitelek igénybevételéből származó forrásokat 2010. év végéig a céloknak megfelelően felhasználta. A 2007-2010. években átmenetileg szabad pénzeszközeiből 759 millió Ft kamatbevételt realizált, melyből 649 millió Ft származott a kötvénybevételek befektetéséből. A kamatbevételeket a kötvények kamatfizetésére fordították. Az Önkormányzat számlavezető bankot 2010. július 8-ig nem változtatott. A kibocsátott kötvények lejegyzése és a hitelek folyósítása a Nyíregyháza 2032 kötvény lejegyzése (21 959 ezer CHF) és három felhalmozási célú hitel kivételével a (összesen 1941 millió Ft) a számlavezető pénzügyi intézet által történt, amely kockázatot jelentett a banki befolyás lehetősége miatt az Önkormányzat számára.

Az Önkormányzat működésének pénzügyi egyensúlyát a vizsgált időszakban **folyószámlahitel** és **munkabérhitel** igénybevételével tudta biztosítani.

A **folyószámlahitel** igénybevétele a 2007-2010. években az alábbiak szerint alakult:

Megnevezés	millió Ft-ban			
	2007. év	2008. év	2009. év	2010. év
Keretösszeg január 1-jén	2 060,00	2 560,00	2 560,00	2 560,00
Átlagos napi állomány	2 432	2 404	2 426	2 454
Folyószámla hitellel zárt napok száma (nap)	365	365	365	365
2010. december 31-i egyenleg (állomány)	x	x	x	2 521

A folyószámlahitelt az Önkormányzat az év minden napján igénybevett, átlagos napi állománya a 2008. és a 2010. év között folyamatosan emelkedett és a 2010. december 31-én fennálló folyószámlahitel állománya 2521 millió Ft volt. A likviditás biztosítása az Önkormányzatnak 2007-2010. években 489 millió Ft kamatkiadást okozott. Az Önkormányzat a 2007. évtől a munkabérek kifizetéséhez a vizsgált időszak minden hónapjában munkabér megelőlegezési hitelt vett igénybe, átlagos állománya 695 millió Ft-ról 775 millió Ft-ra változott.

Az Önkormányzat 2010. év végi **szállítói tartozása** 2759 millió Ft, melyből a lejárt tartozás 2085 millió Ft volt. A lejárt tartozások 33,3%-a (694 millió Ft) meghaladta a 91 napot. Az Önkormányzat intézményeinél és a Polgármesteri hivatalnál a 60 napot meghaladó, szállítók felé fennálló kötelezettségek miatt – a helyi önkormányzatok adósságrendezési eljárásáról szóló 1996. évi XXV. törvény 5. § (2) bekezdésében foglaltak ellenére – a Polgármester nem kezdeményezett adósságrendezési eljárást. Az Önkormányzat lejárt határidejű tartozásának növekvő tendenciája megnehezíti a pénzügyi egyensúly javítására irányuló tevékenységet.

Az Önkormányzat részére egy kizárólag önkormányzati tulajdonban levő gazdasági társaság nyújtott kölcsönt, melynek 2010. december 31-ei állománya 200 millió Ft volt.

Az Önkormányzat gazdasági társaságai részére és egy vízgazdálkodási társulat folyószámla- és egyéb hitelek igénybevételéhez, kötvény kibocsátásához **kész-fizető kezességet vállalt** 3219 millió Ft összegben. Az Önkormányzat három kizárólagos tulajdonában levő gazdasági társaság részére 286 millió Ft tagi kölcsönt folyósított, amit 2010. december 31-ig a gazdasági társaságok visszafizettek.

A Közgyűlés a folyószámlahitel és fejlesztési hitelek biztosítékeként 832 millió Ft - számviteli nyilvántartás szerinti nettó értékű - **jelzálogjog** alapításához és bejegyzéséhez járult hozzá. A jelzálogszerződésekkel érintett ingatlanok a forgalomképes ingatlanok 6%-át jelentik.

Az Önkormányzat kötelezettségeinek 2010. december 31-i állományát és várható alakulását a kötelezettségek lejáratáig a következő táblázat szemlélteti:

Megnevezés	Állomány 2010. dec. 31-én			Várható kötelezettség 2011-2013. években			Várható kötelezettség 2014. évet követően		
	HUF-ban (millió Ft-ban)	Devizában (összege, ezer ...-ben)	Devizanem	HUF-ban (millió Ft-ban)	Devizában (összege, ezer ...-ben)	Devizanem	HUF-ban (millió Ft-ban)	Devizában (összege, ezer ...-ben)	Devizanem
Pénzügyi kötelezettségek									
Hosszú lejáratú hitelek	5 888		HUF	3 397		HUF	3 090		HUF
Kötvények (Nyíregyháza 2019, Nyíregyháza 2032)		47 514	CHF		11 956	HUF		43 464	HUF
Folyószámlahitel	2 521		HUF	2 521		HUF			HUF
Munkabér megelőlegezési hitel	800			800					
Pénzügyi kötelezettségek összesen HUF-ban:	9 209		HUF	6 718		HUF	3 090		HUF
Pénzügyi kötelezettségek összesen CHF-ben:		47 514	CHF		11 956	CHF		43 464	CHF
Biztosítékek									
Kezesség	3 219		HUF						
Biztosítékek összesen:	3 219		HUF						
Szállítói tartozás	2 759		HUF	2 759		HUF			
Egyéb kiadás elmaradás	-		HUF	-		HUF			
Egyéb kötelezettségek									
GT-k és egyéb szervek felé fennálló kötelezettségek jogerős végzéssel lezárta de ki nem fizetett kötelezettségek*	200		HUF		200	HUF			
	-		HUF						

* A peres eljárásokra vonatkozó adatok a 2011. júniusi állapotot tükrözik

Az Önkormányzatnak **pénzintézetekkel szemben fennálló kötelezettsége** a 2010. év végén 9209 millió Ft és 47 514 ezer CHF volt. Ezek várható kötelezettsége (tőke, kamat és egyéb költség) a legutóbbi kamatfizetés feltételei alapján a 2011. évtől 6718 millió Ft, továbbá 11 956 ezer CHF. Az Önkormányzatnak a 2011. január 1-jén szállítói tartozások címén 2759 millió Ft fizetési kötelezettsége állt fenn. A kezességvállalásaiból adódóan 3219 millió Ft összegű terhet jelenthet, amennyiben a társaságok és a vízgazdálkodási társulat kötelezettségeiket nem teljesítik. A **2011-2013. években várható összes kötelezettség teljesítésére figyelembe vehető** 1416 millió Ft mérlegben kimutatott követelésállomány, 29 millió Ft pénzeszközállomány és az Önkormányzat forgalomképes ingatlanvagyon. A **2014. évet követő kötelezettségek teljesítéséhez igénybe vehető** a 2010. december 31-én meglévő) 13 867 millió Ft forgalomképes ingatlanvagyon, melyből a 832 millió Ft a pénzügyi kötelezettségekhez kapcsolódóan jelzáloggal terhelt. Az Önkormányzat a kötelezettségek visszafizetésének fedezetét – a kötelezettség keletkezésekor –, *„a mindenkori költségvetési rendeletekben megtervezett önkormányzati saját bevételekben”* jelölte meg, a 2011-2013. évi kötelezettségek és a 2014. évet követő várható kötelezettségek visszafizetésének forrását nem számszerűsítették. A kötelezettséget teljesítéséhez a CLF módszer szerint a működési jövedelem csökkenése (2010. évi -160 millió Ft) miatt nem nyújt fedezetet az önkormányzati kötelezettségek teljesítésére.

Az Önkormányzat **minősített többségi tulajdonú társaságai kötelezettségeinek** 2010. december 31-i állományát és várható alakulását a kötelezettségek lejáratáig a következő táblázat mutatja be:

Megnevezés	Állomány 2010. dec.31-én			Várható kötelezettség 2011-2013. években			Várható kötelezettség 2014. évet követően		
	HUF-ban (millió Ft-ban)	Devizában (összege, ezer ...-ben)	Devizanem	HUF-ban (millió Ft-ban)	Devizában (összege, ezer ...-ben)	Devizanem	HUF-ban (millió Ft-ban)	Devizában (összege, ezer ...-ben)	Devizanem
Pénzügyi kötelezettségek									
Hosszú lejáratú hitel/ek	97		HUF	48		HUF	92		HUF
Hosszú lejáratú hitel/ek		570	CHF		441	CHF		149	CHF
Kötvény/ek		9 500	CHF		299	CHF		9 700	CHF
Folyószámla- és egyéb rövid lejáratú hitelek	160								
Pénzügyi kötelezettségek összesen (HUF):	257		HUF	48		HUF	92		HUF
Pénzügyi kötelezettségek összesen (CHF):		10 070	CHF		740	CHF		9 849	CHF
Lízing kötelezettség/ek (HUF)	55		HUF	55		HUF	0		HUF
Lízing kötelezettség/ek (EUR)		75	EUR		72	EUR		0	EUR
Lízing kötelezettség/ek (CHF)		45	CHF		45	CHF		0	CHF
Szállítói tartozás	1154		HUF	1154		HUF			
Jogviszonyokkal lezárt de ki nem fizetett kötelezettségek*	0	0							

* A peres eljárásokra vonatkozó adatok a 2011. júniusi állapotot tükrözik

Az önkormányzati kötelezettségek növekedése mellett a minősített többségi tulajdonú társaságok kötelezettségei is befolyásolhatják az Önkormányzat pénzügyi egyensúlyát. A társaságoknak a 2011. évtől 48 millió Ft és 740 ezer CHF pénzügyi kötelezettséget, 55 millió Ft és 127 ezer CHF lízing és 1154 millió Ft szállítói tartozást kell rendezniük. Kockázatot hordoz, ha ezek nem teljesítése és a vonatkozó jogszabályi feltételek esetén a bíróság korlátlan és teljes felelősséget állapít meg az Önkormányzat terhére.

Az Önkormányzat költségvetési támogatásból, átengedett bevételekből, és illeték bevételekből származó bevételei a 2007. évhez képest az időszak egészét tekintve összességében nem csökkentek, azonban a 2010. évi bevételek (2,3%-kal 403 millió Ft-tal) elmaradtak a 2007. évitől. Az Önkormányzat pénzügyi helyzetének javítása érdekében **kiadási megtakarítást és bevételnövelést eredményező intézkedéseket** hozott. A 2007-2010. években tett intézkedé-

sek hatására 159 millió Ft bevételi többletet, továbbá 1428 millió Ft kiadási megtakarítást mutattak ki, ezáltal az önkormányzat pénzügyi helyzetét javították. A kiadási megtakarítások 93%-a az elrendelt álláshely csökkentések eredménye. Az álláshely csökkentő intézkedések 2007-2010. között a Polgármesteri hivatalnál és az intézményeinél összesen 423 álláshely (ebből 57 üres álláshely) megszüntetését jelentették. Egyes közszolgáltatási területeken azonban feladatbővülések is voltak, amelyek álláshely és egyben létszámnövekedéssel is jártak. Ennek következtében az időszak álláshelyeinek száma 192 fővel csökkent. A bevételnövelő intézkedések helyi adóbevételek növeléséhez, bérleti díjak emeléséhez, ingatlanok, egyéb eszközök értékesítéséhez, átmenetileg szabad pénzeszközök lekötéséhez kapcsolódtak.

Az **utóellenőrzés** a pénzügyi egyensúly javítására tett kettő szabályszerűségi és egy célszerűségi javaslat hasznosítására terjedt ki. Egy javaslatot az intézkedési terv szerinti határidőben teljesítettek, azonban továbbra is likvid hitelként mutattak ki az Önkormányzat mérlegében rövid lejáratú hiteleket is.

Az **Önkormányzat pénzügyi helyzetét összegezve** a következők emelhetők ki:

A 2007-2010. években az Önkormányzat **működési kockázatát** növelte a negatív nettó működési jövedelem, az ellenőrzött időszak minden napján fennálló folyószámla hitel napi átlagos állományának, továbbá a havi rendszerességgel igénybevett munkabérhitel napi átlagának emelkedése és a jelentős lejárt szállítói tartozásállomány. A működési bevételek 2009-2010. években nem biztosították a működési kiadások és az adósságszolgálat finanszírozását, a likviditás biztosítása növekvő mértékű folyószámlahitel igénybevételével történt, annak ellenére, hogy az Önkormányzat a vizsgált időszakban a központi intézkedések hatására jelentkező bevételkiesést a kiadáscsökkentő és bevételnövelő intézkedéseivel ellentételezte. A gazdasági társaságok szerepe a közüzemi közfeladat-ellátásban meghatározó volt, a gazdasági társaságok által ellátott feladatstruktúra átlátható volt. A fizikai közérzetet javító szolgáltatásokat nyújtó gazdasági társaság eladósodása növelte a pénzügyi kockázatot.

A vizsgált időszakban az Önkormányzat felhalmozási költségvetése pénzügyi hiányt mutatott, ennek forrásai kötvénykibocsátással és hitelfelvétellel biztosítottak voltak. A korábbi eladósodás következtében a felhalmozási kiadások finanszírozására a folyó költségvetésben nem keletkeztek felszabadítható források. A fejlesztési célú kötelezettségvállalások jövőben teljesítendő kifizetései tekintetében a nettó működési jövedelem negatív értéke a **felhalmozási kockázatot** növeli. A hosszú lejáratú kötelezettségek 2011-2013. és az azt követő évek finanszírozásának forrását az Önkormányzat nem számszerűsítette.

A **pénzintézeti és egyéb kötelezettségek** teljesítésének **kockázatát** növelte, hogy a 2011-2013. években várható és a 2014. évet követő kötelezettségek visszafizetésének fedezetét – a kötelezettség keletkezésekor – a költségvetésben megtervezett bevételekben jelölték meg, a visszafizetésének forrását nem számszerűsítették. A kockázatot csökkentheti az Önkormányzat 2010. évi követelésállománya, és forgalomképes ingatlanvagyonra szükség esetén felhasználható az adósságszolgálat visszafizetésére.

A polgármester tájékoztatása szerint a helyszíni vizsgálatot követően a pénzügyi bizottsággal folytatott tárgyalás eredményeként a kötvény és hitel visszafizetésének átütemezése a 2011. évi költségvetés pozícióját 338 millió Ft-tal javította.

Az Állami Számvevőszékről szóló 2011. évi LXVI. törvény 33. § (1) bekezdésében foglaltak értelmében a jelentésben foglalt megállapításokhoz kapcsolódó intézkedési tervet köteles az ellenőrzött szervezet vezetője összeállítani és azt a jelentés kézhezvételétől számított harminc napon belül az ÁSZ részére megküldeni. Amennyiben az intézkedési tervet határidőben nem küldi meg a szervezet, vagy az továbbra sem elfogadható, az ÁSZ elnöke a hivatkozott törvény 33. § (3) bekezdés a)-b) pontjaiban foglaltakat érvényesítheti.

Az ellenőrzés intézkedést igénylő **javaslatai:**

a Polgármesternek

1. a Közgyűlés elé terjesztendő intézkedési terv írja elő a működés pénzügyi egyensúlyának gyors helyreállítása és hosszú távú fenntarthatósága érdekében – felelősök és határidők megjelölésével – olyan program készítését, amely tartalmazza az alábbiakat:
 - a) bevételszerző lehetőségek feltárását, különösen a helyi adópolitikai célok meghatározását és számszerűsítését, a bérleti díjak és a térítési díjak megállapítását, felülvizsgálatát, a követelések behajtását, az egyéb sajátos bevételek növelésének lehetőségét;
 - b) a folyamatban lévő és a tervezett beruházások teljes körű felülvizsgálatát;
 - c) egyéb kiadási kötelezettségek teljes körű felülvizsgálatát;
 - d) az intézkedések következtében jelentkező pénzügyi többlet, illetve az egyszeri bevételek tartalékba helyezését, elkülönített kezelését az adósságszolgálat teljesítése érdekében;
 - e) az adósságszolgálat szerkezetének áttekintését, a likviditás menedzselést, a támogatás előfinanszírozás átláthatóbbá tételét;
 - f) az intézményi gazdálkodás felülvizsgálatát;
 - g) az önként vállalt feladatok finanszírozhatóságának áttekintését a kötelező feladatellátás elsődlegességének biztosítása érdekében, a gazdasági program áttekintésével összhangban;
2. az intézkedések eredményei legalább évenkénti áttekintésének előírását;
3. mutassa be félévente – a szokásos beszámoló keretében - a Közgyűlésnek:
 - a) az Önkormányzat és a minősített többségi tulajdonú gazdasági társaságai aktuális pénzügyi helyzetét, az Önkormányzatnak a gazdasági társaságai felé fennálló követeléseit, nyújtott kölcsöneit;

- b) legalább három évre kitekintően a kötelezettségek teljes körére szóló finanszírozási tervet, amely figyelembe veszi a kötelezettség éven belüli és túli felmerülését, a források számszerűsített megjelölésével;
 - c) az Önkormányzat folyamatban lévő és tervezett fejlesztéseihez szükséges belső és külső források rendelkezésre állását, és ebből a szempontból értékelje az Önkormányzat beruházásait;
- 4. intézkedjen a beruházásokkal létrehozott létesítmények működtetését és jövőbeni fenntarthatóságát biztosító megalapozott források költségvetési rendeletekben történő feltüntetéséről;
 - 5. mutassa be a Közgyűlésnek évente a zárszámadási rendelet előterjesztésében az értékcsökkenés összegét, és ezzel összevetve az elhasználdott eszközök pótlására fordított tényleges kiadásokat, az eszközök elhasználdási fokának alakulását;
 - 6. kezdeményezze, hogy az Önkormányzat számára jóváhagyott osztalék felvételre kerüljön a pénzügyi helyzetének javítása, adósságszolgálatának törlesztése érdekében;

a Főjegyzőnek

- 1. kísérje figyelemmel a jövőbeni várható – árfolyam-, kamat- valamint visszafizetési – kockázatokat, továbbá a mérlegen kívüli tételek (kezeségvállalás, garancia és helytállási kötelezettségvállalás) kockázatait, és legalább félévente tájékoztassa a Közgyűlést azok alakulásáról;
- 2. gondoskodjon, hogy a jövőben az adósságot keletkeztető kötelezettségvállalásokról szóló közgyűlési előterjesztések tételesen tartalmazzák a visszafizetés forrásait, valamint legalább 3 éves kitekintéssel mutassák be a kamat és árfolyamkockázat várható kihatásait;
- 3. kísérje folyamatosan figyelemmel – a tulajdonosi jogkört gyakorlók közreműködésével - a minősített többségi tulajdonú gazdasági társaságok kötelezettségeinek alakulását, az Önkormányzat likviditására, pénzügyi-egyensúlyi helyzetére gyakorolt hatását;
- 4. gondoskodjon a Polgármesteri hivatal és a további költségvetési szervek lejárt szállítói tartozásai okainak feltárásáról, azonnali intézkedések megtételéről a lejárt tartozások mielőbbi rendezése érdekében;
- 5. intézkedjen a Polgármesteri hivatal és a további költségvetési szervek peres eljárásokból adódó kötelezettségek teljesítése érdekében a szükséges fedezet elkülönítéséről, a finanszírozási tervben történő figyelembevétel mellett.

II. RÉSZLETES MEGÁLLAPÍTÁSOK

1. AZ ÖNKORMÁNYZAT KÖTELEZŐ ÉS ÖNKÉNT VÁLLALT FELADATAI

Az Önkormányzat 2010. évi beszámolója szerint feladatainak ellátására **26 636 millió Ft működési kiadást teljesített²⁶, melynek 92,0%-át, 24 503 millió Ft-ot kötelező feladatok ellátására fordított.**

Az Önkormányzat 2010. évi működési kiadásai és finanszírozási arányai főbb feladatonként:

Ellátott feladat	Működési kiadás összesen (millió Ft)	Kötelező feladat kiadásainak részaránya %	Működési bevétel összesen (millió Ft)	Állami támogatás részaránya %	Intézményi saját bevétel részaránya %	Önkormányzati támogatás részaránya %
Óvodák	2 232	100	2 364	40	20	40
Általános iskolák	4 135	100	4 398	37	21	42
Gimnáziumok	1 045	100	1 184	66	30	4
Szakközépiskolák, szakképző intézmények	4 142	100	4 442	51	22	27
Kollégiumok	950	100	950	53	11	36
Szociális intézmények	1 485	100	1 644	18	54	28
Gyermekjóléti intézmények	0	0	0	0	0	0
Közművelődési intézmények	587	100	678	0	37	63
Sportlétesítmények	0	0	0	0	0	0
Igazgatási intézmények	0	0	0	0	0	0
Hivatásos Tűzoltóság	612	100	680	0	0	0
Egyéb intézmények	221	100	222	35	13	52
Intézmények összesen	15 409	100	16 562	42	25	33
Polgármesteri Hivatalban kezelt feladatok működési kiadásai	11 227	81	10 988	23	77	0
Működési kiadások összesen	26 636		27 550	35	46	19

²⁶ Az elemi beszámoló működési bevétel adata és a CLF folyó bevétel adata az áfa visszatérülés teljes összegével, valamint az Önkormányzat által fejlesztési kamatnak minősített kamatbevétel összegével, továbbá a követelés elengedés miatt elszámolt bevétel figyelmen kívül hagyása miatt tér el egymástól.

Az Önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatainak ellátására fordított kiadások arányában a 2007-2010. évek között nem volt jelentős változás, az önként vállalt feladatellátásra fordított kiadások aránya 1,2 százalékponttal csökkent²⁷.

Az Önkormányzat költségvetési intézményei kizárólag kötelező önkormányzati feladatot láttak el, míg a Polgármesteri hivatal a kötelező és önként vállalt feladatok ellátásában egyaránt részt vett. Az SzMSz²⁸ tartalmazta a kötelező és önként vállalt feladatok jegyzékét, a jogszabályok által kötelezővé nem tett, – méltányossági alapon biztosított ellátásokat – önként vállalt feladatként látta el.

Az Önkormányzat önként vállalt feladatai közé sorolta a lakosság önszerveződő közösségei tevékenységének támogatását, repülőtér üzemeltetését, vásárok piacok fenntartását; a méltányossági szempontok alapján fizetett szociális juttatások, támogatások folyósítását; kiállítások vásárok, városi rendezvények szervezését, színház, sportcsarnok fenntartásának támogatását, önkormányzati médiumok működtetését, tehetséggondozást; a városszépítő akciók szervezését, illegális személtalrakók felszámolását, közterület-felügyeleti tevékenységet, fizető parkoló-hálózat működtetését, térinformatikai rendszer működtetését; ösztöndíjak fizetését, drogmegelőzési program működtetését, diákönkormányzat támogatását, ifjúsági tanács működtetését, a Városi Olimpiai Alap és Sportösztöndíj rendszer működtetését, verseny- és élsport támogatását, versenyeken elért eredmények elismerését.

Az Önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatainak ellátását biztosító 27 550 millió Ft működési célú költségvetési bevétel 35%-át – 9570 millió Ft-ot – a központi költségvetésből kapott támogatás, 19%-át – 5359 millió Ft-ot – önkormányzati forrás és 46%-át – 12 621 millió Ft-ot – az intézményi saját bevétel tette ki a 2010. évben. A 2007. évhez képest a működési bevételi források összetétele változott, a központi költségvetésből kapott támogatás aránya 4,6 százalékponttal csökkent, míg az önkormányzati támogatás 0,8 százalékponttal, az intézményi saját bevételek aránya 3,8 százalékponttal növekedett²⁹.

Az Önkormányzat az Ötv-ben és egyéb jogszabályokban meghatározott kötelező feladatainak ellátásáról az intézmények és gazdasági társaságok alapító okirataiban, illetve társasági szerződéseiben, kistérségi társulással kötött megállapodásban, civil szervezetekkel, alapítványokkal, egyházi szervezetekkel kötött feladatellátási megállapodásban, gazdálkodó szervezetekkel kötött közszolgáltatási szerződésben foglaltak szerint.

²⁷ Az Önkormányzat a 2007. évben kötelező feladatellátására 23 821 millió Ft-ot, önként vállalt feladatokra 2419 millió Ft-ot fordított, amely az összes működési kiadás 90,8%-át, illetve 9,2%-át tette ki.

²⁸ Az SzMSz₁ 11. számú melléklete, illetve az SzMSz₂ 3. számú melléklete.

²⁹ A 2011. évi elemi költségvetésben tervezett működési bevételeken belül jelentős mértékben változott, tovább csökkent a központi költségvetésből kapott támogatás, valamint csökkent az önkormányzati forrás aránya, míg 2007. és 2010. évhez hasonlítva jelentős mértékben – 17,5, illetve 13,7 százalékponttal – növekedett az intézményi saját bevételek aránya.

Az Önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatait 2010. december 31-én a Polgármesteri hivattal együtt 28 önállóan működő és gazdálkodó, valamint 31 önállóan működő költségvetési intézménye, kilenc minősített többségi, három többségi tulajdonú és két, az önkormányzat kisebbségi tulajdonában levő gazdasági társasága látta el. Az intézmények és a feladatellátásban résztvevő gazdasági társaságok – alapító okirataik és társasági szerződéseik szerint – összesen 257 telephelyen működtek.

Az Önkormányzat **intézménystruktúrája** 2010. december 31-én a következő volt:

- **közoktatási feladatokat** 49 intézmény látott el, melyből a 2010. évben 23 önállóan működő és gazdálkodó és 26 önállóan működő költségvetési szerv volt, az intézmények közül óvodai nevelést 18, általános iskolai oktatást 13, középiskolai oktatást 15 költségvetési szerv végezett, egy intézmény fogyatékos gyerekek oktatását látta el, továbbá egy-egy intézmény végezte a zene- és alapfokú művészetoktatással kapcsolatos, valamint a pedagógiai szakszolgálati feladatokat;
- **szociális és gyermekvédelmi** feladatokat két intézmény végzett, akik közül egy OEP által finanszírozott egészségügyi feladatokat is ellátott. **Kulturális tevékenység** körébe tartozó szolgáltatásokat négy intézmény (könyvtár, művelődési központ, Art mozi és rendezvénycentrum és a Cantemus Kórus) nyújtott;
- **egyéb tevékenység** keretében tűzvédelmi feladatokat látott el a Hivatásos Tűzoltóság, **igazgatási feladatokat** a Polgármesteri hivatal, a Hulladék-gazdálkodási társulás és az Ivóvízminőség-javító társulás látott el.

Az Önkormányzat **kizárólagos tulajdonában** levő gazdasági társaságai látták el a sportlétesítmények működtetése, az önkormányzati vagyon üzemeltetése, önkormányzati lakások, egyéb ingatlanok kezelése, közterület fenntartása, a hulladékszállítás és kezelés, hő- és energiaszolgáltatás, adatfeldolgozás és web-hozszing³⁰ szolgáltatás **kötelező önkormányzati**, a növény- és állatkert működtetési, film-, video-, műsorgyártás, televíziós szolgáltatás, fizikai közérzetjavító szolgáltatás, a saját tulajdonú ingatlanok bérbeadása, üzemeltetése, parkolók fenntartása **önként vállalt feladatokat**. Az Önkormányzat **minősített többségi tulajdonában** levő gazdasági társasága kötelező feladatként szakképzési feladatellátásban vett részt, többségi tulajdonban levő gazdasági társaságok temetkezési és temetkezési kiegészítő szolgáltatásokat, valamint víz- és csatornaszolgáltatás nyújtottak. Az Önkormányzat **kisebbségi tulajdoni részarányú** levő gazdasági társaságai szakmai középfokú oktatási feladatokat és turisztikai (utazásszervezés, adatfeldolgozás) tevékenységet láttak el.

A helyi tömegközlekedési feladatot ellátó zrt-ben és **a kéményseprőipari feladatokat** végző kft-ben az Önkormányzat tulajdonnal nem rendelkezett.

³⁰ internetes tárhely szolgáltatás

Szociális és gyermekjóléti kötelező és önként vállalt önkormányzati feladatok ellátásában – 2007. évet megelőző döntések alapján – feladatellátási szerződés megkötésével egyesületek, alapítványok és egyházi szervezetek vettek részt.

Az ellenőrzött időszakban **az általános iskolai oktatásban négy, a szociális és gyermekvédelmi feladatok ellátásában hárommal csökkent a feladatellátásban résztvevő intézmények száma, valamint összességében** kettővel csökkent az önkormányzati feladatokat ellátó gazdasági társaságok száma (öt gazdasági társaság megszűnt és három alakult), ez azonban a 2007-2010. évi feladatellátás szerkezetében nem eredményezett jelentős változást. Az **általános iskolai intézmények számának csökkenését** három, részben önálló gazdálkodási jogkörrel rendelkező intézmény tagintézménnyé válása és egy intézmény megszűntetése eredményezte. A megszűnt intézmény tanulóit az Önkormányzat többi általános iskolájában helyezték el.

A Közgyűlés a **szociális és gyermekvédelmi** feladatellátást végző Nyíregyháza és Nyírpazony Intézményfenntartó Társulást és a Nyíregyháza és Nyírtura Intézményfenntartó Társulást **2009. december 31-én megszüntette**. A **társulások által ellátott feladatokat** a Szociális Gondozási Központ, a Gyermekjóléti Központ, valamint a Sóstó Szivárvány Idősek Otthona irányítási jogával együtt 2010. január 1-jén a Kistérségi társulásnak átadta³¹, aki a szociális és gyermekvédelmi feladatokat az intézmény fenntartásának átadására irányuló megállapodás³² alapján látja el. Az Önkormányzat a gyermekvédelmi szakellátás ellátására 2010. január 1. napjától a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzattal kötött megállapodást.

Az Önkormányzat nyilvántartása szerint a központi költségvetésből 2010. évben kapott normatív hozzájárulás az ágazati feladatok ellátásához teljesített kiadások 45,5%-ára nyújtott fedezetet.

A **közoktatási intézményekben** a szolgáltatást igénybevevők száma a 2007. évi 25 811 főről a 2010. évi 24 772 főre, 4,0%-kal csökkent. Az ágazat fajlagos kiadása az ellátotti létszámcsökkenés és a takarékos gazdálkodás együttes hatására 2007-2010. között 505 180 Ft-ról 504 738 Ft-ra 0,1%-kal csökkent. Az állami támogatással való fedezettség aránya a vizsgált időszakban a 2007. évi 281 062 Ft-ról 2010. évi 247 114 Ft-ra, 12,1%-kal csökkent, amely a központi forrásszabályozás következménye. A központi támogatás csökkenését ellensúlyozta az egy ellátottra jutó saját bevétel 13,7%-os és az önkormányzati támogatás 14,7%-os emelkedése.

A **szociális intézményekben** – a szociális és gyermekvédelmi intézményi feladatátadás miatt – az ellátottak száma 2687 fővel 73,9%-kal – ebből a fo-

³¹ A Közgyűlés 286/2009. (XII. 14.) számú határozata a Kistérségi társulási megállapodásának módosításáról, az ellátási szerződés és a csatlakozó intézmények alapító okiratának módosításáról.

³² Az Önkormányzat és a Kistérségi társulás az intézmények fenntartásának átadására és a feladatellátásra szóló megállapodásokat az erről szóló határozattal egyidejűleg megkötötték, 2010. január 18-án módosították.

gyatékos ellátásban részesülők száma 30 fővel – a 2007. évi 2409 főről 630 főre csökkent. Az ágazat fajlagos kiadása több mint kétszeresére, 1 077 880 Ft-ról 2 357 724 Ft-ra, 218,7%-ra emelkedett. Az állami támogatással való fedezettség aránya a vizsgált időszakban 318 419 Ft-ról 2010. évben 458 432 Ft-ra, 44,0%-kal emelkedett. A fajlagos mutatók emelkedését három intézmény feladatátadása miatti arányeltolódás okozza, mivel az átadott feladatok (házi segítségnyújtás) alacsony fajlagos mutatókkal rendelkeztek, azonban ellátotti létszámában jelentős, 81,5%-os részarányt képviseltek. A feladatátadás következtében 24,9%-kal csökkent az egy ellátottra jutó saját bevétel és 44,5%-kal az önkormányzati támogatás összege.

A **közművelődési** intézmények normatív hozzájárulása a 2007. évben a kiadások 20%-ára nyújtott fedezetet. A 2010. évtől a közművelődési feladatok ellátására a „települési önkormányzatok üzemeltetési, igazgatási, sport, kulturális” feladataira kapott normatív hozzájárulás biztosított fedezetet.

A **feladatátadás miatti intézményi**, illetve **ellátotti létszámcsökkenés** a személyi juttatások és járulékai, valamint a dologi kiadások összegében 1498 millió Ft kiadási megtakarítást, valamint 515 millió Ft normatív hozzájárulás és 886 millió Ft saját bevétel csökkenést számolt el, **össességében 97 millió Ft kiadási megtakarítást** mutatott ki az Önkormányzat. A jogszabályi változás hatására átvett gyermekvédelmi szakellátás feladatellátása miatt 106 millió Ft többletkiadást számolt el az Önkormányzat.

A 2007-2010. évek között három kötelező feladatot ellátó, önkormányzati kizárólagos tulajdonban levő **gazdasági társaság megszűnt**, továbbá két nem önkormányzati feladatot végző 37%-os és 45%-os önkormányzati tulajdonnal rendelkező gazdasági társaság megszüntetése volt folyamatban, cégjegyzékből való törlésük a helyszíni ellenőrzés befejezéséig a Cégbíróságnál még nem történt meg.

A Közgyűlés:

- sportpályák, stadionok működtetését végző gazdasági társaságának – egy másik, kizárólagos önkormányzati tulajdonban levő gazdasági társaságba történő – beolvadásáról döntött³³, – az Egyesülési szerződést 2009. június 30-án megkötötték;
- döntött³⁴, a hulladékgyűjtés- és kezelést végző közhasznú társaság végelszámolással történő megszüntetéséről – cégjegyzékből való törléséről szóló bírósági döntés 2010. január 18-án kelt;

³³ A Közgyűlés 352/2008. (XII. 15.) számú határozatában döntött a gazdasági társaság beolvadásáról.

³⁴ A közhasznú társaság megszüntetéséről a Közgyűlés a 263/2009. (XI. 23.) számú határozatában döntött, a hulladékkezelési közszolgáltatási feladatokat ezt követően az Önkormányzat kizárólagos tulajdonában levő gazdasági társaság látta el.

- döntést hozott³⁵ egy építőipari, épületfenntartás, korszerűsítés és ingatlankezelés és forgalmazás feladatokat ellátó gazdasági társaság végelszámolásáról, az eljárás 2010. május 21-én jogerőre emelkedett cégbíróági végzéssel fejeződött be.

A 2007. évet követően három gazdasági társaság megszűnésének, beolvadásának és három alapításának, és két gazdasági társaság esetében a felszámolási eljárás megindításának hatására alakult ki a társaságok 2010. december 31-én fennálló tulajdonosi szerkezete. Az Önkormányzat gazdasági társaságainak 2010. december 31-i állapotnak megfelelő tulajdonosi szerkezetét a 4. számú melléklet szemlélteti.

Az Önkormányzat 2010. évben hét gazdasági társasága és egy önkormányzati tulajdonnal nem rendelkező gazdasági társaság tevékenységét segítette 1182 millió Ft **működési célú pénzeszközátadással**, melyből 75 millió Ft volt eseti jellegű. A gazdasági szervezetek közül öt gazdasági társaság az Önkormányzat többségi tulajdonában volt. A pénzeszközátadások 50,2%-át az önkormányzati vagyon üzemeltetését, kezelését, 20,3%-át a sportlétesítmények üzemeltetését végző kizárólagos önkormányzati tulajdonban levő gazdasági társaságok kapták, míg a pénzeszközátadásokból 14,2% arányban a tömegközlekedést végző gazdasági társaság részesült. A három gazdasági társaság részére teljesített működési célú pénzeszközátadás a gazdasági társaságok részére teljesített pénzeszközátadás 84,7%-át tette ki. Az átadott működési célú pénzeszközök összege a 2007. évhez képest 687 millió Ft-tal 138,6%-kal növekedett. A gazdasági társaságok felé teljesített **fejlesztési célú pénzeszközátadások összege** a 2010. évben 369 millió Ft volt, 2007. évhez képest több mint négyszeresére emelkedett. A gazdasági társaságok részére teljesített pénzeszközátadások részletes adatait a 4. számú melléklet tartalmazza.

A gazdasági társaságok saját tőkéje 2010. december 31-én 16 413 millió Ft jegyzett tőkéjük 10 589 millió Ft volt. Az Önkormányzat minősített többségi és többségi tulajdonában álló gazdasági társaságai az Önkormányzat által rendelkezésre bocsátott vagyon értékét működésük során gyarapították. A 10 587 millió Ft jegyzettőkével szemben 2010. december 31-én a saját tőke állománya 16 407 millió Ft volt. A gazdasági társaságok közül egy – a fizikai közérzetet javító szolgáltatásokat nyújtó – gazdasági társaságnál 245 millió Ft vagyonvesztés következett be, 2010. december 31-én a saját tőke a jegyzett tőke felét tette ki.

A kisebbségi önkormányzati tulajdoni részaránnyal rendelkező gazdasági társaságok a rendelkezésre bocsátott vagyon értékét megőrizték.

A Közgyűlés a 2007-2009. években egy gazdasági társaság **törzstőkéjének felemeléséről** két alkalommal döntött, és még további két gazdasági társaság törzstőke emeléséről hozott döntést. Az önkormányzati vagyon üzemeltetését, kezelését végző gazdasági társaság törzstőke emelésére két önkormányzati tulajdonban levő gazdasági társaság beolvadása miatt került sor 2007-ben,

³⁵ A Közgyűlés a 167/1997. (VI. 30.) számú határozatával döntött a gazdasági társaság végelszámolásáról.

165 millió Ft összegű apport és 2009-ben három millió Ft értékű pénzbeli hozzájárulás formájában. A hulladékkezelést végző gazdasági társaság 2009-ben 12 millió Ft töemelésben részesült pénzbeli hozzájárulás formájában a hulladéklerakó kapacitásának növelése, működési engedélyének hosszabbítása érdekében, továbbá a Sóstó-Gyógyfürdők Zrt tevékenységének vesztesége miatt 2008-ban – pénzbeli hozzájárulás formájában – 100 millió Ft tőkeemelésben részesült.

Az Önkormányzat és a saját tulajdonú eszközök bérbeadását, üzemeltetését végző gazdasági társaság számviteli nyilvántartása nem volt összhangban, mivel az Önkormányzat által 2007. évet megelőzően folyósított pénzeszközöket – az Önkormányzat tájékoztatása szerint – a gazdasági társaság tagi kölcsönként kezelte és kötelezettségként tartotta nyilván, míg az Önkormányzat azt az adott időszakban kiadásként számolta el és nem mutatta ki követelésként. A gazdasági társaság az Önkormányzattal történt egyeztetést követően – Közgyűlési tájékoztatás nélkül – a kötelezettségként nyilvántartott összeget 2010-ben tőketartalékba helyezte át, melynek eredményeként javult a saját tőke-jegyzett tőke arány mutatója.

A közszolgáltatást végző gazdasági társaságok számára az Önkormányzat **rendeletben határozta meg** a szolgáltatás igénybevételének díját.

A Közgyűlés rendeletet alkotott a vásárokon, piacokon beszedhető helypénz mértékéről, a kéményseprő szolgáltatási díjakról, a tömegközlekedési viteldíjról, a közterület használati díjról, az ivóvíz szolgáltatás és szennyvízelvezetés díjáról, hulladékszállítás-, távhőszolgáltatás díjáról, a reklámhordozók kihelyezésének díjáról, parkolóhelyek díjáról, lakberek megállapításáról, temetői díjtételekről.

A szolgáltatási díjakra tekintettel a tömegközlekedési feladatokat ellátó gazdasági társaság részére működési célú pénzeszközátadás címén teljesített kiadást az Önkormányzat, amelyet – figyelemmel a jogszabályi rendelkezésekben meghatározott központi költségvetésből nyújtott támogatásra is – a társasággal kötött közszolgáltatási szerződés alapján állapított meg.

Az Önkormányzat által **vagyonkezelésbe adott** 2021 millió Ft értékű vagyontárgyak tekintetében a vagyonkezelő gazdasági társaság – a vagyonkezelésbe vett eszközök értéke után elszámolt értékcsökkenés összegéről, az annak terhére végzett felújítási, beruházási tevékenységéről és az alapképzési kötelezettség teljesítéséről – beszámolt az Önkormányzatnak. A vagyonkezelésbe adott eszközök elszámolt értékcsökkenéséből felújításra, beruházásra fel nem használt összeget az Önkormányzat követelésként nyilvántartotta.

A 12 minősített többségi és többségi tulajdonú gazdasági társaságnál a társaságok által nyújtott szolgáltatás alapján az Önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatokhoz rendelt 2010. év végi nettó vagyona összesen 89 110 millió Ft volt, amelyből a kötelező feladatokhoz 84 921 millió Ft (95,3%), az önként vállalt feladatokhoz 4189 millió Ft (4,7%) volt rendelve. Az összes nettó vagyomból legnagyobb összegű tulajdonnal 75 516 millió Ft-tal – mely a feladatellátáshoz rendelt nettó vagyon 84,7%-át tette ki – az önkormányzat vagyónak kezelésével, üzemeltetésével megbízott gazdasági társaság rendelkezett. Számottevő, az Önkormányzat által rendelkezésre bocsátott vagyonnal – 7275 millió Ft-tal – mely az összes vagyon 8,2%-át tette ki, a kötelező feladatot ellátó ivóvíz- és csatornaszolgáltatást nyújtó gazdasági társaság rendelkezett. Az ön-

kormányzati feladatok ellátásához az Önkormányzat által a gazdasági társaságok részére rendelkezésre bocsátott vagyon értékét a 4. számú melléklet tartalmazza.

2. A PÉNZÜGYI EGYENSÚLYI HELYZET ALAKULÁSA

2.1. A működési és a felhalmozási egyensúly alakulása

Az Önkormányzat pénzügyi helyzetét a CLF módszerrel mutatjuk be, amelyben jobban elkülönülnek a vagyonnal kapcsolatos bevételek és kiadások a feladatokkal kapcsolatos közvetlen működtetési bevételektől és kiadásoktól. A módszer következetesen elkülöníti a folyó és a felhalmozási (beruházási) költségvetés bevételeit és kiadásait, azok költségvetési egyenlegeit. A saját folyó bevételek, valamint a saját felhalmozási bevételek nem tartalmazzák az előző évi pénzmaradványok felhasználásából származó pénzforgalom nélküli bevételeket³⁶.

A **folyó költségvetés** egyenlege, a működési jövedelem megmutatja, hogy az önkormányzat éves folyó bevétele fedezetet biztosít-e a kötelező és önként vállalt feladatellátáshoz kapcsolódó éves folyó kiadásra. A működési jövedelem negatív értéke pénzügyileg fenntarthatatlan helyzetet jelez. A mutató pozitív értéke megtakarítást mutat, amely forrásul szolgálhat az önkormányzat fennálló kötelezettségei megfizetéséhez, valamint fejlesztéséhez.

A **felhalmozási költségvetés** pozitív értéke felhalmozási többletet mutat, amely a jövőbeni fejlesztések forrását biztosíthatja. Amennyiben a folyó költségvetési hiány finanszírozása a felhalmozási többletből történik, ez szűkebb értelemben vagyonfelélésnek tekinthető. Amennyiben a felhalmozási költségvetés megtakarítása fejlesztési célú hitelek, kötvények adósságszolgálatát finanszírozza, az változatlan vagyontömeg mellett, a korábban megelőlegezett tőkebevételek valós realizációjának tekinthető. A felhalmozási deficit által generált finanszírozási igény önmagában nem jár pénzügyi kockázattal, a pénzügyileg fenntartható beruházásokhoz kapcsolódó kötelezettségvállalás (adósságszolgálat) szabályozott és átlátható költségvetési gazdálkodással teljesíthető.

A módszer a **pénzügyi kapacitás** fogalmát helyezi a középpontba. Az adós hitelfelvételi képessége, hosszú távú fizetőképessége vagy bonitása a pénzügyi kapacitással, ezen belül is a nettó működési jövedelemmel jellemezhető. A **nettó működési jövedelem** negatív értéke az egyes költségvetési években jelentkező adósságszolgálat túlzott mértékére utal³⁷. A nettó működési jövedelem negatív értékének felhalmozási többletből, vagy további hitelből történő finanszírozása pénzügyileg nem fenntartható gazdálkodást vetít előre. A pozitív értéket mutató nettó működési jövedelem fejlesztési kiadások fedezetét biztosíthatja, illetve a folyamatosan, évenként képződő pozitív nettó működési jövedelemből

³⁶ A költségvetési években kialakuló hiány finanszírozása az előző években képzett tartalékok felhasználásával is történhet.

³⁷ kivéve, ha annak finanszírozására a korábbi években képzett tartalékok fedezetet nyújtanak

meghatározható a jövőben vállalható, teljesíthető éves adósságszolgálat, így módon az a hitelösszeg, amely – a többi tényezőt, feltételt adottnak tekintve – visszafizetési kockázat nélkül felvehető.

A CLF módszer alapján a pénzügyi kapacitás mértéke az önkormányzat összevont, nettósított, a központi információs rendszerbe a MÁK-on keresztül leadott éves költségvetési beszámolójának 80-as űrlapjában szerepeltetett adatok alapján került meghatározásra.

CLF módszer szerinti önkormányzati adatok

Megnevezés	2007	2008	2009	2010
Folyó bevételek	26 525 806	29 996 665	28 076 738	26 457 910
Folyó kiadások	26 152 576	29 255 373	26 648 337	26 618 280
Működési jövedelem	373 230	741 292	1 428 401	-160 370
Nettó működési jövedelem =működési jövedelem - tőketörlesztés	-4 348 196	148 487	963 854	-834 943
Felhalmozási bevételek	3 827 139	2 579 067	1 589 022	2 525 236
Felhalmozási kiadások	5 393 573	4 741 167	4 382 912	4 953 052
Költségvetés egyenlege	-1 566 434	-2 162 100	-2 793 890	-2 427 816
Finanszírozási műveletek nélküli (GFS) pozíció	-1 193 204	-1 420 808	-1 365 489	-2 588 186
Finanszírozási műveletek egyenlege	2 714 061	3 214 286	-372 990	1 739 553
Tárgyévi pénzügyi pozíció változás	1 520 857	1 793 478	-1 738 479	-848 633
Egyéb tájékoztató adatok				
Összes kötelezettség*	13 055 568	17 006 494	11 017 683	21 675 817
-ebből rövid lejáratú	6 337 295	6 089 181	7 009 090	7 607 826
Folyószámlahitel napi átlagos állománya **	2 431 617	2 403 717	2 426 289	2 454 451
Likvidhitel napi átlagos állománya **				
Munkabérhitel napi átlagos állománya**	722 355	714 151	695 782	744 153
Finanszírozásba vonható eszközök:	1 753 690	3 547 168	1 808 688	1 048 975
Tartós hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok év végi állománya	4 950	4 950	4 950	93 870
Hosszú lejáratú bankbetétek év végi állománya	0	0	0	0
Értékpapírok év végi állománya	1	1	0	0
Pénzeszközök (idegen pénzeszközök nélkül) év végi állománya	1 748 739	3 542 217	1 803 738	955 105

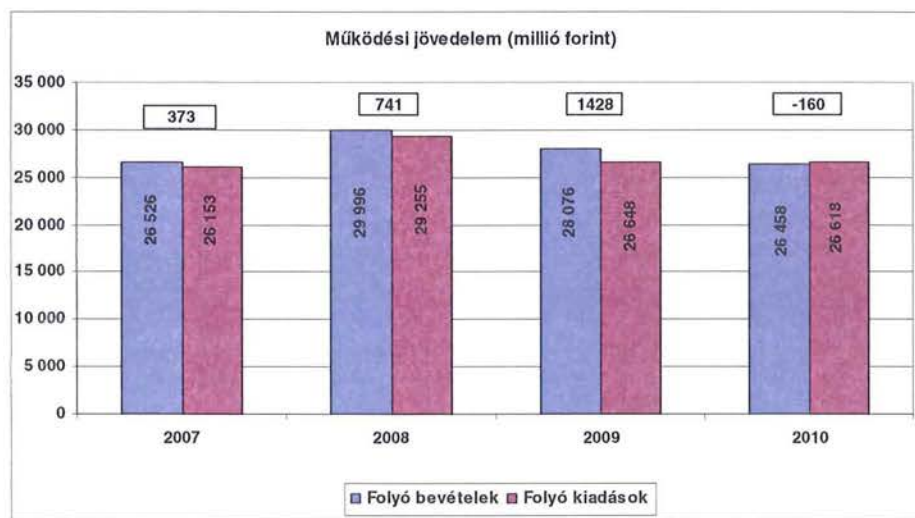
*Az összes kötelezettséget a passzív pénzügyi elszámolások nélkül vettük figyelembe, mert a passzívák a pénzmaradvány elszámolás tételei közé tartoznak.

** A folyószámla-, likvid- és munkabérhitel átlagos állományát 365 napos nevezővel számítottuk.

A részletes pénzügyi adatokat a jelentés 2. számú melléklete mutatja be.

A CLF módszer szerint figyelembe vett folyó és felhalmozási bevételek és kiadások alakulását befolyásolta, hogy azok az Önkormányzat gesztor szerepéből adódóan a Hulladékgyűjtési Társulás és az Ivóvízminőség-javító Társulás – döntően felhalmozási bevételekből és kiadásokból álló – adatait is tartalmazzák³⁸.

A vizsgált időszakban – a 2010. év kivételével – **az Önkormányzat folyó költségvetési egyenlege, működési jövedelme pozitív összegű volt**, melynek alakulását a következő ábra szemlélteti:

A **folyó költségvetés egyenlege**, (a működési forrástöbblet) 2007-ben a folyó kiadások 1,4%-át (373 millió Ft-ot), 2008-ban 2,5%-át (741 millió Ft-ot), 2009-ben 5,4%-át (1428 millió Ft-ot), míg 2010-ben a (működési forráshiány) -0,6%-át (-160 millió Ft-ot) jelentett. A vizsgált időszakban 2382 millió Ft összegű működési jövedelem (bevételi többlet) keletkezett, amely forrásul szolgált az Önkormányzat fennálló tőketörlesztési kötelezettségeinek teljesítéséhez, valamint fejlesztéseinek finanszírozásához.

A pozitív előjelű folyó költségvetési egyenleg ellenére – a bevételek és kiadások realizálódásának időbeli eltérése miatt – az Önkormányzatnál a vizsgált időszakban folyamatos likviditási nehézség állt fenn. A likviditási problémák megoldása érdekében az Önkormányzat munkabérhitelt és folyószámlahitelt vett igénybe, míg működési forráshiányát rövid lejáratú hitelekből finanszírozta. A folyószámlahitel napi átlagos állománya 2008-ban 2404 millió Ft volt a legalacsonyabb, 2009-ben 2454 millió Ft pedig a legmagasabb.

³⁸ A 2007-2010. években a Hulladék-gyűjtési Társulás bevétellel nem rendelkező kiadásainak összege 3145 millió Ft, 0,7 millió Ft, 4 millió Ft és 0,1 millió Ft, az Ivóvízminőség-javító Társulás 2010. évi bevételeinek összege 23 millió Ft, kiadásainak összege 34 millió Ft volt.

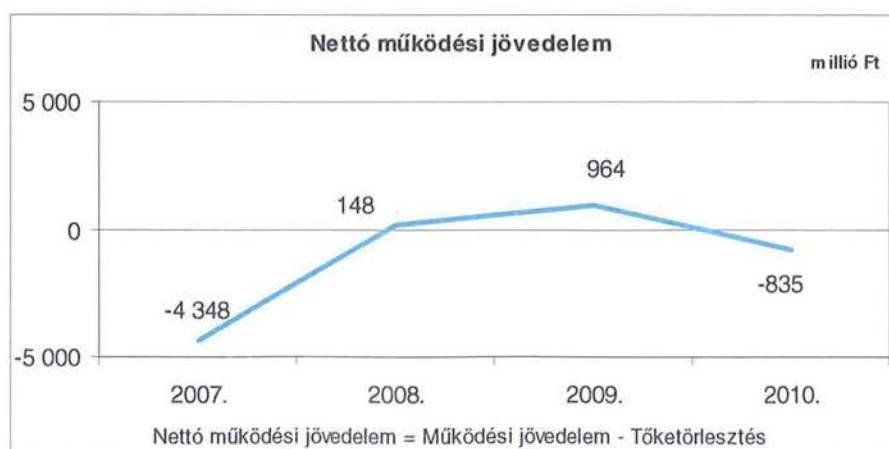
Az Önkormányzat kötelezettségein belül a 2007-2010 közötti időszakban a rövid lejáratú kötelezettségek állományának aránya a 2007. évi 48,5%-ról (6337 millió Ft) a 2010. évre 35,1%-ra (7608 millió Ft) csökkent. Az Önkormányzat 2007. január 1-én fennálló pénz és tőkepiaci kötelezettsége 7053 millió Ft-ról több mint két és félszeresére, 18 347 millió Ft-ra nőtt. A növekedésben szerepet játszott a vizsgált időszakban teljesített 6137 millió Ft hiteltörlesztés, a 6752 millió Ft összegű hitelfelvétel, valamint a 2007-ben a 4140 millió Ft és 2008-ban a 3500 millió Ft összegű CHF alapú kötvénykibocsátás.

A rövid lejáratú kötelezettségek 2010-ben 7608 millió Ft-ot tettek ki, amely 1271 millió Ft-tal (20,1%) több a 2007. évi rövid lejáratú kötelezettségállománynál. Az Önkormányzat a vizsgált időszakban számottevő mértékű lejárt szállítói tartozásállománnyal rendelkezett az összes szállítói kötelezettséghez viszonyítva. Az Önkormányzatnál az összes szállítói kötelezettség a 2007. évben 2194 millió Ft, amelynek 86,1%-a (1889 millió Ft), 2008-ban 1843 millió Ft, amelynek 69,4%-a (1279 millió Ft) 2009-ben 2509 millió Ft 69,6%-a (1747 millió Ft) míg a 2010-ben 2759 millió Ft 75,6%-a (2085 millió Ft) volt lejárt szállítói kötelezettség.

Az Önkormányzat 2010. évi záró pénzkészlete 955 millió Ft volt³⁹, amelynek teljes egésze kötelezettségvállalással terhelt.

Az Önkormányzat pénzügyi kapacitása a vizsgált időszakban negatív értéket mutatott. A **nettó működési jövedelem**⁴⁰ értéke a folyó költségvetési pozíció mellett az adott költségvetési év adósságtörlesztésének hatását is tükrözi. A 2382 millió Ft működési jövedelemnek több mint két és félszeresét (6137 millió Ft) tette ki a hitelekhez kapcsolódó tőketörlesztés. Így az Önkormányzatnak 4071 millió Ft negatív nettó működési jövedelme keletkezett.

Az Önkormányzatnál (a CLF módszer alapján) a fejlesztési kiadások fedezete – változatlan nettó működési jövedelem képződése mellett – nem biztosított. A nettó működési jövedelem információul szolgál továbbá a jövőben vállalható teljesíthető adósságszolgálat mértékéről.

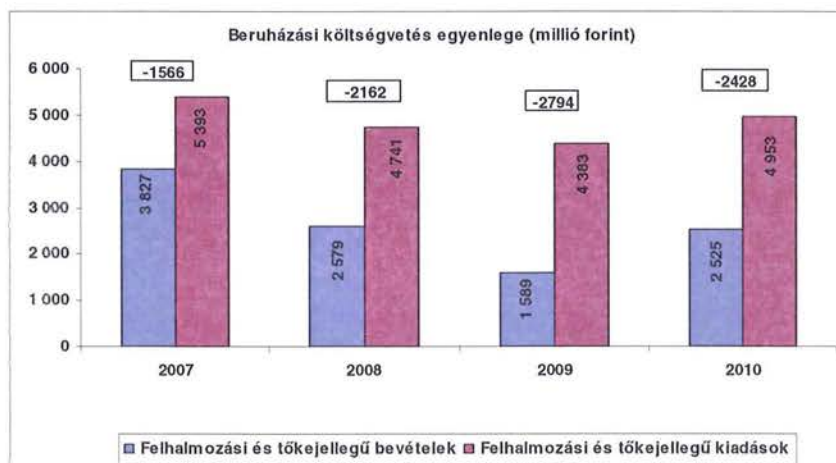

³⁹ ebben a társulások pénzeszköze 11 millió Ft volt

⁴⁰ pénzügyi kapacitás

A 2007-2010. években **az Önkormányzat felhalmozási költségvetésének egyenlege folyamatosan negatív összegű volt**, amely szabályozott és átlátható költségvetési gazdálkodás és pénzügyileg fenntartható⁴¹ beruházások esetén nem jár magas pénzügyi kockázattal, ha a felhalmozási hiányra a forrásként rendelkezésre álló nettó működési jövedelem fedezetet nyújt. Az Önkormányzat korábbi eladósodása miatt a felhalmozási kiadások finanszírozására felszabadítható források a folyó költségvetésben azonban nem keletkeztek.

A beruházási költségvetés egyenlegét évről évre a következő ábra szemlélteti:

A felhalmozási forráshiánynak a felhalmozási és tőke jellegű kiadásokhoz viszonyított aránya 2007-ben 29,0% (1566 millió Ft), 2008-ban 45,6% (2162 millió Ft), 2009-ben 63,7% (2794 millió Ft), 2010-ben 49,0% (2428 millió Ft) volt.

A 2007. évi felhalmozási forráshiány finanszírozása az év elején rendelkezésre álló 254 millió Ft nyitó pénzkészletből, a 373 millió Ft működési jövedelem felhasználásából, valamint 939 millió Ft fejlesztési célú hitelből történt. A vizsgált időszakban keletkezett 8950 millió Ft felhalmozási forráshiányt tovább növelte a -4071 millió Ft negatív nettó működési jövedelem, amelyekre a 254 millió Ft 2007. évi nyitó pénzkészlet, a felvett 3020 millió Ft összegű fejlesztési hitel, a 7640 millió Ft kötvénykibocsátás, továbbá a rendelkezésre álló folyószámla hiteltől igénybevett 2107 millió Ft nyújtott fedezetet.⁴²

Az Önkormányzat 2011. évi költségvetési rendeletében 2823 millió Ft hiányt tervezett, melyet hitelfelvétellel tervezett finanszírozni.

⁴¹ Az minősül pénzügyileg fenntartható beruházásnak, amelynek működtetésére az Önkormányzat nettó működési jövedelme a következő években is fedezetet nyújt.

⁴² A 2010. évi felhalmozási kiadásokban az Ivóvízminőség-javító Társuláshoz kapcsolódó beruházások összege 34 millió Ft.

A függő, átfutó, kiegyenlítő bevételek és kiadások 257 millió Ft-os negatív egyenlegének a folyószámlahitel állomány⁴³ további részéből történő finanszírozásával az Önkormányzat 995 millió Ft pénzkészlettel zárta a 2010. évet.

Az Önkormányzat évenkénti teljes finanszírozási igénye⁴⁴ a CLF módszer szerint 2007-ben 5915 millió Ft, 2008-ban 2014 millió Ft, 2009-ben 1830 millió Ft, 2010-ben 3263 millió Ft volt, amelynek finanszírozását a finanszírozási célú bevételek és kiadások egyenlege és a finanszírozásba vonható eszközök állománya – pénzeszközök – biztosították. A 2007. évi 5915 millió Ft teljes finanszírozási igényre a finanszírozási célú bevételek és kiadások egyenlege (2714 millió Ft), valamint a finanszírozásba vonható eszközök állománya (1754 millió Ft) nem nyújtott fedezetet, a hiányzó forrás összege 1447 millió Ft volt.

Az önkormányzat finanszírozási műveletei 2007-2010. évekbeli egyenlegének alakulását a következő ábra szemlélteti:

A finanszírozási többlet azt jelzi, hogy az éves költségvetések végrehajtása során szükség volt az előző években keletkezett pénzmaradvány igénybevételén túl külső finanszírozás igénybevételére is. A finanszírozási célú műveleteket a vizsgált időszakban a jelentés 2. számú mellékletének 4.1-4.8 pontjai részletezik.

Az Önkormányzat zárszámadási rendeletében a működési és fejlesztési hiányt a költségvetési szerkezet alapján mutatta be⁴⁵. A rendeletek közül a 2007. és a 2010. évi zárszámadás jelzett forráshiányt, a 2008. évben bevételi többletet, míg a 2009. évben a költségvetés egyensúlyát mutatták ki. (Az Önkormányzat által a zárszámadási rendeletekben megállapított működési és fejlesztési hiányt az 1. számú melléklet szemlélteti.)

⁴³ Az Önkormányzat folyószámlahitel állománya 792 millió Ft-tal nőtt 2007-2010 között.

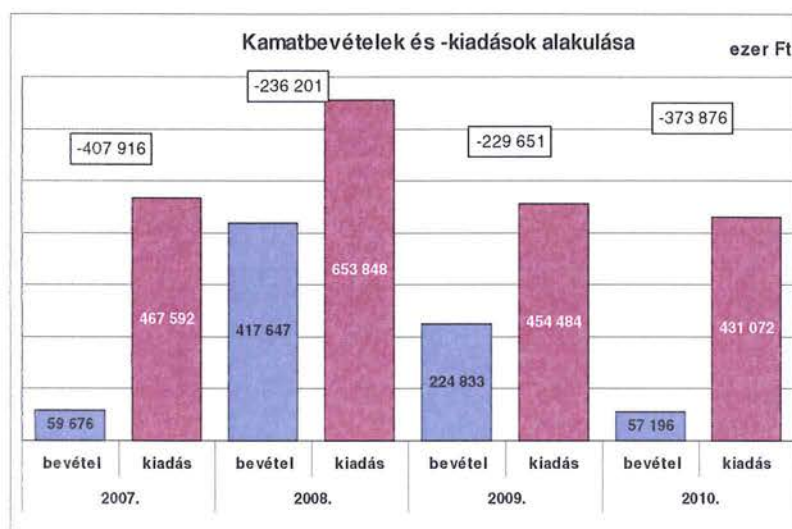
⁴⁴ a nettó működési jövedelem és a felhalmozási költségvetés egyenlegének összege

⁴⁵ Nincs kötelező előírás a működési és fejlesztési hiány megállapításának módjára.

A vizsgált időszakban a kötelezettségek (passzív pénzügyi elszámolások nélkül) 13 056 millió Ft-ról 21 676 millió Ft-ra emelkedtek, amely együtt járt a kamatkifizetések növekedésével.

A 2007-2010 között az önkormányzat összesen 2007 millió Ft kamatot fizetett meg. Az átmenetileg szabad pénzeszközei befektetéséből származó kamatbevételek, a teljes kamatráfordítás 31,9%-át (641 millió Ft) tette ki.

Az Önkormányzat kamatbevételeinek és kamatkifizetésainak alakulását a következő ábra mutatja:

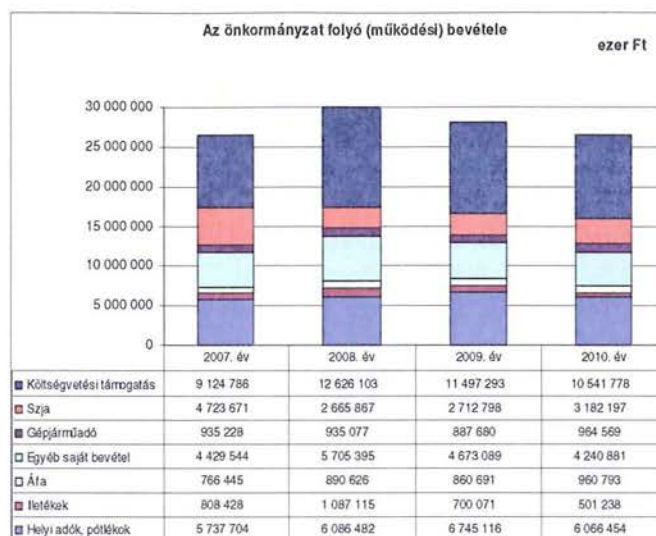
A kamatbevételek összege a 2007. évi 60 millió Ft-ról több mint hétszeresére 418 millió Ft-ra emelkedtek a 2008. évre, a kötvénykibocsátásból származó átmenetileg szabad pénzeszközök lekötése következtében. A kötvénykibocsátásból származó bevételek felhasználása miatt az átmenetileg szabad pénzeszközök csökkentek, így a kamatbevételek 2010-re 86,3%-kal, 360 millió Ft-tal csökkent a 2008. évhez viszonyítva. A kamatkifizetések összege a 2007. évi 468 millió Ft-ról 39,8%-kal 186 millió Ft-tal növekedett 2008-ra, a kötvénykibocsátás és a hitel felvételek miatt. A devizaalapú hitel visszafizetése és az átlagos kamatmérték csökkenése miatt a kamatkifizetések összege a 2008. évi 654 millió Ft-ról 2010-re 431 millió Ft-ra 34,1%-kal csökkent.

A 2011. évre az Önkormányzat a kamatkifizetések további emelkedésével kalkulál, a költségvetési rendeletben tervezett 636 millió Ft kamatkifizetés 47,5%-kal, 205 millió Ft-tal haladhatja meg a 2010. évit.

2.2. Az Önkormányzat bevételeinek alakulása

Az Önkormányzat összes folyó (működési) bevételei a 2007. évi 26 526 millió Ft-ról 2008-ra 29 997 millió Ft-ra, 13,1%-kal (3471 millió Ft) emelkedtek, majd ezt követően a 2010. évre 26 458 millió Ft-ra, 11,8%-kal (3539 millió Ft) csökkentek.

Az Önkormányzat 2007-2010 között realizált főbb bevételi jogcímeinek számszaki adatait, összetételének változását az alábbi ábra mutatja be:

A költségvetési támogatás összege a 2008. évi 38,4%-os – 3501 millió Ft – növekedést követően a következő években – a forráscsökkenés hatására – **folyamatosan** és jelentős mértékben **csökkent**. A 2008. évi 12 626 millió Ft-tal szemben 2009-ben 8,9%-kal 1129 millió Ft-tal, 2010-ben további 8,3%-kal, 956 millió Ft-tal kevesebb állami támogatást kapott az Önkormányzat.

Az átengedett szja összege a 2007. évi 4724 millió Ft-ról 1542 millió Ft-tal, 32,6%-kal csökkent a 2010. évre. Az Önkormányzat a vizsgált időszakban a jövedelemkülönbség mérséklése érdekében iparüzési adó-erőképessége alapján az szja-ból kiegészítésre volt jogosult. Az Önkormányzat iparüzési adó-erőképessége 2007-ben 2941 millió Ft volt, amely a 2010. évre 6,4%-kal (441 millió Ft-tal) 3382 millió Ft-ra emelkedett. A jövedelemkülönbség mérséklésére kapott támogatás összege az Önkormányzatnál a 2007. évi 1039 millió Ft-ról a 2010. évre 1491 Ft-ra – 48,6%-kal – emelkedett.

Az Önkormányzatnál a gépjárműadó címén befolyt adóbevételek összege a 2007-től 2009-ig csökkentek. A 2007. évi 935 millió Ft-ról 2008-ban a csökkenés mértéke 0,1%, majd a 2009. évben 5,1%-os (47 millió Ft) volt. A 2010. évben a növekedés mértéke az előző évhez viszonyítva 8,7%, 77 millió Ft volt.

Az egyéb saját bevételek a 2007. évi 4430 millió Ft-ról 5705 millió Ft-ra, 28,8%-kal emelkedtek, majd 2009-re 18,1%-kal, 1032 millió Ft-tal csökkentek. Ezt követően a 2010. évben minimális, 0,5%-os – 23 millió Ft – volt a növekedés az előző évhez viszonyítva. Az egyéb saját bevételek változásait 2007-ről 2010-re a szociális ellátások önköltségalapú térítési díjának növekedése és az ellátottak számának változásai eredményezték.

Az **illetékbevételek** 2008-ra 34,5%-kal – 279 millió Ft – növekedett az előző évhez viszonyítva. Ezt követően évről-évre folyamatos illetékbevételek csökkenés következett be az előző év bevételeéhez viszonyítva. A csökkenés mértéke 53,9%-ot – 586 millió Ft – tett ki a 2008. évi 1087 millió Ft illetékbevételekhez viszonyítva.

Az Önkormányzat **helyi adó bevételei** 2007-től 2009-ig folyamatosan növekedtek – 5738 millió Ft-ról 6745 millió Ft-ra – majd 2010-ben 10,1%-kal, 679 millió Ft-tal csökkentek az előző évhez viszonyítva. A 2010. évi helyi adóbevétel csökkenésében szerepet játszottak a gazdasági válság kedvezőtlen hatásai, melyek következtében a vállalkozók által ténylegesen megfizetett adóelőlegek, valamint a megállapított tényleges adó különbözete jellemzően negatív volt. Az Önkormányzat által kivetett helyi adók az iparüzési adó, az építményadó, az idegenforgalmi adó, és 2007-ben a luxusadó voltak.

Az iparüzési adó esetében az állandó jelleggel végzett iparüzési tevékenység esetén az adó évi mértéke az adóalap 2%-a volt, mely a vizsgált időszakban nem változott.

Az építményadó mértéke az Önkormányzat rendelete alapján a 2007. évben a korrigált forgalmi érték 2,8%-a, 2008-ban 2,6%-a volt, míg 2009-ben a lakás céljára használt lakás esetén a korrigált forgalmi érték 0,5%-a, más építmények esetén a 2,6%-a volt. Az építményadó mértéke 2010-ben nem változott.

Az idegenforgalmi adó mértéke a 2007. évben személyenként és vendégéjszakánként 100 Ft, 2008-ban és 2009-ben 200 Ft, 2010-ben 300 Ft volt.

A luxusadó mértéke a 2007. évben a lakóingatlan számított értékének 100 millió Ft feletti része után 0,5% volt. A 2008. évtől az adónem megszűnt.

Az Önkormányzat **felhalmozási bevételei** a vizsgált időszakban összességében 34,0%-kal (1302 millió Ft) csökkentek. A 2007. évben teljesített 3827 millió Ft felhalmozási bevétel a 2009. évig folyamatosan csökkent. A csökkenés összege 2238 millió Ft volt. A felhalmozási bevételek 2010-re 58,9%-kal, 936 millió Ft-tal növekedtek.

A felhalmozási bevételeket jogcímenként a következő táblázat tartalmazza:

ezer Ft				
Megnevezés	2007. év tény	2008. év tény	2009. év tény	2010. év tény
Tárgyi eszköz értékesítés	1 392 512	364 856	265 816	294 833
Egyéb saját tőkebevétel	325 130	399 638	299 398	766 566
Államháztartáson belülről kapott támogatás	577 372	268 432	164 674	53 545
EU-tól és külföldről kapott támogatások	837627	1 006 702	653 709	1 112 544
Államháztartáson kívülről kapott támogatás	694 498	539 439	205 425	297 748
Összes felhalmozási bevétel	3 827 139	2 579 067	1 589 022	2 525 236

Az Önkormányzatnak **tárgyi eszközök, járművek és ingatlanok értékesítéséből** 2009-ig folyamatosan csökkenő bevétele származott. Értékesítésre az Önkormányzat tulajdonát képező ingatlanok, telkek, üzlethelyiségek kerültek, melyekből legjelentősebb összegű az autóbusz pályaudvar elidegenítése volt, a közlekedési szolgáltatást végző gazdasági társaság részére.

Az Önkormányzat a vizsgált időszakban gazdasági társaságaitól két alkalommal részesült **osztalékban**, más esetekben a Közgyűlés a nyereségesen működő gazdasági társaságai által elért adózott eredményt eredménytartalékba helyezte. Az Önkormányzat részére a 2008. évben egy gazdasági társasága 40 millió Ft, míg a 2009. évben szintén egy gazdasági társasága kettő millió Ft osztalékot fizetett ki.

Az Önkormányzat **gazdasági társaságai** (kimutatásuk alapján) a 2006. évben összesen 11 006 millió Ft bevételt értek el, mely 2010-re 18 651 millió Ft-ra emelkedett. Az önkormányzati feladatellátásban jelentős szerepet játszó gazdasági társaságok⁴⁶ bevételeinek aránya a 2006. évben 80,1% (8811 millió Ft), míg 2010-ben 86,8% (16 192 millió Ft) volt.

A vizsgált időszakban az EU-tól kapott támogatások 2008-ban 20,7%-kal, 169 millió Ft-tal növekedtek 2007-hez viszonyítva, majd 2009-ben 353 millió Ft-tal, 35,1%-kal csökkentek. A 2010. évben az EU-tól kapott támogatások összege csaknem kétszeresére, 1113 millió Ft-ra növekedett az előző évhez viszonyítva.

Az Önkormányzat 842 millió Ft uniós támogatásból valósította meg a 2008-ban a Vay Ádám laktanya épületeinek hasznosítását, 2007-ben 834 millió Ft címzett támogatás terhére a Szivárvány Idősek Otthona bővítését és rekonstrukcióját. uniós támogatással valósul meg a 2009-ben megkezdett, 2482 millió Ft bekerülési értékű „Belvárosi terek integrált funkcióbővítő fejlesztése”, melynek befejezését 2011-ben tervezi az Önkormányzat. A beruházáshoz kapcsolódóan 2010-ben 744 millió Ft, míg 2011-ben további 979 millió Ft uniós támogatásban részesül.

⁴⁶ ipari park, hulladékkezelés, vízmű, távhő, vagyonüzemeltetés, illetve az önkormányzat pénzügyi egyensúlyának alakulásában jelentősebb szerepet játszó gazdasági társaságok

2.3. Az Önkormányzat kiadásainak alakulása

Az Önkormányzat működési kiadásai főbb jogcímek szerinti bontásban az alábbiak voltak:

	ezer Ft			
Megnevezés	2007.	2008.	2009.	2010.
Folyó kiadások	26 152 576	29 255 373	26 648 337	26 618 280
Működési kiadások (kamatkiadás nélkül)	22 266 533	24 306 394	22 251 125	21 152 496
Államháztartáson belülrre átadott pénzeszközök	183 065	239 901	301 918	803 577
Transzferkiadások	2 338 628	2 563 676	3 167 511	3 412 256
-ebből: vállalkozásoknak	756 516	801 562	1 310 644	1 352 534
EU-nak, illetve külföldre	3 445	0	0	1 089
magánszemélyeknek	1 191 989	1 366 200	1 459 226	1 751 749
nonprofit szervezeteknek	386 678	395 914	397 641	306 884
Kamatkiadások	467 592	653 848	454 484	431 072
Előző évi pénzmaradvány átadás	896758	1491554	473299	818879

Az **Önkormányzat folyó kiadásai** 2008-ban 11,9%-kal – 3103 millió Ft – növekedtek 2007-hez képest, majd ezt követően folyamatosan csökkentek. A csökkenés alapvető oka az intézményhálózatban végrehajtott átszervezések, álláshely csökkentések és a szociális intézmények Kistérségi társulás részére történő átadása volt.

Az Önkormányzat működési kiadásai a vizsgált időszakban a következőképpen alakultak:

	ezer Ft			
Megnevezés	2007.	2008.	2009.	2010.
Személyi juttatások	10 859 217	11 337 709	10 651 055	9 989 344
Munkaadót terhelő járulékok	3 400 864	3 540 054	3 149 581	2 620 215
Dologi kiadások	7 662 221	8 589 260	8 023 612	8 034 413
Egyéb folyó kiadások	164 596	225 532	119 352	319 219
Működési célú pénzeszköztadás *	1 146 706	1 194 060	1 708 285	1 660 507

* A működési célú pénzeszköztadás kizárólag az államháztartáson kívülre átadott működési célú pénzeszközök átadását tartalmazza.

Az Önkormányzat 2010-ben a működési kiadásainak 59,6%-át, 12 610 millió Ft-ot személyi juttatásokra és a munkaadókat terhelő járulékokra fordította, az üzemeltetést, intézményfenntartást biztosító dologi kiadásokra 38,0%, 8034 millió Ft jutott. A **személyi juttatások** 2008-ban 4,4%-kal, 478 millió Ft-tal nőttek az előző évhez képest, azt követően minden évben csökkentek az álláshely csökkentések, illetve a szociális intézmények átadása miatt.

A **dologi kiadások** az Önkormányzatnál 2008-ban 12,1%-kal, 927 millió Ft-tal növekedtek a 2007. évhez viszonyítva, annak ellenére, hogy az oktatási intézmények átszervezéséről döntött a Közgyűlés. Az oktatási intézmények átszervezésével, tanérvindítással kapcsolatos intézkedések eredményeként a dologi kiadások 2009-ben 6,6%-kal, 566 millió Ft-tal csökkentek. A 2010. évben a gyermekvédelmi szakfeladatok ellátásának átvétele a dologi kiadások növekedését eredményezték, amelyet a szociális intézmények átadása ellensúlyozott, így a dologi kiadások összességében 11 millió Ft-tal emelkedtek.

Az Önkormányzat a 2007. évben működési célra 1147 millió Ft-ot adott át, mely 2008-ban 47 millió Ft-tal volt több mint az előző évi. A működésre átadott pénzeszközök összege 2009-re tovább növekedett 514 millió Ft-tal, az ezt követő évben viszont 2,8%-kal, 48 millió Ft-tal csökkent az előző évhez viszonyítva.

Az Önkormányzat a helyi közlekedés megszervezése címen kapott állami támogatás összegét 2007-ben 106 millió Ft, 2008-ban 87 millió Ft, 2009-ben 92 millió Ft és 2010-ben 102 millió Ft, valamint a 2007-2010. években 85 millió Ft, 110 millió Ft, 123 millió Ft és 113 millió Ft működési célú pénzeszközt biztosított a helyi közlekedés megszervezését végző gazdasági társaság részére.

Az Önkormányzat gazdasági társaságai részére működési és felhalmozási célra adott át pénzeszközöket, melynek alakulását a következő ábra szemlélteti:

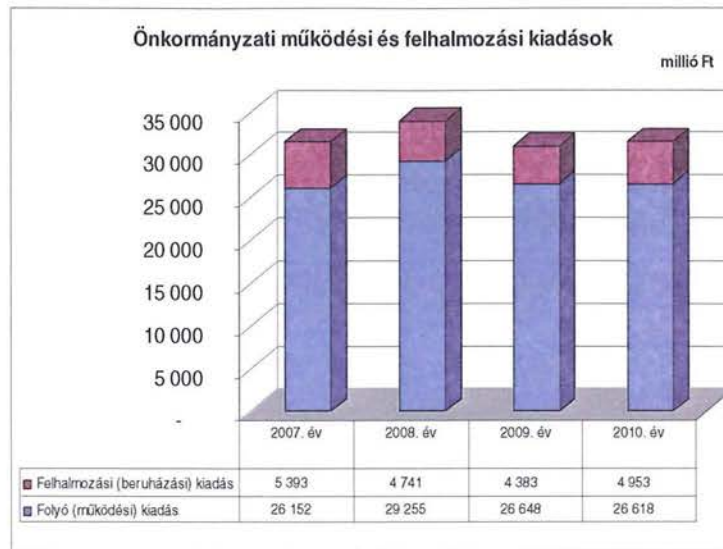

A gazdasági társaságok részére átadott pénzeszközök összege 2007-2010 között 4758 millió Ft volt, melynek 20,2%-át, 969 millió Ft-ot a Nyírsuli Kft., 23,5%-át, 1118 Ft-ot a Nyíregyházi Városüzemeltető és Vagyonkezelő Kft., 28,2%-át, 1342 millió Ft-ot a Nyíregyházi Állatpark Kft. kapott. A 2008. évi átadott pénzeszközök 112 millió Ft **tőkejuttatást tartalmaznak** 2 gazdasági társaság esetében.

Az Önkormányzat kiadásai a vizsgált időszakban tartalmazták a Hulladék-gazdálkodási Társulást, valamint 2010-ben az Ivóvízminőség-javító Társulás kiadásait.

A Hulladék-gazdálkodási Társulás 2003-ban alakult, a vizsgált időszakban bevételekkel nem rendelkezett, felhalmozási kiadást nem teljesített. Kiadásainak összege a vizsgált időszakban összességében 8 millió Ft volt. Az Ivóvízminőség-javító Társulás 2009-ben alakult. A Közgyűlés a 186/2010. (VIII. 23.) számú határozatával döntött a Társulásból való kilépésről. A Társulásnak a 2010. évben 23 millió Ft felhalmozási bevétele és 34 millió Ft felhalmozási kiadása volt.

A folyó (működési) és felhalmozási kiadások alakulását, a teljesített kiadások működési és felhalmozási felhasználásának arányait az alábbi ábra mutatja:

A teljesített összes kiadáson belül a felhalmozási kiadások aránya a 2007. évi 17,1%-ról, 5393 millió Ft-ról 2010-re 15,7%-ra, 4953 millió Ft-ra csökkent⁴⁷.

A vizsgált időszakban az Önkormányzat befejezett és folyamatban levő fejlesztéseinek tervezett összege összesen 30 624 millió Ft volt. Az Önkormányzat a 2007-2010. években 23 projekt megvalósítását végezte uniós források felhasználásával.

A 2007-2010 évben **az Önkormányzat** megvalósított és folyamatban lévő **beruházásai** településrészek korszerűsítésére, autóbusz megállóhelyek korszerűsítésére, oktatási intézmények, óvodák, bölcsődék, szociális intézmények felújítására, akadálymentesítésére, belvíz- és csapadékvíz elvezető rendszerek karbantartására, szilárd burkolatú úthálózat burkolat-felújítására, tűzoltóság lak-tanyaépületének bővítésére, repülőtér fejlesztésére irányultak.

Az Önkormányzatnál 2006-2010 évben befejezett **fejlesztési feladatok összes költségvetési kiadása 9337 millió Ft volt**, amelyből a beruházások összege 6607 millió Ft (70,8%) és a felújítások összege 2730 millió Ft (29,2%) volt. A projektek döntő többsége utófinanszírozású beruházás volt, megvalósításukhoz a források hitelek igénybevételel álltak rendelkezésre.

A **befejezett 9337 millió Ft értékű fejlesztés** forrás megoszlása: 1910 millió Ft uniós támogatás (20,5%), 2005 millió Ft hazai támogatás (21,5%), 3464 millió Ft saját bevétel (37,1%), 1457 millió Ft (15,6%) kötvénykibocsátásból származó bevétel és 501 millió Ft hitel (5,3%) volt. A 2006. december 31-ig teljesített kiadások összege 2216 millió Ft volt. A 2007-2010. években teljesített kiadások összege 7121 millió Ft volt. (A fejlesztések részletes adatait a 3/a. számú melléklet tartalmazza.)

⁴⁷ A felhalmozási kiadások aránya az összes kiadásokon belül 2008-ban 13,9% (4741 millió Ft), 2009-ben 14,1% (4383 millió Ft) volt.

Az Önkormányzat befejezett fejlesztései közül a legnagyobb költségigényű az alábbi három beruházás volt:

- Az Önkormányzat határozatában⁴⁸ a Vay Ádám laktanya hasznosítása érdekében ROP keretében 1150 millió Ft-os beruházást tervezett megvalósítani. A fejlesztés megvalósítására 2007-2008. években került sor, a ténylegesen felmerült kiadások összege 1125 millió Ft, amelyből a saját bevétel 115 millió Ft (10,2%), uniós támogatás 842 millió Ft (74,8%) és hazai támogatás 168 millió Ft (15%) volt.
- Az Esély Centrum projekt megvalósítására⁴⁹ a volt Báthory Laktanyában került sor PHARE program keretében. A projekt tervezett kiadása 820 millió Ft volt, a megvalósításra a 2005-2007. években került sor. A megvalósítás során ténylegesen felmerült kiadások összege 674 millió Ft volt, amelynek 52,4%-a (353 millió Ft) saját bevétel, 47,6%-a (321 millió Ft) uniós támogatás.
- Az Önkormányzat címzett támogatásból valósította meg a Szivárvány Idősek Otthona bővítését és rekonstrukcióját⁵⁰ a 2004-2007 években. A fejlesztés tervezett kiadása 937 millió Ft, a ténylegesen felmerült kiadások összege 1148 millió Ft volt. A felmerült kiadások fedezetül 314 millió Ft (27,4%) saját bevétel és 834 millió Ft (72,6%) címzett támogatás szolgált.

Az Önkormányzat 2010. december 31-én **folyamatban lévő fejlesztési feladatainak tervezett nagysága 21 287 millió Ft**, a 2010. december 31-ig teljesített kiadások tényleges összege 3439 millió Ft volt. A folyamatban lévő beruházások 2010. december 31-ig teljesített kiadásainak forrása 664 millió Ft (19,3%) saját bevétel, 93 millió Ft (2,7%) hitel, 551 millió Ft (16,0%) kötvényből származó bevétel, 2098 millió Ft uniós támogatás (61,0%), és 33 millió Ft (1,0%) hazai támogatás volt. A források a fejlesztések esetében az uniós és a hazai támogatásoknál utólagosan álltak rendelkezésre. (A folyamatban lévő fejlesztések részletes adatait a 3/b. számú melléklet tartalmazza.)

2010. december 31-én folyamatban lévő és a **2010. évet követő kötelezettségvállalásainak összege 17 848 millió Ft volt**, amelynek forrása 2503 millió Ft (14,0%) saját bevétel, 766 millió Ft hitel (4,3%), 308 millió Ft (1,7%) kötvénybevétel, 12 820 millió Ft uniós támogatás (71,9%), és 1451 millió Ft hazai támogatás (8,1%). (A folyamatban lévő fejlesztések részletes adatait a 3/c. számú melléklet tartalmazza.)

A 2011. évben az Önkormányzat kilenc pályázatot nyújtott be, amelyek 8088 millió Ft összegű tervezett fejlesztéshez kapcsolódtak. A beadott pályázatok közül a helyszíni ellenőrzés befejezésének időpontjában egy eredményes, nyolc elbírálása folyamatban volt.

⁴⁸ 207/2006. (IX. 13.) számú közgyűlési határozat

⁴⁹ 278-1/2003. (XI. 27.) számú közgyűlési határozat

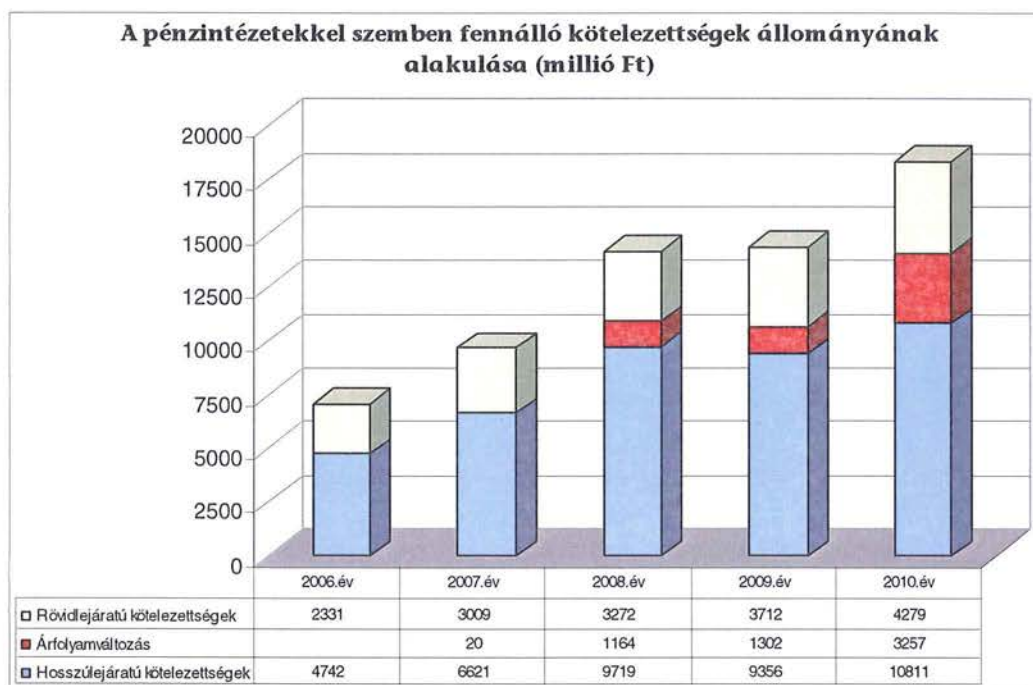
⁵⁰ 2/2003. (XI. 27.) számú közgyűlési határozat

3. KÖTELEZETTSÉGEK BEMUTATÁSA

3.1. A pénzüintézetek felé fennálló kötelezettségek alakulása

Az Önkormányzat **pénzüintézeti kötelezettségeinek állománya a mérleg adatok szerint** 2006. december 31-től 2010. december 31-ig **2,6-szeresére nőtt**, 7073 millió Ft-ról, 18 347 millió Ft-ra. Fennálló pénzüintézeti kötelezettségei két kötvény kibocsátásából, 14 hosszú lejáratú hitel igénybevételéből, valamint folyószámla és munkabér megelőlegezési hitelek igénybevételéből keletkeztek. A kötvényt kibocsátó, a hosszú lejáratú hitelt nyújtó és a folyószámlát vezető pénzüintézetek kiválasztása versenyeztetés, illetve közbeszerzési eljárás lefolytatása mellett történt meg.

Az Önkormányzat pénzüintézeteknél fennálló kötelezettség-állományát a 2007-2010. években az alábbi ábra szemlélteti:

A pénzüintézeti kötelezettségek állományának 2007-2010 közötti 2,6-szeres, 11 274 millió Ft-os növekedését eredményezte, hogy az Önkormányzat 2007-2010 között hét hosszú lejáratú hitelszerződésben összesen 4250 millió Ft hitel felvételében állapodott meg. Ebből 2010. december 31-ig **2786 millió Ft hitelt hívott le**, a 2007. év előtt kötött hét hosszú lejáratú hitelszerződése alapján 2007-2010 között **450 millió Ft hitelt vett igénybe**. Felhalmozási célú kötvényt bocsátott ki 2007-ben **4140 millió Ft**, 2008-ban **3500 millió Ft** összegben. A 2007. év végén **2060 millió Ft**, 2010. év végén azonban **2560 millió Ft, és a 2011. évben 3060 millió Ft folyószámlahittel** rendelkezett az Önkormányzat.

Az árfolyamváltozás hatása is befolyásolja a kötelezettségek alakulását, azonban annak mértéke előre pontosan nem határozható meg, csak várakozásokon alapuló tendenciák jelezhetők. Annak megítéléséről, hogy a devizában kibocsátott

kötvényekért és felvett hitelekért kapott forinthez képest a kötvények visszavásárlásakor, illetve a hitelek visszafizetésekor jelentkező forint kötelezettség többletkiadást (árfolyamvesztés) vagy megtakarítást (árfolyamnyereség) eredményez a futamidő végén, a teljes kötelezettség rendezését követően lehet képet alkotni. Mindaddig, amíg törlesztési kötelezettség nem áll fenn (türelmi idő, moratórium), a tőkére vonatkoztatva nem értelmezhető sem az árfolyamvesztés, sem az árfolyamnyereség. A Számv. tv. 60. § (4) bekezdése ugyanakkor meghatározza, hogy az árfolyam különbözetet év végén a kötelezettségek vagy követelések között a könyvviteli mérlegben nyilván kell tartani, azonban az árfolyam különbözet valójában nem realizált.

Az Önkormányzat a forráshiány kezelése érdekében a 2007-2010. évi költségvetési rendeletekben kötvénykibocsátással, működési és felhalmozási célú hitel felvétellel, pénzmaradvány igénybevétellel számolt. A költségvetés végrehajtása során jelentkező likviditási problémák kezelésére a 2007-2010. évi költségvetés végrehajtási szabályairól szóló rendeletekben felhatalmazta a polgármestert a rendeletben nevesített hitel felvételére, illetve az Önkormányzat és a számlavezető pénzügyintézet között az átmeneti likviditási problémák kezelésére létrejött szerződések meghosszabbítására lejáratkor.

Az Önkormányzat pénzügyintézeti kötelezettségvállalásaira minden esetben közgyűlési döntés alapján került sor. A kötelezettségvállalásból származó források **felhasználási céljait meghatározták**. A Közgyűlés döntéseit megalapozó előterjesztések **tartalmazták** a kötelezettségvállalás **visszafizetési forrásának megnevezését**, a teljes futamidő várható **kamat és tőkefizetési kötelezettségeket, de nem tartalmazta az árfolyam- és kamatkockázatok bemutatását**. Az előterjesztésekben nem tértek ki az **adósságszolgálati korlát bemutatására**, ezért a Közgyűlés ennek figyelembevétele nélkül döntött. Az Önkormányzat az adósságot keletkeztető kötelezettségvállalás felső határát a hitelfelvételek és a kötvény kibocsátás esetében nem lépte túl.

Az adósságot keletkeztető kötelezettségvállalással megvalósított felhalmozási kiadások esetleges bevételt növelő, illetve kiadást csökkentő vonzatát, illetve ennek a fejlesztéshez, felújításhoz vállalt kötelezettségek visszafizetési forrásként való számbavételét nem vizsgálták. A Közgyűlés a likviditási és eladósodási problémák kezelésére likviditási koncepciót, stratégiát nem készített a 2007-2010. években.

Az Önkormányzatnak 2011. március 31-én CHF-ben az alábbi fennálló adósságot keletkeztető kötelezettségvállalása volt:

Megnevezés	Kibocsátás időpontja	Összeg CHF	Kibocsátási árfolyam	Kamat (referencia)	Felhasználás célja:
Nyíregyháza 2019 kötvény	2007.07.31	27 016 000	153,25	3 havi CHF LIBOR+0	devizahitel kiváltása, 2007. és 2008. évben tervezett fejlesztési feladatok finanszírozása
Nyíregyháza 2032 kötvény	2008.01.31	21 958 718	166,7	3 havi CHF LIBOR+0	Új fejlesztések finanszírozása

A 2007-ben kibocsátott kötvény az Önkormányzat 8 911 692 EUR-ban fennálló hiteltartozásának kiváltását, illetve a 2007-2008. években tervezett fejlesztésekhez igénybe venni tervezett 1729 millió Ft HUF alapú hitel helyett a szükséges forrás megteremtését biztosította. A 2008. évben kibocsátott kötvény a 2008-2013. években megvalósításra tervezett fejlesztések forrásigényét biztosítja. A

kötvényből származó 3500 millió Ft-ból 2010. év végéig az önkormányzat még **723 millió Ft-ot nem használt fel**. A kötvény kibocsátásból szerzett forrást az Önkormányzat a kibocsátáskor meghatározott célokra használta fel. A 2007. évben kibocsátott kötvényt az Önkormányzat számlavezető bankja, a 2008. évben kibocsátott kötvényt más pénzügyi intézet jegyezte le a versenyztetés eredményeként, mint legjobb ajánlatot adó pénzügyi intézetet. A kötvényt lejegyző pénzügyi intézetek nem szabtak feltételt a kötvényfelhasználás esetleges módosított célnak megfelelő felhasználása esetére.

Az Önkormányzat 2010. december 31-én HUF-ban fennálló adósságot keletkeztető kötelezettségvállalásai az alábbiak voltak:

ezer Ft-ban				
Megnevezés	Szerződés-kötés időpontja	Összeg	Kamat (referencia kamat+ kamatfelár)	Felhasználás célja:
Ö 004600. hosszú lej. hitel.	2003.10.03	1 195 267	3 havi bubor+0,35%	A jóváhagyott fejlesztések saját erő részének finanszírozása
0766-6. Panelprogram	2006. május 29	476 894	3 havi bubor+0,1,2%	Iparosított technológiájú épületek felújítása
012900.Hosszú lejáratú hitel	2005.12.12	639 521	3 havi bubor+1,2%	Infrastruktúra fejlesztés
0883-6. hosszú lejáratú hitel	2006.07.12	126 843	3 havi euribor+0,99%	csapadékvíz elvezetés
0883-6/B. hosszú lej. hitel	2006.07.12	316 267	3 havi euribor+1,499%	A jóváhagyott fejlesztések saját erő részének finanszírozása
0626-0. hosszú lej. hitel	2009.10.06	438 231	3 havi euribor+2,7%	A tervezett fejlesztések saját erő részének finanszírozása
Beruh. a XXI. sz. iskolába	2003.11.28	257 138	6 havi bubor+1%	általános iskolai beruházások
030845. Panelprogram	2007.04.13	134 000	3 havi euribor+0,74%	Iparosított technológiájú épületek felújítása
1045-0. hosszú lej. hitel	2007.08.22	10 080	3 havi bubor+0,6%	Cseryikbókor-Mátyásbókor ivóvíz beruh.
2015-9. hosszú lej. hitel	2006.12.28	260 000	3 havi bubor+0,6%	Lászlócserdülő ivóvíz beruh.
1081-9. hosszú lej. Hitel	2007.08.22	10 800	3 havi bubor	Borbánya ivóvíz beruh.
16782. hosszú lej. Hitel	2010.05.03	1 550 000	3 havi bubor+1,19	Működési feladatok finanszírozása
0622-6. panelprogram	2009.09.23	596 228	3 havi euribor+2,09	Iparosított technológiájú épületek felújítása
0627-1. hosszú lej. Hitel	2009.10.06	1 511 769	3 havi euribor+2,49	2009-2011. évi fejlesztések megvalósítása

A táblázatban felsorolt hitelek szerződés szerinti keretösszege 7288 millió Ft, amelyből a **még lehívható rész 1644 millió Ft**. A 0626-0. számú hitelkeretből 24 millió Ft-ot, a 0622-6. számú hitelkeretből 258 millió Ft-ot, a 0627-1. számú hitelkeretből 1362 millió Ft-ot nem hívott le 2010. december 31-ig az Önkormányzat.

Az Önkormányzat a CHF-ben fennálló pénzügyi kötelezettségeiből tőkét a 2007. évben kibocsátott kötvényből törlesztett, 2010. december 31-ig 1 460 400 CHF-t, a 2008. évben kibocsátott kötvény törlesztését 2013-ban kezdi meg. Kamatfizetési kötelezettségként 3 669 250 CHF, 675 millió Ft kamat, valamint 46 millió Ft egyéb költség⁵¹ terhelte az Önkormányzatot. A teljesített tőketörlesztés után az árfolyamváltozás következtében 93 millió Ft árfolyamveszteség kelet-

⁵¹ A kötvény esetében kibocsátási, szervezési díj címén fizetett egyéb díjat az Önkormányzat.

kezett a 2010. évben. A HUF-ban fennálló hosszú lejáratú pénzüintézetek felé fennálló kötelezettségek után 903 millió Ft kamatot és egyéb költség címén összesen 15 millió Ft-ot fizetett.

Az Önkormányzat **likviditásának biztosítása és** a 2010. év december 31-én fennálló 2759 millió Ft szállítói állomány rendezése **érdekében** a Közgyűlés döntött⁵² a 2011. évi **hitelállomány átstrukturálásáról**. Ennek érdekében készítették elő a „Nyíregyháza 2019 kötvény” prolongálását. A Közgyűlés elé készült előterjesztés szerint a fennálló tőketartozás 25 555 600 CHF, a kötvény lejáratára 2020. december 5-ről, 2025. szeptember 30-ra változik. A kamatláb az okirat cserétől számítva 6 havi CHF LIBOR+1,8%, a következő évre pedig 6 havi CHF LIBOR+2,8%, a további évekre vonatkozó kamatmértékek megállapítása az aktuális piaci viszonyok függvényében történik meg. Szervezői és lebonyolítói díj címén a kötvény össznévértékének 0,02%-a és okiratcsere címén 30 ezer Ft terheli az Önkormányzatot.

Módosításra került a 2010. május 3-án – működési célokra igénybe vett – 1550 millió Ft összegben megkötött kölcsönszerződés is. A szerződésmódosítás szerint **1%-os kamatfelár növekedés** terhe mellett a hitel lejáratára 2013. december 31-ről, 2017. december 31-re változik. Kezdeményezték két hitel⁵³ lejáratának meghosszabbítását is, az egyik esetben a lejárat 2013. évről 2017. évre, a másik esetben 2015. évről 2020. évre változik. A futamidő hosszabbítása a hitelek egyéb kondícióit nem érintette. A prolongálás feltételeként a folyósító pénzüintézet jelzálogjog alapítását kötötte ki. A jelzálogjog bejegyzésére felajánlott ingatlanok becsült értéke 3 149 millió Ft.

A vizsgálat időszakában folytatták le egy **700 millió Ft összegű, hosszú lejáratú hitel** közbeszerzési eljárását, a hitelszerződés megkötésének időpontja július 5-e volt.

Az Önkormányzat a 2007. január 1-től 2010. december 31-ig terjedő időszakban az átmenetileg szabad pénzeszközein 759 millió Ft **kamatbevételt realizált**, melyből 649 millió Ft származott a kötvénykibocsátásból származó bevétel befektetéséből és 110 millió Ft az intézmények és a Polgármesteri hivatal elkülönített bankszámláin rendelkezésre állt szabad pénzeszközök befektetéséből⁵⁴.

A kötvénykibocsátás bevételének befektetéséből származó kamatbevételt az Önkormányzat a kötvények utáni kamatfizetésre fordította a 2007-2010. években. A kamatbevétel (649 millió Ft) a kötvények után teljesített kamatfizetés 96%-át tette ki.

Az Önkormányzat **működésének pénzügyi egyensúlyát** a vizsgált időszakban csak **folyószámlahitel igénybevételével tudta biztosítani**. Az

⁵² a Közgyűlés 52/2011. (III. 10.) számú határozata

⁵³ a 004600 és a 012900. számú, jóváhagyott fejlesztések saját erő részének biztosítását és infrastruktúra fejlesztést szolgáló hosszú lejáratú hitelek

⁵⁴ pályázati források előlegéből, saját bevétel ideiglenesen betétként való elhelyezéséből

igénybevett **folyószámlahitel** és a **munkabér megelőlegezési hiteket** az alábbi táblázat mutatja be:

Megnevezés	2007. év	2008. év	2009. év	2010. év
ezer Ft-ban				
I. Folyószámlahitel				
a folyószámlahitel keretösszege január 1-jén	2 060 000	2 560 000	2 560 000	2 560 000
teljesített kamat és egyéb költség	139 312	130 827	154 650	64 317
II. Munkabér megelőlegezési hitel				
Igénybevett hitel összesen:	9 808 000	10 050 000	9 750 000	9 000 000
teljesített kamat és egyéb költség	41 493	37 582	44 088	20 657

Az Önkormányzat mindegyik év minden napján igénybe vett folyószámlahitelt. Az átlagos napi állomány 2008. évben volt a legalacsonyabb, 2404 millió Ft, a 2010. évre 2454 millió Ft-ra, és a 2011. első negyedévében már 2616 millió Ft-ra emelkedett. A folyószámlahitel állománya 2010. december 31-én 2521 millió Ft volt. Az áttekintett időszakot jellemző **működési hiány**, a folyamatos likviditási problémák **finanszírozása** az Önkormányzatnak a 2007-től **2010. december 31-ig összesen 489 millió Ft kamatkidrást eredményezett.**

A folyószámlahitel és munkabér megelőlegezési hitelek kondíciói és egyéb költségei a következők voltak⁵⁵:

Megnevezés	Kamat (referencia+ kamatfelár)
Folyószámlahitel	
2007-2011. évek	3 havi BUBOR -3% %
Munkabér megelőlegezési hitel	
2007-2011. évek	3 havi BUBOR -3%

A tartós likviditási problémák miatt az Önkormányzat 2007-től a munkabérek kifizetéséhez **munkabér megelőlegezési hitelt vett igénybe.** A rendelkezésre álló hitelkeret 800 millió Ft volt. A hitel igénybe vételére a vizsgált időszakban minden hónapban sor került, a hitel átlagos állománya a vizsgált években 695 millió Ft és 775 millió Ft között változott. A törlesztések az adó és illeték bevételekből valamint a normatív állami támogatásokból az igénybevett követő hónapban megtörténtek. **Kamat és egyéb költség címén az Önkormányzat** a vizsgált időszakban összesen 144 millió Ft-ot fizetett ki.

⁵⁵ A referencia kamat az alábbiak szerint alakult:

MNB BUBOR fixing (átlagkamat) %-ban				
Referencia kamat	2007. évi	2008. évi	2009. évi	2010. évi
3 havi BUBOR	7,75	8,87	8,64	5,5

A jelenleg fennálló kötvények esetében a **kamatfizetési kötelezettségek alakulását jelentősen befolyásolta** és jelenleg is befolyásolja a kibocsátás-kori és az utolsó kamatfizetési **referencia kamat változása**, melyet az alábbi táblázat mutat be:

Megnevezés	Kibocsátási, lehívási	Utolsó fizetési	Változás %
	alapkamat %		
Kötvények:			
3 havi CHF LIBOR. Nyíregyháza 2019.kötv.	3,51	0,97	-72,4
3 havi CHF LIBOR nyíregyháza 2032 kötvény	3,34	2,52	-24,6
Hosszú lejáratú hitelek:			
Ö 004600. hosszú lej. hitel.	10,7	8,73	-18,4
0766-6. Panelprogram	4,261	2,068	-51,5
012900.Hosszú lejáratú hitel	3,997	2,213	-44,6
0883-6. hosszú lejáratú hitel	4,051	2,003	-50,6
0883-6/B. hosszú lej. hitel	4,56	2,512	-44,9
0626-0. hosszú lej. hitel	3,45	3,713	7,6
Beruh. a XXI. sz. iskolába	12,4	6,25	-49,6
030845. Panelprogram	4,719	1,959	-58,5
1045-0. hosszú lej. hitel	2,448	4,366	78,3
2015-9. hosszú lej. hitel	2,595	4,366	68,2
1081-9. hosszú lej. Hitel	7,33	3,866	-47,3
16782. hosszú lej. Hitel	6,42	7,04	9,7
0622-6. panelprogram	2,84	3,103	9,3
0627-1. hosszú lej. Hitel	3,24	3,503	8,1

Az Önkormányzat által kibocsátott két kötvénynek 2010. december 31-én 3 havi CHF LIBOR volt a referenciakamata. Az alapkamat mértékének alakulása jelentős hatással volt az adott devizanemben kifejezett, a teljes futamidőre számított, várható kamatkötelezettség nagyságára. A referenciakamatok 2007. január 1-jétől tekintve 2008. november-decemberben voltak a legmagasabbak, ehhez képest 2009. év elejére zuhanásszerű csökkenés következett be, amely után 2010. júniusig minimális mértékben változott. A két kötvény esetében a referenciakamat változása miatt 866 268 CHF-kal kevesebb kamatfizetési kötelezettsége keletkezett az Önkormányzatnak 2010. december 31-ig. A kötvénykötelezettség után várhatóan fizetendő kamat a 2011-2013. években 2 095 698 CHF, a 2013. utáni években 5 810 353 CHF.

A vizsgált időszakban a „Nyíregyháza 2032” kötvénynél a 2009. évben a pénzügyintézet kezdeményezésére bekövetkezett módosítás után a kötvény kamatfelára 0,68%-ról 2,35%-ra emelkedett, ami az alapkamat mértékének csökkenéséből származó előnyt mérsékelte az Önkormányzatnál.

Az Önkormányzat Ft-ban fennálló hosszú lejáratú hitelei után – az utolsó ismert kamatmértékkel számítva – a 2011-2013. években 262 millió Ft, 2013. után 179 millió Ft kamatfizetési kötelezettség várható. A referenciakamat változása a hosszú lejáratú hitelek esetében összességében átlagosan csökkentek, így a kedvezőbb kamatfeltételek 32 millió Ft megtakarítást eredményeztek.

Az Önkormányzat kizárólagos tulajdonában lévő gazdasági társaságai közül a Sóstó-Gyógyfürdők Zrt. 2005-ben 9 500 000 CHF értékű kötvényt bocsátott ki, 2015. évi lejáratával egy összegben vállalt visszafizetési kötelezettség mellett, míg a többségi önkormányzati tulajdonban levő Nyírségvíz Zrt. 2008-ban 11 188 312 CHF értékű kötvénykibocsátásból szerzett forrást. A kötvényt 2008-ban elkezdte törleszteni, a visszaváltás végső határideje 2020. év II. negyedév. A kötvényből a Nyírségvíz Zrt. 2010. december 31-ig 584 416 CHF-et törlesztett.

Kamatfizetési kötelezettségként a társaságok 1 445 000 CHF-t, egyéb költségként 5 495 ezer Ft-ot és 57 000 CHF-et fizettek ki.

A Nyírségvíz Zrt. 2008. május 7-én 1800 millió Ft értékben bocsátott ki a kötvényt, 3 havi BUBOR+0,6% kamatfelár mellett (8,57+0,6%), amit 2008. szeptember 29-én CHF-re konvertált. A konvertálás miatt a kötvény kamata 3 havi LIBOR+0,6% kamatfelár (2,82+0,6%) lett. A CHF kibocsátás után bekövetkezett árfolyam emelkedése miatt a Zrt. 2010. december 31-ig 29 millió Ft árfolyamveszteséget szenvedett el.

Az Önkormányzat többségi tulajdonában lévő két gazdasági társaság feladataik ellátásához hosszú lejáratú hitelek is igénybe vett. A Sóstó-Gyógyfürdők Zrt. három hosszú lejáratú hitelből a pénzügyi feladatok felé 2010. december 31-én fennálló kötelezettség 569 882 CHF, míg az Állatpark Kft. által felvett két hosszú lejáratú hitelből fennálló kötelezettsége 97 291 396 Ft volt.

Az Önkormányzat gazdasági társaságai által kibocsátott kötvények és felvett hosszú lejáratú hitelek növelik az Önkormányzat gazdálkodásának kockázatát.

3.2. Szállítók felé fennálló kötelezettségek alakulása

Az Önkormányzat és gazdasági társaságai lejárt szállítói tartozásait, és egyéb kiadás-elmaradásait az alábbi táblázat tartalmazza (ezer Ft-ban):

Megnevezés	2007.	2008.	2009.	2010.
	december 31.	december 31.	december 31.	december 31.
Lejárt szállítói tartozás	1 888 791	1 279 161	1 747 124	2 084 585
Gazdasági társaságok lejárt szállítói tartozása	237471	257919	531463	819 917
Tartozásállomány	2 126 262	1 537 080	2 278 587	2 904 502

Az Önkormányzat **lejárt szállítói tartozása** a 2007. december 31-ről 2010. december 31-ig 1889 millió Ft-ról 2085 millió Ft-ra, a gazdasági társaságoké pedig 3,5 szeresére, 234 millió Ft-ról 820 millió Ft-ra nőtt.

A 2010. december 31-i önkormányzati szintű mérlegben kimutatott le nem járt szállítói kötelezettség 674 millió Ft volt. Az Önkormányzatnál a 2010. év végén kimutatott szállítói kötelezettségre fedezetet a 2011. évi bevételek nyújthatnak az Önkormányzat szerint.

A 2010. december 31-i lejárt szállítói tartozásállományból 694 millió Ft meghaladja a 91 napot, 340 millió Ft 61-90 nap közötti, 420 millió Ft pedig 31-60-nap közötti volt. Az Önkormányzat lejárt határidejű tartozásállományának növekvő tendenciája megnehezíti a pénzügyi egyensúly megőrzésére irányuló tevékenységet.

Az Önkormányzat gazdasági társaságai 2010. év végi szállítói állománya 1486 millió Ft volt, amelyből a fizetési átütemezéssel érintett állomány 41 millió Ft-ot, a lejárt szállítói állomány 820 millió Ft-ot tett ki. A lejárt tartozásállományból a 30 napot meghaladó 392 millió Ft lejárt tartozásállomány 47%-a (185 millió Ft) 30-60 nap közötti, 9%-a (35 millió Ft) 60-90 nap közötti volt, 172 millió Ft (44%) pedig meghaladta a 91 napot.

Az Önkormányzat minősített többségi befolyással rendelkező gazdasági társaságainak lejárt határidejű szállítói tartozása 2010. december 31-én 820 millió Ft. A lejárt tartozásállomány 89%-a (729 millió Ft) két gazdasági társaságnál, a Sóstó-Gyógyfürdők Zrt.-nél és a Nyírív Kft.-nél keletkeztek.

Az Önkormányzat minősített többségi és többségi tulajdonában és befolyással rendelkező gazdasági társaságok közül 2010. december 31-én négy gazdasági társaság rendelkezett 30 napon túli lejárt szállítói tartozással.

3.3. Egyéb kötelezettségek alakulása

Az Önkormányzat a vizsgált időszakban **lízingszerződést nem kötött** és a **PPP konstrukció** keretében fejlesztést nem hajtott végre és nem vállalt garanciát.

Az Önkormányzat által 2010. december 31-én nyilvántartott **kezeségvállalás 3219** millió Ft-os összege a Csatorna Társulat⁵⁶ által vízvezeték-, szennyvíz-csatorna építés céljára felvett beruházási hitelhez, a Sóstó-Gyógyfürdők Zrt. által felvett folyószámla és likvid és beruházási hitelhez és az Állatpark Kft. által felvett beruházási hitelhez kapcsolódik.

Az Önkormányzatnál az **elengedett követelések** bruttó összege a 2007. évi 16 millió Ft-ról a 2008. évre 12 millió Ft-ra, a 2009. évre 11 millió Ft-ra, a 2010. évre 9 millió Ft-ra csökkent. A 2007-2009. években a követelés elengedések 54%-át, 26 millió Ft-ot az önkormányzati bérlakások értékesítésével kapcsolatos hátralék elengedése, 35%-át 17 millió Ft-ot a tanulói étkeztetési díjak elengedése tette ki.

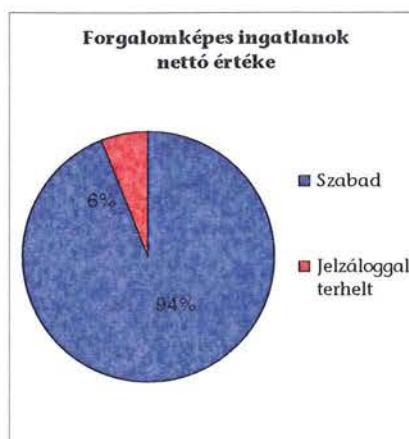
Az Önkormányzat a 2007. január 1. és 2010. december 31. között a kizárólagos önkormányzati tulajdonú három gazdasági társaságának együttesen 286 millió Ft **tagi kölcsönt folyósított**, amelyek célja a likviditás biztosítása, állami támogatás megelőlegezése, pályázati önerő biztosítása volt. A legnagyobb összegű tagi kölcsönt az Önkormányzat 2010. évben az Állatpark Kft-nek nyújtotta 180 millió Ft értékben. A nyújtott tagi kölcsönöket az Önkormányzat gazdasági társaságai 2010. december 31-ig visszafizették.

Az Önkormányzat a fejlesztési hitelei igénybevételekor hozzájárult forgalomképes ingatlanjaira **jelzálogjog alapításához, elidegenítési és terhelési tilalom** bejegyzéséhez. Az ingatlanokon összességében 1207 millió Ft értékű keretbiztosítéki jelzálogjog bejegyzése történt meg a 2007-2010. évek között. A helyszíni ellenőrzés megkezdésekor öt élő jelzálog bejegyzés, 1082 millió Ft 2010. december 31-i nettó értékkel volt. Az élő jelzálog bejegyzések kiterjedtek két irodaházra, a vadasparkra, valamint a fürdőkre, utóbbiakra bejegyzett 705 millió Ft jelzálog az élő bejegyzések 65,1%-át jelentették. A jelzálogjoggal érintett korlátozottan forgalomképes ingatlanok 2010. év végi nettó értéke 834 millió Ft volt. Az Önkormányzat három korlátozottan forgalomképes sportcélú ingatlanára 2008. évben öt éves időtartamra elidegenítési és terhelési tilalmat

⁵⁶ Nyíregyháza Városi Csatornamű Építő Vízgazdálkodási Társulat

jegyeztetett be, e három ingatlan nettó értéke 1079 millió Ft. A bejegyzések nem hitelfelvételhez kapcsolódtak.

A forgalomképes ingatlanok nettó értékének 6%-át 832 millió Ft-ot tesz ki a jelzáloggal terhelt forgalomképes ingatlanok értéke.

Az **Önkormányzat kötelezettségeinek** állományát 2010. december 31-én és várható alakulását a kötelezettségek lejáratáig az alábbi táblázat részletezi:

Az Önkormányzat kötelezettségeinek állományára 2010. december 31-én és várható alakulása a kötelezettségek lejáratáig

Megnevezés	Állomány 2010. dec.31-én			Várható kötelezettség 2011-2013. években			Várható kötelezettség 2014-től a futamidő végéig		
	HUF	Devizában (összege)	Devizanem	HUF	Devizában (összege)	Devizanem	HUF	Devizában (összege)	Devizanem
Hosszú lejáratú hitel/ek	5887830452			3339693704			3089776993		
Kötvény/ek		47514318	CHF		11956034	CHF		43464335	CHF
Lízing kötelezettség/ek									
Folyószámlahitel	2521493000			3060000000					
Munkabér megelőlegezési hitel	800000000			774153000					
Egyéb likvid hitel/ek	200000000			200000000					
PPP beruházási kötelezettség/ek									
Garancia									
Kezesség	3219312000								
Szállítói tartozás összege	2758547000			2758547000					
ebből lejárt tartozás	2084585000			2084585000					
Osszesen Ft-ban	15387182452			10132393704			3089776993		
Osszesen CHF-ban		47514318			11956034			43464335	

Az Önkormányzat kötelezettségeinek állományára 2010. december 31-én 15 387 millió Ft-ból és 47 514 318 CHF-ből tevődött össze. A 2011-2013-ban esedékes kötelezettségek kamatot is tartalmazó várható összege 10 132 millió Ft, 11 956 034 CHF. A 2013. év után várható kötelezettség összegét a 3090 millió Ft hosszú lejáratú hitel és a 43 464 335 CHF kötvénytartozás alkotja.

A **gazdasági társaságok** hosszú lejáratú kötelezettségeinek állományát 2010. december 31-én és várható alakulását a kötelezettségek lejáratáig az alábbi táblázat mutatja be:

A gazdasági társaságok hosszú lejáratú kötelezettségeinek állományára 2010. december 31-én és várható alakulása a kötelezettségek lejáratáig

Megnevezés	Állomány 2010. dec.31-én			Várható kötelezettség 2011-2013. években			Várható kötelezettség 2014-től a futamidő végéig		
	HUF	Devizában (összege)	Devizanem	HUF	Devizában (összege)	Devizanem	HUF	Devizában (összege)	Devizanem
Hosszú lejáratú hitelek		569 882	CHF		441172	CHF		148570	CHF
Hosszú lejáratú hitel/ek	97291396			48090207			92127191		
Kötvény/ek		20603896	CHF		4026681	CHF		17520987	CHF
Lízing kötelezettség/ek	58791557			58791557					
Lízing kötelezettség/ek		44630	CHF		44630	CHF			
Lízing kötelezettség/ek		71624	EUR		71624	EUR			
Osszesen Ft-ban	156082953			106881764			92127191		
Osszesen CHF-ban		21 218 408			4512483			17669557	
Osszesen EUR-ban		71624			71624				

Az Önkormányzat minősített többségi befolyással rendelkező gazdasági társaságainak kötvény, hosszú lejáratú hitel és lízing kötelezettségeinek állománya 2010. december 31-én 152 millió Ft, 10 114 512 CHF, és 71 624 EUR-ból tevődött össze. Ebből a 2011-2013-ban esedékes kötelezettségek várható összege 103 millió Ft, 4 784 337 CHF és 71 624 EUR. A 2013. után várható kötelezettség összegét 92 millió Ft, és 9 700 022 CHF kötelezettség alkotja.

Az Önkormányzat gazdasági társaságai által vállalt kötelezettségek kockázatot jelentenek az Önkormányzat számára mivel az Önkormányzat korlátlan felelősséggel tartozik felszámolás esetén a Gt.⁵⁷ 54. § (2) bekezdése alapján az Önkormányzat minősített többségi befolyással rendelkező gazdasági társaság, illetve a Csődtv.⁵⁸ 63. § (2) bekezdése alapján a kizárólagos önkormányzati tulajdonú gazdasági társaság minden olyan kötelezettségéért, amelynek kielégítését a felszámolási eljárás során az adós társaság vagyona nem fedez, ha a **hitelezőinek** a felszámolási eljárás során benyújtott **keresete alapján a bíróság** – az adós társaság felé érvényesített tartósan hátrányos üzletpolitikájára figyelemmel – **megállapítja** az Önkormányzat korlátlan és teljes felelősségét. Felszámolás esetén a hitelezők által benyújtott kereset alapján a bíróság összeségében 152 millió Ft, továbbá 10 114 512 CHF és 71 624 EUR összegű korlátlan és teljes felelősséget állapíthat meg a kötelezettségekkel érintett öt kizárólagos önkormányzati tulajdonú gazdasági társaság után.

A vizsgált időszakban nem történt meg annak felmérése, hogy az **eszközök elhasználódásának, amortizációjának pótlása** milyen kötelezettséget jelent az Önkormányzat számára. A felújításokra, az eszközök pótlására az Önkormányzat pénzügyi lehetőségének a függvényében, elsősorban az intézmények működőképességének biztosítása, illetve a szakhatósági előírások figyelembevételével került sor. Az Önkormányzat kimutatása szerint 2007-2010. évek között a felújításokon túlmenően 6943 millió Ft fejlesztést is megvalósítottak. A tényleges bekerülési költségekből eszközpótlásra mindössze 248 millió Ft-ot – 3,57%-ot – fordítottak.

Az Önkormányzat a 2007-2010. években a tárgyi eszközök után együttesen **7536 millió Ft összegű értékcsökkenést mutatott ki**, míg együttesen ezen időszak alatt **felújításra 2208 millió Ft-ot** – a kimutatott értékcsökkenésnek 29,3%-a – fordítottak. Ettől alacsonyabb arányt csak 2009. évben – 21,5%-os –, illetve 2007. évben – 25,2%-os – értek el.

Az Önkormányzat tanúsítványa alapján a befektetett tárgyi eszközök év végi bruttó értéke 2010. évben 4,6%-kal – 5926 millió Ft – volt magasabb, mint 2007. évben. A teljesen (0-ra) leírt eszközök bruttó értéke a 2007. évi 2113 millió Ft-ról 2010. évre 2138 millió Ft-ra emelkedett. Az önkormányzati szintű használhatósági mutatója négy év alatt négy százalékponttal, 90%-ról 86%-ra csökkent, amelyet nem ellensúlyozott az ingatlanok, gépek, berendezések, felszerelések, a járművek, valamint az átadott eszközök 2007-ről 2010-re folyamatosan növekvő bruttó értéke sem. A befejezett fejlesztéseknél eszközpótlásra for-

⁵⁷ a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény

⁵⁸ a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XL. törvény

dított összege mindössze 248 millió Ft volt, a fejlesztések tényleges bekerülési költségének 3,57%-a.

Az Önkormányzat folyamatban lévő peres eljárásairól készített tanúsítvány szerint **a jogerősen le nem zárt** peres eljárások száma 21, amelyekben az Önkormányzat, valamint több intézménye, gazdasági társasága is alperes. Ezen ügyekben **a perérték 260,6 millió Ft** összesen, melyből az Önkormányzatot 108,8 millió Ft (41,7%) közvetlenül érinti. Ezen felül kiemelkedően magas – 63 millió Ft + kamatai – a perbeli követelés értéke a Tűzoltóság vonatkozásában (az elmaradt túlmunka kifizetés a 2004-2007. éveket illetően). Jelentős nagyságrendű – 72 millió Ft – az Önkormányzat tulajdonában lévő gazdasági társaságokkal szembeni perérték, a Nyírségvíz Zrt.-vel – a társaságban az Önkormányzat 58% tulajdoni hányaddal rendelkezik – szembeni kártérítés követelés (37 millió Ft), valamint az Önkormányzat kizárólagos tulajdonában lévő Sóstó-Gyógyfürdők Zrt.-vel szembeni munkaügyi per esetében (becsült érték 35 millió Ft) a perérték. A három nagy perértékű ügy közül egy másodfokon van, egy elsőfokú eljárási szakaszban van, míg egy ügy esetében a bírósági eljárást a felperes kérelmére felfüggesztették.

A nagy összegű perértékekre való tekintettel mindössze a Sóstó-Gyógyfürdők Zrt. képzett céltartalékot, az Önkormányzat, valamint a Nyírségvíz Zrt. a perek értékével kapcsolatban céltartalékot nem képzett.

Az Önkormányzat által készített kimutatás alapján nincs jogerősen lezárt peres ügy, melyből adódóan fizetési kötelezettség terhelné az Önkormányzatot.

Az Önkormányzatot érintő perekből adódó fizetési kötelezettségek pénzügyi kockázatot jelentenek.

4. A PÉNZÜGYI EGYENSÚLY MEGTEREMTÉSE ÉRDEKÉBEN HOZOTT INTÉZKEDÉSEK

A jelentésben szereplő CLF modellben bemutatott működési és felhalmozási hiány mindamellet alakult ki, hogy a vizsgált időszakban az Önkormányzat folyamatosan intézkedéseket tett, hogy alkalmazkodjon a finanszírozási rendszer változása miatti forráscsökkenéshez. Ennek érdekében bevételnövelő és kiadáscsökkentő döntéseket hozott.

A 2007-2010. évek kiadáscsökkentő intézkedéseinek pénzügyi hatásai – az Önkormányzat kimutatása szerint – beavatkozási területenként az alábbiak voltak:

Az érvényesített kiadáscsökkentés területei	Személyi juttatások és járulékai	Dologi, működési kiadások	Pénzeszköz átadások, támogatások	Összesen
Az intézményeknél	1 231 470	8619	97 488	1 337 577
A Közgyűlés működése	54 735	-	-	54 735
A Hivatalnál	36 023	-	-	36 023
ÖSSZESEN	1 322 228	8619	97 488	1 428 335

Az Önkormányzat a kiadáscsökkentő és bevételnövelő intézkedések meghozatalával a **gazdálkodás átláthatóbbá tételét**, az Önkormányzat **pénzügyi helyzetének a javítását**, valamint a **feladatellátás szakmai színvonalának emelését** kívánta elérni. A legjelentősebb mértékű kiadási megtakarítást a foglalkoztatottak létszámának csökkentésével érték el, ezáltal sikerült megőrizni az intézmények gazdálkodásának és működésének stabilitását.

Az Önkormányzatnál a 2007-2010. évek között a 2006. december 31-én meglévő intézményeinél a költségtakarékos és méretgazdaságos feladatellátás megteremtése érdekében végrehajtott átszervezések során a Közgyűlés az összes intézményei számát 65-ről 56-ra (14%-kal) csökkentette. Legnagyobb mértékben 9%-kal csökkent a közoktatási intézmények száma 54-ről 49-re, ezen belül az általános iskolák száma 18-ről 14-re, valamint az egyetlen kollégiumi feladatot ellátó intézményt megszüntette.

A 2007-2010. években az Önkormányzat kimutatása szerint az intézményi átszervezések, a feladatváltozások, valamint a takarékosági intézkedések hatásaként együttesen 1 428 millió Ft kiadási megtakarítás jelentkezett, ebből 1322 millió Ft (93%) a létszámcsökkentésekből (az intézményeket érintő álláshelyek megszüntetése, feladatmegszüntetés, átszervezés⁵⁹, illetve üres álláshelyek zárólása⁶⁰) származott.

A **létszámcsökkentő intézkedések** következtében az Önkormányzat szerint 2007. január 1. és 2010. december 31. között a Polgármesteri hivatalnál és az intézményeknél a nyilvántartások szerint összesen 423 álláshelyet szüntettek meg, amelynek 56,3%-a (238) ágazati szakmai, 30,2%-a (128) intézményüzemeltetéshez, fenntartáshoz, gazdasági ügyek intézéséhez kapcsolódó álláshely volt. Egyes közszolgáltatási területen azonban feladatbővülések is voltak, amelyek álláshely és egyben létszámnövekedéssel is jártak, ennek következtében az időszak álláshelyeinek száma 192 fővel csökkent. A megszüntetett álláshelyekből 13,5% (57) volt az üres álláshelyek száma.

A létszámcsökkenést a következő táblázat szemlélteti:

Az Önkormányzat 2007-2010. éveket érintő létszámcsökkentésének alakulása

Megnevezés (adatok fő-ben)	Közoktatás	Szociális és gyermekvédelem	Egészségügy	Polgármesteri hivatal	Egyéb	Összesen
Megszüntetett álláshelyek száma	398	15	0	10	0	423
ebből: üres álláshelyek száma	46	11	0	0	0	57
szakmai álláshelyek száma	226	4	0	8	0	238
intézmény-üzemeltetéssel kapcsolatos álláshelyek száma	126	0	0	2	0	128
2007. január 1-jén indító létszám	3349	731	89	346	0	4515
2010. december 31-én záró létszám	3133	762	89	339	0	4323

A helyi szervezési intézkedések végrehajtásához az Önkormányzat – kimutatása szerint – 2007-2010 években 296 millió Ft központosított költségvetési támogatásban részesült. A támogatás felhasználásával 115 álláshelyet tartósan le-

⁵⁹ a Közgyűlés 83/2007. (IV.23.), 129/2007. (VI.25.), 187/2007. (IX.24.), 118/2007. (VI.11.), 134/2007. (VI.25.), 179/2008. (VI.23.), 140/2009. (VI.29.), 179/2009. (VIII.31.), 217/2009. (X.15.), 286/2009. (XII.14.) számú határozatai

⁶⁰ a Közgyűlés 83/2007. (IV.23.), 129/2007. (VI.25.), 187/2007. (IX.24.), 118/2007. (VI.11.) számú határozatai

építettek. A létszámcsökkenés 72,8%-ához, 308-hoz központi támogatás nem kapcsolódott. A létszámcsökkentésben érintett dolgozók nem kerültek Önkormányzat gazdasági társaságainál tovább foglalkoztatásra. Az intézkedések hatására az Önkormányzat 2006. december 31-i átlagléttszáma 2010. december 31-re 4,3%-kal, 4323 főre csökkent.

Az Önkormányzat a **2007-2010. évek költségvetési kiadásaira ható megtakarítást eredményező intézkedésekről** – intézményeket érintő átszervezésekről – határozatban döntött, amelyek az áttekintett időszakban a következők voltak:

- az oktatási, nevelési intézményhálózatban a feladatok racionálisabb ellátása érdekében a 2007. július 31-ével egy általános iskola és egy tagiskola jogutód nélküli megszüntetéséről döntöttek. Továbbá három általános iskola jogutóddal történő megszüntetésével intézmény összevonásokat hajtottak végre. A közoktatási feladatellátás átszervezése következtében megszűnő álláshelyekről és azok kiadásokra gyakorolt számszerűsített hatásairól minden évben a tanév indításával kapcsolatos feladatok tárgyában készített előterjesztések során döntött a Közgyűlés. Ennek során figyelemmel voltak a Közokt. tv.⁶¹ változásaira (pl. kötelező óraszámok növekedése), valamint az ellátottak számának csökkenése következtében a csoportok, osztályok szervezéséből adódó változásokra. A feladatellátás átszervezése, valamint a 2007/2008-as tanév előkészítéséről szóló előterjesztés során 178 álláshely megszüntetésére került sor, a kimutatások szerint 905 millió Ft megtakarítása mellett. A 2008/2009. tanév indításának előkészítésekor a Bessenyei György Középiskolai Kollégium jogutódlással történő megszüntetéséről, valamint egy kollégiumi feladatokat ellátó és egy tanműhely épület megszüntetéséről döntött a Közgyűlés. Az átszervezés az intézményekben foglalkoztatottak létszámára nem volt hatással, az elért dologi kiadás megtakarítás összege a nyilvántartás szerint 9 millió Ft volt. A 2009/2010. tanév indításának előkészítésekor a feladatmutatók változása, ezáltal az óvodai csoportok és iskolai osztályok száma csökkenésének következményeként 23 álláshely szűnt meg, melynek megtakarítási vonzata 90 millió Ft volt;
- négy közművelődési intézményben 2007. július 31-vel összesen 23 álláshely végleges megszüntetésére került sor a kimutatásuk szerint 172 millió Ft kiadáscsökkentéssel, majd 2008. január 1-vel a hatékonyabb közművelődési feladatellátás érdekében sor került ezen intézmények átszervezésére, integrációjára;
- a szociális intézményhálózatban három intézménynél 10 álláshely csökkentés valósult meg a 2007. évben, a nyilvántartások szerint a megtakarítás összege 64 millió Ft volt. 2010. január 1-jétől három szociális intézmény (Sóstói Szivárvány Idősek Otthona, Szociális Gondozási Központ, Gyermejkölési Központ) Kistérségi társulás részére történő átadására került sor. Az intézmények átszervezése a kimutatásuk szerint 97 millió Ft kiadási megtakarítást jelentett az Önkormányzat számára.

⁶¹ a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény

Az **intézményi feladatok racionalizálásáról, átcsoportosításáról, integrációról** a Közgyűlés döntött. Az ezekhez készített előterjesztésekben a tervezett intézkedések indokait, várható eredményeit bemutatták. Az átszervezés végrehajtásához kikérték a szakmai szervezetek véleményét, a jogszabályban előírt egyeztetéseket lefolytatták.

A **hivatali feladatok** átszervezése során 2007-ben **10 álláshellyel** – ebből két intézmény-üzemeltetéssel kapcsolatos álláshely volt – **csökkentették**⁶² az engedélyezett létszámot, ami a nyilvántartásuk szerint 30 millió Ft megtakarítást eredményezett. A helyettesítések felülvizsgálata további 6 millió Ft megtakarítást eredményezett.

A Közgyűlés tisztségviselői, tagjai részére **biztosított juttatás csökkentése**⁶³ következtében az Önkormányzat kimutatása szerint 11 millió Ft személyi jellegű költségmegtakarítás keletkezett 2010. évben.

A **Polgármesteri hivatalban** végrehajtott megtakarítási intézkedések feladat átszervezésből következő és álláshely-csökkentéssel járó döntések voltak, amelyek összességében a 2006. december 31-i állapothoz viszonyítva 10 álláshely csökkenést eredményeztek, amellyel 36 millió Ft kiadási megtakarítást mutattak ki. A 2010. december 31-i záró-létszám 7 fővel kevesebb a 2007. január 1-i létszámnál, mivel a két időpont között nemcsak létszám csökkentés, hanem létszám növekedés is történt.

A Közgyűlés a 2010. évi, valamint a 2011. évi költségvetési rendeleteiben döntött a cafeteria elemek csökkentéséről, amely az Önkormányzat kimutatása szerint 2010-ben 44 millió Ft kiadási megtakarítással járt.

Az Önkormányzat a 2010. évben külső igazságügyi szakértőt bízott meg az Önkormányzat gazdálkodásának állapotfelmérésével. Az elkészített szakértői véleményben megfogalmazottakkal összhangban a 2011. évi költségvetési rendelettel egyidejűleg az Önkormányzat a kiadási megtakarítást eredményező intézkedésekről határozatban döntött⁶⁴.

A Közgyűlés döntései alapján a 2011. első félévében további megtakarítási intézkedéseket hoztak. A 2011. évre tervezett 382 millió Ft⁶⁵ kiadási megtakarításból 162 millió Ft (42,4%) a személyi juttatások és a hozzá kapcsolódó járulékok csökkenéséből, 43 millió Ft (11,3%) a dologi kiadások tervezett csökkentéséből, 177 millió Ft (46,3%) pénzeszközátadás csökkenéséből ered a kimutatások szerint. A megtakarítási intézkedésekből 301 millió Ft (78,8%) a Polgármes-

⁶² a Közgyűlés 167/2007. (VIII.27.) számú határozata

⁶³ a Közgyűlés 234/2010. (X.15.) számú határozata

⁶⁴ A 25/2011. (II. 10.) számú határozatban foglaltak szerint felül kell vizsgálni a szociális, oktatási és közművelődési intézményrendszer feladatellátási struktúráját, javaslatot kell kidolgozni olyan intézményi struktúrára, amely képes lesz belátható időn belül egy racionálisabb, gazdaságosabb és hatékonyabb intézményi feladatellátásra.

⁶⁵ Nem tartalmazza a közoktatási intézmények 2011. évi átszervezéséből adódó – jelenleg még nem számszerűsített – intézkedések kiadás csökkentő hatását.

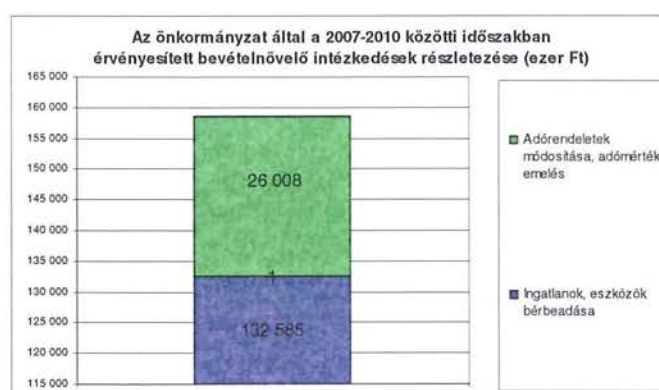
teri hivatal, 53 millió Ft (13,9%) a Közgyűlés, 28 millió Ft (7,3%) az intézmények működtetéséhez kapcsolódott.

A Polgármesteri Hivatalnál tervezett megtakarítások 19 álláshely megszüntetéséből, a helyettesítések miatti megtakarításból, a cafetéria keretösszegének csökkentéséből, a konyha és étkező üzemeltetésének megszüntetéséből, a sporttámogatásra fordítható, valamint a sportlétesítmények üzemeltetésére adott támogatási összegek csökkentéséből, illetve a beszerzési szerződések felülvizsgálata miatti megtakarítás (karbantartás, őrzés-védelem, takarítás, mosatás, vagyonbiztosítás, folyóirat, irodaszer, gépjármű üzemeltetés, stb.) hatásából származnak.

A Közgyűlés tisztségviselőinek, tagjainak juttatásaiban tervezett kiadáscsökkentést 53 millió Ft-ban számszerűsítették.

Az intézményrendszert érintő megtakarítás a közoktatási intézményhálózat hatékonyabb és költségtakarékosabb átalakításából tervezték. A Közgyűlés döntése következtében⁶⁶ a közoktatási intézmények száma a 2010. december 31-i 49-ről 2011. július 31. napjával 27-re (45%-kal) csökken, ezen belül az óvodák száma 18-ról, 4-re (78%-kal), az általános iskolák száma 14-ről 6-ra (57%-kal) csökken az összevonások kapcsán. A határozatban az előírt átszervezésekhez kapcsolódóan a Közgyűlés összesen 300 főt érintő végleges létszámcsökkentést rendelt el. Az Önkormányzat intézményeinek költségvetési gazdálkodással kapcsolatos feladatait 2010. december 31-én 27 önállóan működő és gazdálkodó jogkörrel rendelkező költségvetési intézmény 120 fővel látta el, amely feladatot a 2011. évi átszervezések hatására 2011. augusztus 1-jétől 9 önállóan működés és gazdálkodó költségvetési intézmény, 83 fővel fogja ellátni. A gazdasági szervezetek létszámának 37 fővel történő csökkenése 28 millió Ft megtakarítást eredményez a 2011. évben.

A kiadáscsökkentő intézkedések mellett az Önkormányzat kimutatása szerint az alábbiakban számszerűsített **bevételnövelő intézkedéseket** tette:

A bevételnövelő intézkedések hatására kimutatásaik szerint 2007-2010. évben 159 millió Ft többletbevételt realizált az Önkormányzat, amelynek 83,6%-át (133 millió Ft-ot) ingatlanok, eszközök bérbeadásából, míg 16,4%-át (26 millió Ft-ot) az adórendeletek módosításával, adómérték emelésével érték el. Az Önkormányzat a jogszabály adta lehetőséggel csak 2008. és 2010. évben élt, amikor az idegenforgalmi adó mértékét a hiány csökkentése érdekében 2008. ja-

⁶⁶ a Közgyűlés 86/2011. (V. 31.) számú határozata

nuár 1-jétől 100%-kal (100 Ft-ról 200 Ft-ra), 2010. január 1-jétől 50%-kal (200 Ft-ról 300 Ft-ra) emelte.

A **2011. évben tervezett bevételnövelő intézkedések** várt eredményét 222 millió Ft-ban határozta meg az Önkormányzat, amelyből 72,1%-ot (160 millió Ft-ot) a helyi adóbevételek növekedése⁶⁷, 22,5%-ot (50 millió Ft-ot) a helyi iparüzési adó adókedvezményének csökkentése⁶⁸, 5,4%-ot (12 millió Ft-ot) ingatlanok, eszközök bérbeadása biztosít.

Az átszervezések, a takarékosági intézkedések szakmai feladatellátásra gyakorolt hatását célzottan nem vizsgálták.

Az Önkormányzat a 2007-2010. években – a 2007. évhez viszonyítva, a jelentésben bemutatott CLF módszer szerint – 1523 millió Ft többlet állami támogatást és illetékbevételt realizált⁶⁹, amely az Önkormányzat által a kimutatás szerint a 2007-2010. években meghozott kiadáscsökkentő (1428 millió Ft) és bevételnövelő (159 millió Ft) intézkedéseivel együtt kedvezően hatott az Önkormányzat pénzügyi helyzetére.

5. A HELYI ÖNKORMÁNYZATOK GAZDÁLKODÁSI RENDSZERÉNEK 2007. ÉVI ELLENŐRZÉSE SORÁN A PÉNZÜGYI EGYENSÚLY JAVÍTÁSÁRA TETT SZABÁLYSZERŰSÉGI ÉS CÉLSZERŰSÉGI JAVASLATOK HASZNOSULÁSA

Az ÁSZ 2009. évben végzett vizsgálatának megállapításairól készült jelentésében négy szabályszerűségi és egy célszerűségi javaslatot tett. A javaslatok közül a **pénzügyi egyensúly javítására kettő szabályszerűségi** javaslat vonatkozott. A szabályszerűségekre vonatkozó javaslatokat a polgármesternek, illetve a főjegyzőnek tettük meg. A javaslatok hasznosulása érdekében készített intézkedési tervet a Közgyűlés jóváhagyta⁷⁰, a feladatok végrehajtásáért felelős személyeket és a feladatok végrehajtásának határidejét meghatározta. Az intézkedési tervben foglaltaknak megfelelően az átmenetileg szabad pénzeszközök hasznosítása során betartották az Ötv. 9. § (1) és (3) bekezdésében foglaltakat, a sza-

⁶⁷ A polgármester az adóbevételek növelése, valamint az adóhátralékok növekedésének megakadályozása érdekében 2011. április 20-án 41821/2011. ügyiratszámom, továbbá az építményadó fizetési kötelezettségüket elmulasztó adózók feltárása érdekében 2011. május 11-én 41831/2011. ügyiratszámom adott ki feladattervet. A feladattervekben a hátralékok gyors és hatékony feltárását, a kintlévőségek folyamatos csökkentését, valamint az építményadóval kapcsolatos feltárási és ellenőrzési tevékenység rendszeressé és módszeressé tételét, ennek révén az adózói kör szélesítését tűzték ki célul. A célok megvalósítása érdekében megfogalmazott feladatokhoz határidő kitűzésével felelősöket határoztak meg, illetve rögzítették az intézkedések jövőbeli hatását.

⁶⁸ Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának 33/2010. (XII. 17.) számú rendelete a helyi iparüzési adóról

⁶⁹ A költségvetési támogatás összege 7291 millió Ft többlettámogatást, az átengedett bevételek 5631 millió Ft csökkenő állami támogatást, az illetékbevételek 137 millió Ft csökkenő bevételt mutat.

⁷⁰ 256/2009. (XI. 23.) számú határozat

bad pénzeszközök hasznosításáról a Közgyűlés, vagy átruházott hatáskörrel rendelkező személyek döntöttek, további határidős devizaügyleteket nem kötöttek, azonban a javaslat ellenére továbbra is likvidhitelként mutattak ki az Önkormányzat mérlegében rövid lejáratú hiteleket is⁷¹.

A polgármester jelentés megállapításaira tett észrevétel szerint: „Az Önkormányzat likvid hitelként mutatta ki a folyószámlahitelt és a munkabérhitelt, mert ezek a hitelek – bár rövid lejáratú hitelként működnek – pénzmaradványt csökkentő tételek, és a hatályos jogszabály alapján 2009. évtől a beszámolóban is el kell számolni. A vizsgálat megállapítása ugyan említést tesz (lábjegyzetben) az időközbeni jogszabályváltozásról, de ugyanúgy számon kéri a rövid lejáratú hitelként való elszámolást. Rövid lejáratú hitelként történő kimutatás szerint nem kellene pénzmaradványt csökkentő tételként hozni a likvid hitel állományát, ez viszont a valós helyzetnél sokkal kedvezőbb pénzügyi pozícióban tüntetné fel az önkormányzatot.”

Az észrevétel nem megalapozott, mivel az Önkormányzat folyószámla hitelkeret terhére igénybevett hitelt – az Áhsz. 9. számú melléklet számlaosztályok tartalmára vonatkozó 3. b. pontjának előírását figyelembe véve – likvidhitelként kezelte. A folyószámlahitel a 2007-2010. évek minden egyes napján fennállt, a bankszámla egyenleg – a folyószámlahitel negyedéves mérlegjelentéshez történő nyilvántartásba vételének kivételével – minden nap negatív előjelű volt, illetve az Áhsz. előírása szerinti nyilvántartásba vételkor nulla. Az ellenőrzött időszak minden napján fennálló folyószámlahitel likvidhitelként való kezelése nem felelt meg az Ötv. 88. § (3) bekezdés d) pontjában foglaltaknak, mely szerint a „likvidhitel: az éven belül felvett és visszafizetett, a közszolgáltatási és államigazgatási feladatok folyamatos működtetéséhez felvett hitel”. Az Önkormányzat az állandósult folyószámlahitel likvid hitelként való kezelése nem felelt meg az Ámr. 9. sz. melléklet 3. b. pont azon előírásának sem, mely szerint az önkormányzat a „bevételek ütemkülönbségének és a kiadások ütemkülönbségének eltérése miatt likvid hitelt vesz igénybe, mert a likvidhitellel tartós hiányt finanszíroztak.

A főjegyzőnek tett célszerűségi javaslat alapján a 2010. és a 2011. évi költségvetési rendeletekben a hosszú lejáratú adósságot keletkeztető kötelezettségvállalásokból adódó tőke és kamatfizetési kötelezettségeket bemutatták.

Budapest, 2011. december „12.”

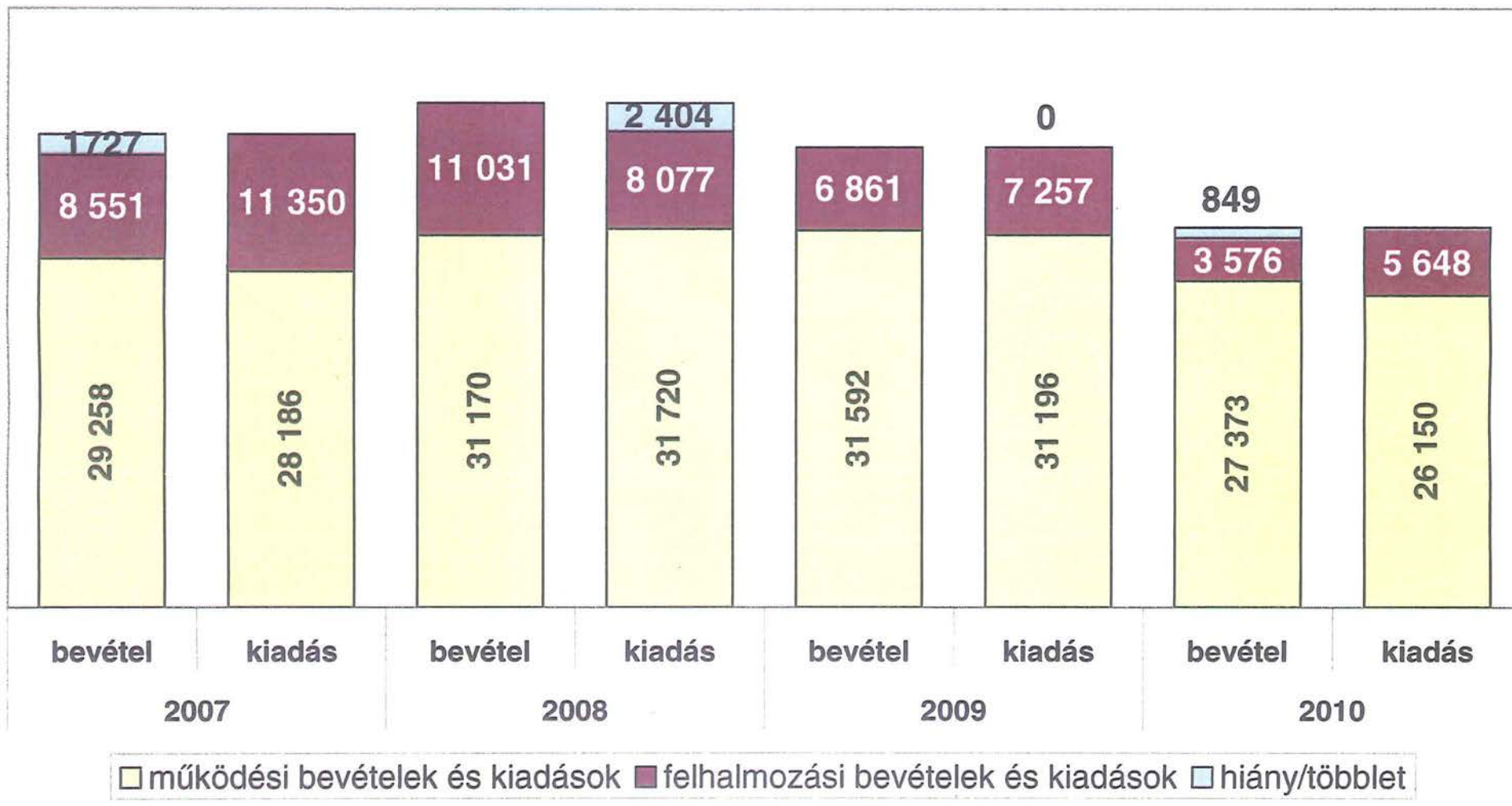

Melléklet: 9 db

⁷¹ A 2010. évi költségvetési pénzmaradvány megállapításakor a likvidhitel összegét az államháztartás szervezetei könyvvizelési és beszámolási kötelezettségéről szóló 249/2000. (XII. 24.) számú kormányrendelet 39. § (3) bekezdésének megfelelően pénzmaradvány módosító tételként figyelembe vették.

Működési és felhalmozási célú hiány/többlet az önkormányzat rendeleteiben

millió Ft

KIMUTATÁS

az Önkormányzat 2007-2010. évi bevételeinek és kiadásainak alakulásáról

ezer Ft-ban

1. FOLYÓ KÖLTSÉGVETÉS*	2007.	2008.	2009.	2010.
1.1.1. Saját működési bevételek	9 815 709	11 042 229	11 286 880	9 799 772
1.1.2. Költségvetési támogatás	9 124 786	12 626 103	11 497 293	10 541 778
1.1.3. Átengedett bevételek	5 659 930	3 601 009	3 600 897	4 146 889
1.1.4. Államháztartáson belülről kapott támogatások	857 080	1 011 456	1 035 030	1 013 919
1.1.5. EU-tól és külföldről kapott bevételek	93 119	81 587	108 479	68 728
1.1.6. Államháztartáson kívülről kapott bevételek	78 424	142 727	74 860	73 593
1.1.7. Előző évi pénzmaradvány átvétel	896 758	1 491 554	473 299	813 231
1.1. Folyó bevételek =1.1.1.+1.1.2.+1.1.3.+1.1.4.+1.1.5.+1.1.6.+1.1.7.	26 525 806	29 996 665	28 076 738	26 457 910
1.2.1. Működési kiadások kamatkidadások nélkül	22 266 533	24 306 394	22 251 125	21 152 496
1.2.2. Államháztartáson belülré átadott pénzeszközök	183 065	239 901	301 918	803 577
1.2.3.1. vállalkozásoknak	756 516	801 562	1 310 644	1 352 534
1.2.3.2. EU-nak, illetve külföldre	3 445	0	0	1 089
1.2.3.3. magánszemélyeknek	1 191 989	1 366 200	1 459 226	1 751 749
1.2.3.4. nonprofit szervezeteknek	386 678	395 914	397 641	306 884
1.2.3. Transzferkiadások (=1.2.3.1+1.2.3.2+1.2.3.3+1.2.3.4)	2 338 628	2 563 676	3 167 511	3 412 256
1.2.4. Kamatkidadások	467 592	653 848	454 484	431 072
1.2.5. Előző évi pénzmaradvány átadás	896 758	1 491 554	473 299	818 879
1.2. Folyó kiadások = 1.2.1.+1.2.2.+1.2.3.+1.2.4.+1.2.5.	26 152 576	29 255 373	26 648 337	26 618 280
1.3. Folyó költségvetés egyenlege MŰKÖDÉSI JÖVEDELEM (1.1. - 1.2.)	373 230	741 292	1 428 401	-160 370
Felhalmozási költségvetés**				
2.1.1. Saját tőkebevételek	1 717 642	764 494	565 214	1 061 399
2.1.2. Államháztartáson belülről kapott támogatások	577 372	268 432	164 674	53 545
2.1.3. EU-tól és külföldről kapott támogatások	837 627	1 006 702	653 709	1 112 544
2.1.4. Államháztartáson kívülről kapott támogatások	694 498	539 439	205 425	297 748
2.1. Felhalmozási (beruházási) bevételek (=2.1.1.+2.1.2.+2.1.3.+2.1.4.)	3 827 139	2 579 067	1 589 022	2 525 236
2.2.1. Saját beruházási kiadás áfával	3 369 732	2 682 827	2 632 539	2 989 355
2.2.2. Sajt felújítási kiadás áfával	617 228	951 683	619 551	889 781
2.2.3. Államháztartáson belülré átadott pénzeszköz	51 317	400	30 000	33 331
2.2.4. EU-nak és külföldnek adott pénzeszközök	0	0	0	0
2.2.5. Államháztartáson kívülré adott pénzeszközök	1 352 046	993 957	1 100 522	1 040 185
2.2.6. Befektetési célú részesedések vásárlása	3 250	112 300	300	400
2.2. Felhalmozási (beruházási) kiadások (=2.2.1.+2.2.2.+2.2.3.+2.2.4.+2.2.5.+2.2.6.)	5 393 573	4 741 167	4 382 912	4 953 052
2.3. Beruházási költségvetés egyenlege (2.1. - 2.2.)	-1 566 434	-2 162 100	-2 793 890	-2 427 816
3. Finanszírozási műveletek nélküli (GFS) pozíció(1.3.+2.3.)	-1 193 204	-1 420 808	-1 365 489	-2 588 186
4. Finanszírozási műveletek				
4.1. Hitelfelvétel	3 159 101	453 227	443 300	2 695 985
4.2. Hitelfőrlesztés	4 721 426	592 805	464 547	357 739
4.3. Forgatási és befektetési célú értékpapírok kibocsátása	4 140 202	3 500 000	0	0
4.4. Forgatási és befektetési célú értékpapírok beváltása	0	0	0	316 834
4.5. Forgatási és befektetési célú értékpapírok értékesítése	0	0	0	4 950
4.6. Forgatási és befektetési célú értékpapírok vásárlása	0	0	0	0
4.7. Egyéb finanszírozási bevételek (függő, átfutó, kiegyenlítő)	134 396	303 049	-319 215	-740 783
4.8. Egyéb finanszírozási kiadások (függő, átfutó, kiegyenlítő)	-1 788	449 185	32 528	-453 974
4.9. Finanszírozási műveletek egyenlege (4.1. - 4.2.+4.3.-4.4.+4.5.-4.6.+4.7.-4.8.)	2 714 061	3 214 286	-372 990	1 739 553
5. Tárgyévi pénzügyi pozíció változás (1.3.+ 2.3.+4.9.)	1 520 857	1 793 478	-1 738 479	-848 633
6. Nettó működési jövedelem =működési jövedelem (1.3.) - tőketörlesztés (4.2.+4.4.)	-4 348 196	148 487	963 854	-834 943
TÁJÉKOZTATÓ ADATOK				
Összes kötelezettség	13 055 568	17 006 494	17 672 733	21 675 817
ebből rövid lejáratú	6 337 295	6 089 181	7 009 090	7 607 826
Összes szállítói kötelezettség	2 193 519	1 843 073	2 508 811	2 758 547
ebből lejárt (tanúsítványból)	1 888 791	1 279 161	1 747 124	2 084 585
Pénz és tőkepiaci kötelezettség (adósság)	9 649 899	14 154 628	14 370 139	18 346 981
ebből rövid lejáratú	3 008 505	3 271 628	3 711 950	4 278 990
PPP szerződéses állomány jelenértéken (tanúsítványból)	0	0	0	0
ebből lejárt szolgáltatási díj miatti kötelezettség	0	0	0	0
Folyószámlahitel napi átlagos állománya (tanúsítványból)	2431617	2403717	2426289	2454451
Likvidhitel napi átlagos állománya (tanúsítványból)	0	0	0	0
Munkabérhitel napi átlagos állománya (tanúsítványból)	722355	714151	695782	744153
Kezesség és garanciaállások (tanúsítványból)	16200	16200	2127290	3219312
Jogerős bírósági ítéletekből adódó kötelezettségek (tanúsítványból)	0	0	0	0
Finanszírozásba bevonható eszközök:	1 753 690	3 547 168	1 808 688	1 048 975
Tartós hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok év végi állománya	4 950	4 950	4 950	93 870
Hosszú lejáratú bankbetétek év végi állománya	0	0	0	0
Értékpapírok év végi állománya	1	1	0	0
Pénzeszközök (idegen pénzeszközök nélkül) év végi állománya	1 748 739	3 542 217	1 803 738	955 105

* Bevételekben nem térül, a kiadásokban nem jelenik meg az amortizáció, a vagyoni helyzet

** Bevételekben vagyon megőrzésre és bővítésre fordítható források

Az Önkormányzat 2010. december 31-én folyamatban lévő fejlesztési feladataihoz kapcsolódó 2010. évi követő kötelezettség-vállalásainak összegzéseiről
(a folyamatban lévő fejlesztések 2010. utáni kötelezettségvállalásairól)

azaz Ft-ban

Sorszám	Fejlesztési feladat (beruházás, felújítás)		Beruházás, felújítás		Teljes bekerülési költség (2010. dec. 31-ig)			2006. dec. 31-ig teljesített kiadás	2007-2010. évek között teljesített kiadás	Várható tény (teljes bekerülési költség) (12=10+11+13)	2010. utáni vállalt kötelezettség (12=10+20+24+28+32)	A várható tény (teljes bekerülési költség) az előző évi fordított összeg	2010. december 31-é utáni kötelezettség-vállalások forrásösszegeittele												Jogszabályban foglalt azonnali kötelezettség teljesítése (igen/nem)									
	Megnevezése	Közigazgatási határozat száma	kezdete	tervezett befejezése	Terv ¹⁾	Tény ²⁾	Ellátás (%-j ³⁾						Saját bevétel				Hitel				Kötvény					EU-s támogatás				Hazai támogatás				
													Terv	Várható tény	Ellátás (%-j)	Bevétel (Ft)	Terv	Várható tény	Ellátás (%-j)	Bevétel (Ft)	Terv	Várható tény	Ellátás (%-j)	Bevétel (Ft)		Terv	Várható tény	Ellátás (%-j)	Bevétel (Ft)	Terv	Várható tény	Ellátás (%-j)	Bevétel (Ft)	
1	2	3	4	5	6	7	8	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34		
	Fejlesztések																																	
1.	4. sz. -41. sz. -4911. sz. buszok R&B&B gyűjtőút építése (Kétféle típus) (EAOP pályázat)	237-1/2007.(XI.12.)	2009.09.01	2011.12.25	476 778	386 331	-90 447	0	386 331	476 778	90 447	0	0	0	0	0	56755	56755	0							33692	33692	0			0			
2.	Autóbusz megállóhelyek korszerűsítése (EAOP pályázat)	45/200. (III.03)	2008. 11. hó	2011. 11. hó	394 707	307 962	-86 745	0	307 962	394 707	86 745	0	17590	17590	0	0	6711	6711	0							62444	62444	0			0			
3.	Tünde utca hiányzó járdaszakasz tervezése és építése, 3 db gyűjtővezeték helytelenítése	4/2009. (II.17.)	2009.09. hó	2010. 11. hó	23 000	20 303	-2 697	0	20 303	23 000	2 697	0	2697	2697	0	0			0									0			0			
4.	Nyíregyháza-Nyírszőlős kerékpárút (EAOP pályázat)	145/2009. 09/2011	2010.10.15	2011.09.30	234 000	4 737	-229 263	0	4 737	234 000	229 263	0	17728	17728	0	0	12635	12635	0						198900	198900	0			0				
5.	Bévházi terak integrált funkcióbővítés fejlesztése (EAOP 5.1.1/B pályázat)	6/2009. (I.19.)	2009.11.16	2011.11.15	2 482 465	1 148 110	-1 334 355	0	1 148 110	2 482 465	1 334 355	0	68 837	68 837	0	0	162 031	166 031	0						979 055	979 055	0			0				
6.	Borbányi volt hulladéklerakó kármentesítése (KEOP pályázat)	55/2010.(III.1.)	2010.03.17	2015.06.30	1 550 000	25 071	-1 524 929	0	25 071	1 550 000	1 524 929	0	0	0	0	0			0						1 624 929	1 624 929	0			0				
7.	Csapadékvízvezeték korszerűsítés végrehajtása-Malomkert városrészben	100-2/2009. (IX.28)	új pályázati kiírás függvénye	új pályázati kiírás függvénye	320 000	2 284	-317 716	0	2 284	320 000	317 716	0	7 876	7 876	0	0	308 840	308 840	0									0			0			
8.	Nyíregyháza 4.s térsége szennyvízelvezetési és tisztítási program megvalósítása (KEOP)	305/2003(XI.27.)	2009.04.01	2012.12.09	12 772 264	938 366	-11 833 898	19 476	918 890	12 772 264	11 833 898	0	1 991 411	1 991 411	0	0			0						300 129	300 129	0		8 083 301	8 083 301	0	1 461 057	1 461 057	0
9.	Művelődési Központ rekonstrukciója (AGORA pályázat)	110/2008.(IV.26.)	2009.10.01	2011.06.30	2 403 244	178 634	-2 224 610	0	178 634	2 403 244	2 224 610	0	328 721	328 721	0	0	210 609	210 609	0							1 685 280	1 685 280	0			0			
10.	Wassalányi M. Kézcsipkőbe bővítése és rekonstrukciója (EAOP)	250-5/2007.(XII.17.)	2009.02.25	2010.12.31	556 000	421 008	-134 992	0	421 008	556 000	134 992	0	0	0	0	0	3 199	3 199	0							131 793	131 793	0			0			
11.	TISZK LEGO tanulmány építési	2/2010.(II.11.)PM	2010.08.06	2011.01.30	54 011	1 294	-52 717	0	1 294	54 011	52 717	0	62 717	62 717	0	0			0									0			0			
12.	10 millió Ft alatti fejlesztések ⁴⁾				20 500	5 163	-15 337	0	5 163	20 500	15 337	0	16 337	16 337	0	0			0									0			0			
	Fejlesztés összesen:				21 286 969	3 439 263	-17 847 706	19 476	3 418 787	21 286 969	17 847 706	0	2 802 914	2 802 914	0	0	765 780	765 780	0	0	308 129	308 129	0	0	12 819 826	12 819 826	0	0	1 461 057	1 461 057	0			
	Összesen																																	0

Az Önkormányzat beadott, elbírálás alatti pályázati forrásból megvalósuló fejlesztéseivel kapcsolódó kötelezettség-vállalásainak összegzéséről

ezer Ft-ban

Sorszám	Fejlesztési feladat (beruházás, felújítás)		Beruházás, felújítás		Teljes bekerülési költség (terv) ⁽¹⁾	A teljes bekerülési költségből eszközpótlásra tervezett összeg	2010. dec. 31-ig teljesített kiadás ⁽²⁾	2010. utánra vállalt kötelezettség (9=10+12+14+16+18)	2010. december 31-e utáni kötelezettség-vállalások forrásösszetétele										Jogszabályban foglalt szakmai követelmény teljesítése (igen/nem)
	Megnevezése	Közgyűlési határozat száma	kezdete	tervezett befejezése					Saját bevétel	Bev.rend.(4)	Hitel	Bev.rend.(4)	Kötvény	Bev.rend.(4)	EU-s támogatás	Bev.rend.(4)	SVÁJCI ALAP	Hazai támogatás	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
1.	Felújítások																		
2.	Nyíregyháza M.J. V. Önk. 4 kollégiumának komplex épületenergetikai felújítás	149/2010.(VI.28)	2011.06.01	2012.08.31	236 994		6 374	230 620			57 656				172 964	c			
3.	Vasvári P. Gimnázium tornatermének és kapcsolódó helyiségeinek felújítása	62/2011.(VI.25)	2011.07.01	2011.10.15	25 000			25 000	5 000	c							20 000	c	
4.								0											
5.	10 millió Ft alatti felújítások ⁽³⁾							0											
6.	Felújítások összesen				261 994	0	6 374	255 620	5 000		57 656		0		172 964		20 000		0
7.	Fejlesztések																		
8.	Az érkező lakótelep nagyvárosias lakókörnyezetének minőségi megújítása - ÉAOP-5.1.1/B (szociális városrehabilitáció)	42/2011. (III.10.)	2012.01.01	2013.12.31	1 547 681	0	21 071	1 526 590	104 291		11 552 7				11 107 56		19 601 5		
9.	A Huszártelep területi és társadalmi reintegrációja - ÉAOP-5.1.1/B (szociális városrehabilitáció)	43/2011. (III.10.)	2012.01.02	2014.01.01	489 170	0	6 552	482 618	64 961		8 415				34 785 6		61 386		
10.	Fenntartható belvízelvezetés rendszer kialakítása Nyíregyházán - Svájci-Magyar Együttműködési Program HURO/1001	Nem releváns (1. fázis)	2012.07.01	2013.12.31	409 393	23 000	0	409 393	61 409								34 784		
11.	Nyíregyháza és Szatmárnémeti üzleti együttműködésének TAMOP - 1. prioritás - Kiemelt projekt -	Nem releváns (1. fázis)	2011.10.01	2012.09.30	22 411	1 528	0	22 411	896						18 288		3 227		
12.	„Hátrányos helyzetűek foglalkoztatásának javítása	Nem releváns (1. fázis)	2012.01.01	2013.12.30	1 500 000	0	0	1 500 000	0						1 275 000		225 000		
13.	„Fenntartható, komplex szolgáltatásfejlesztés és funkcióbővítés Sóstó- Gyógyfürdőn”	Nem releváns (1. fázis)	2012.01.01	2013.12.31	3 256 760	155 250	0	3 256 760	428 514		60 000				2 768 246				
14.	Nyíregyházi Iparfejlesztési Klaszter - Nyíregyháza délnyugati területi ipari átstrukturálódásának elősegítése	Nem releváns (1. fázis)	2012.01.01	2013.12.31	600 283	8 000	0	600 283	70 043		20 000				510 240				
15.								0											
...	10 millió Ft alatti fejlesztések ⁽³⁾							0											
...	Fejlesztések összesen:				7 825 678	187 778	27 623	7 798 055	730 114		203 942		0		6 030 386		347 984	485 629	
...	Mindösszesen:				8 087 672	187 778	33 997	8 053 675	735 114		261 598		0		6 203 350		347 984	505 629	

Az önkormányzati feladatok ellátásában résztvevő gazdasági társaságokról

millió Ft-ban!

Gazdasági társaság megnevezése	2010. december 31-én								a gazdasági társaságnak szerződéses kötelezettsége, feladat ellátási szerződésre alapozottan az önkormányzat költségvetéséből nyújtott								
	önkormányzat tulajdoni hányada	önkormányzat gazdasági társaságának tulajdoni hányada	saját tőke, jegyzett tőke aránya	kötelező feladathoz	önként vállalt feladathoz	hosszú lejáratú hitelből, kötvényből	lízingből	lejárt szállítói állományból	működési támogatás				felhalmozási támogatás				
				rendelt nettó vagyon	rendelt nettó vagyon	fennálló kötelezettség	fennálló kötelezettség	2007.	2008.	2009.	2010.	2007.	2008.	2009.	2010.		
I. 100%-os tulajdoni hányadú gazdasági társaságok:																	
Nyíregyházi Távhőszolgáltató Kft (NYIRTÁVHÓ Kft)	100%		3,85	1 036	0	0	0	42	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Térségi Hulladékgyűjtő Kft	100%		1,08	1 206	0	0	49	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sóstó-Gyógyfürdők Szolgáltató és Fejlesztő Zrt (Sóstó-Gyógyfürdő Kft)	100%		-0,50	0	2 703	2 112	10	293	5	4	4	0	0	0	0	0	35
Nyíregyházi Állatpark Kft	100%		143,77	0	755	29	5	29	90	90	110	87	0	70	656	238	0
Nyíregyházi Informatikai Kft (NYIRINFO Kft)	100%		71,00	7	0	0	0	12	0	0	0	0	0	0	0	0	0
NYÍRSULI Nyíregyházi Sportszolgáltató Nonprofit Kft	100%		52,43	975	0	0	0	8	155	187	209	241	28	6	107	37	0
Város-Kép Szolgáltató Nonprofit Kft	100%		1,20	0	36	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nyíregyházi Ipari Park Ingatlanforgalmazó- fejlesztő- és hasznosító Kft	100%		54,95	0	3	0	0	0	5	9	48	0	0	0	0	0	0
Nyíregyházi Városüzemeltető és Vagyonkezelő Nonprofit Kft (NYÍRVV Kft)	100%		1,72	71 824	692	0	18	436	0	91	369	593	0	25	0	0	50
100%-os tulajdoni hányadú gazdasági társaságok összesen	900%	0%	329,50	75 048	4 189	2 141	82	820	255	381	740	921	28	101	763	360	0
II. 75-99%-os tulajdoni hányadú gazdasági társaságok:																	
Nyíregyháza-Nagykálló-Tiszavasvári Nyírvidék Térségi Integrált Szakképző Központ (NYÍRVIDÉK TISZK)	79%		1,17	17	0	0	0	0	9	60	89	64	35	0	0	0	0
75-99%-os tulajdoni hányadú gazdasági társaságok összesen	79%	0%	1,17	17	0	0	0	0	9	60	89	64	35	0	0	0	0
75% feletti tulajdoni hányadú gazdasági társaságok összesen	979%	0%	330,67	75 065	4 189	2 141	82	820	264	441	829	985	63	101	763	360	0
III. 51-74%-os tulajdoni hányadú gazdasági társaságok:																	
Szabolcs-Szalmár-Bereg Megyei Temetkezési Vállalat	67%		32,07	2 581	0	0	4	0	21	28	28	15	0	20	3	0	0
Nyíregyháza és Térsége Víz- és Csatornamű Zrt (NYÍRSÉGVÍZ Zrt)	58%		1,26	7 275	0	2 442	0	0	0	0	0	0	1	10	0	0	0
51-74%-os tulajdoni hányadú gazdasági társaságok összesen	125%	0%	33,33	9 856	0	2 442	4	0	21	28	28	15	1	30	3	0	0
IV. 25-50%-os tulajdoni hányadú gazdasági társaságok:																	
Nyíregyházi Turisztikai Közhasznú szolgáltató Nonprofit Kft	40%	20%	4,55	0	0,2	0	0	0	0	0	0	9	0	0	0	0	9
Nyírségi Szakképzés-szervezési Kiemelkedően Közhasznú Nonprofit Kft	30%	10%	1,04	0	0,3	0	0	0	0	5	11	5	0	0	0	0	0
25-50%-os tulajdoni hányadú gazdasági társaságok összesen	70%	30%	5,58	0	1	0	0	0	0	5	11	14	0	0	0	0	9
V. egyéb, közfeladatot ellátó gazdasági társaságok:																	
Szabolcs Volán Zrt	0%	0%	1,61	0	0	0	0	0	210	147	130	168	20	0	0	0	0
Kéményseprőipari Kft	0%	0%	3,66	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
egyéb, közfeladatot ellátó gazdasági társaságok összesen	0%	0%	5,27	0	0	0	0	0	210	147	130	168	20	0	0	0	0
Összesen	1174%	30%	374,85	84 921	4 190	4 583	86	820	495	621	998	1 182	84	131	766	369	0

**NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS
POLGÁRMESTERE**

4401 Nyíregyháza, Kossuth tér 1. Pf.: 83.

Telefon: (42) 524-500 Fax: (42) 524-501

E-mail: polgarmester@nyirhalo.hu

60.145/2011.(XII.)

Ügyintéző: Patóné

Állami Számvevőszék Elnöke

Domokos László

Budapest

Apáczai Csere János u. 10.

1 3 6 4

ÁLLAMI SZÁMVEVŐSZÉK	
83:81	
Érkező:	2011. SZEPT. 06.
Iktatószám:
Melléklet:

László Domokos

László Domokos
számla

09.07

Tárgy: ÁSZ jelentéshez vélemény, kiegészítés

Tisztelt Elnök Úr!

Mellékelten megküldöm Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata pénzügyi helyzetének ellenőrzéséről szóló jelentés-tervezethez kapcsolódó észrevételeimet.

21. o.

Korrigálásra szorul az a megállapítás, mely szerint a 2006. év végéről 2010. év végére elszámolt árfolyamváltozás miatti különbözet 1.955 millió Ft, mivel az csak a 2010. évben elszámolt veszteség. Ezen felül 2007. évben 19.922 eFt, 2008. évben 1.144.308. eFt, 2009. évben 138.370 e Ft volt a kötvények - árfolyam változás miatti - elszámolt vesztesége.

A hitelfelvételkor mindig az érvényes közbeszerzési törvényben foglaltak szerint járt el az önkormányzat, a kialakult pénzügyintézeti struktúrára nem igazán volt befolyása. A banki befolyásolás kockázatának kivédésére semmilyen eszköz nincs az önkormányzatok kezében.

64. o

Az önkormányzat likvid hitelként mutatta ki a folyószámlahitelt és a munkabér hitelt, mert ezek a hitelek – bár rövid lejáratú hitelként működnek – pénzmaradványt csökkentő tételek, és a hatályos jogszabály alapján 2009. évtől a beszámolóban is el kell számolni.

A vizsgálat megállapítása ugyan említést tesz (lábjegyzetben) az időközbeni jogszabály változásról, de ugyan úgy számon kéri a rövid lejáratú hitelként való elszámolást. Rövid lejáratú hitelként történő kimutatás szerint nem kellene pénzmaradvány csökkentő tételként hozni a likvid hitelek állományát, ez viszont a valós helyzetnél sokkal kedvezőbb pénzügyi pozícióban tüntetné fel az önkormányzatot.

Nyíregyháza, 2011. augusztus 29.

Tisztelettel:

Dr. Kovács Ferenc

ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

E L N Ö K

Ikt.szám: V-3043-11/2011.

Dr. Kovács Ferenc úr
polgármester

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata

Nyíregyháza

Tisztelt Polgármester Úr!

Köszönettel vettem Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata pénzügyi helyzetének ellenőrzéséről készített jelentés-tervezethez küldött észrevételeit. Az Ön által tett észrevételeket megvizsgáltuk, álláspontunkról az alábbiakban tájékoztatom.

A jelentés-tervezet összegző megállapításainak tartalmát érintő – kötelezettségek állományának 2006. év és a 2010. év közötti változását befolyásoló kötvények árfolyamváltozásának hatását módosító – észrevételét elfogadtam, a jelentés tartalmát ennek megfelelően módosítottam.

A likvidhitelek kezelésére és elszámolására vonatkozó ÁSZ által tett megállapítást – miszerint az Önkormányzat folyószámlahitel kezelése nem felelt meg az Ötv. 88. § (3) bekezdésében foglalt előírásnak – továbbra is fenntartom az alábbi indokok és jogszabályi rendelkezések alapján:

- Az Önkormányzat a folyószámlahitel keretből kiadások teljesítésére felhasznált összeget nem hitelfelvételként számolta el, emiatt a költségvetési számla napi egyenlege mínusz előjelű lett, tehát az Áhsz. 9. számú melléklet 3. b. pontjának előírása alapján az igénybevett folyószámlahitelt **likvidhitelként kezelte**.
- Az Ötv. 88. § (3) bekezdés d) pontjának rendelkezése szerint a **likvid hitel az éven belül felvett és visszafizetett**, a közszolgáltatási feladatok folyamatos működtetéséhez felvett hitel.

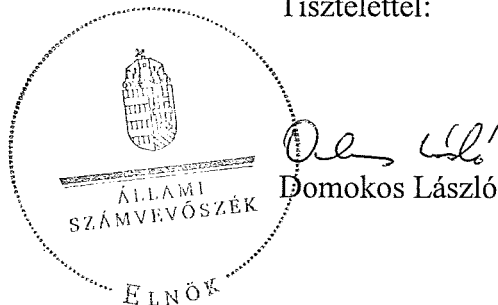
Az Önkormányzat az ellenőrzött időszak **minden napján folyószámlahitellel rendelkezett, ezért** annak likvidhitelként való elszámolása nem felelt meg az Áhsz. 9. számú melléklet számlaosztályok tartalmára vonatkozó előírás 3. b. pontjában foglalt célnak, mely szerint likvidhitelt a költségvetési szerv a bevételek ütemkülönbségének és a kiadások ütemkülönbségének eltérése miatt vesz fel. Likvidhitelként való elszámolása **nem felelt meg továbbá az Ötv. 88. § (3) bekezdés d) pontjában** foglaltaknak, mely meghatározta, hogy a **likvidhitelek az „éven belül felvett és visszafizetett” hitel**. Az Önkormányzat a 2007-2010. költségvetési évek minden egyes napján rendelkezett folyószámla hitellel, az **éven belül nem került visszafizetésre**, ezért a hitel nem a bevételek és kiadások ütemkülönbségéből jelentkező

finanszírozási problémák áthidalását, hanem tartós költségvetési hiány finanszírozását szolgálta. A likvidhitel számviteli elszámolásának, illetve költségvetési beszámolóban való elszámolásának helyességét nem vitattuk, azonban a tartós hiány finanszírozását szolgáló hitel likvid hitelként való elszámolását továbbra sem tartjuk megfelelőnek.

Köszönöm Polgármester úrnak és munkatársainak az ellenőrzés során tanúsított hozzáállását, amellyel az Önkormányzatról készített pénzügyi helyzetelemzés elkészítését segítették.

Budapest, 2011. december "22."

Tisztelettel:

ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK
ELNÖK

Domokos László

